

Zgodnjerimsko naselje pod Grajskim gričem v Ljubljani. Gornji trg 15

Boris VIČIČ

Izveček

V letu 1990 smo izvedli zaščitno raziskovanje v pritličju hiše Gornji trg 15 v Ljubljani. Ob tem so bili odkriti: delno ohranjen sarkofag, trije skeletni grobovi (od tega eden s trojnim pokopom) in dva žgana grobova. Žgana grobova datiramo v 2. st., skeletne in sarkofag (vsi brez prilog) pa v čas pozne antike. Delno je bila raziskana tudi zgodnjerimska hiša, ki jo datiramo v poznoavgustejski čas (morda že v zadnje desetletje pr. n. št.) do tridesetih let 1. st.

Abstract

In 1990 we carried out rescue excavations in ground floor of the house at Gornji trg 15 in Ljubljana. The following were discovered during this: a partly preserved sarcophagus, three inhumation graves (one with a triple burial) and two cremation graves. The cremation graves are dated to the 2nd Century AD, whilst the inhumations and the sarcophagus (all without grave goods) date to the Late Roman period. An Early Roman house, which is dated from the late Augustean period (perhaps from the last decade BC to the third decade AD), was also partly excavated.

TOPOGRAFIJA; ZGODOVINA RAZISKAV

Na južnem vznožju Grajskega griča, vzpetine, na kateri stoji Ljubljanski grad, ležita Stari in Gornji trg. Območje je stisnjeno v okljuk Ljubljance na zahodu in dokaj strmo brežino Grajskega griča na severu, proti jugu pa zaprto z najsevernejšimi izrastki Ljubljanskega barja. Do kod je barje v zgodovini segalo, je sicer težko reči, o močvirnosti tega terena pa še zdaj pričajo toponimi Prule (staronemško "Brul", tj. mokro, močvirnato ozemlje), Žabjak in Krakovo (krak ali žabji mrest; Melik 1946, 71 ss; Kos 1955, 40; Valenčič 1989, 9; Korošec 1991). Predel je bil na podlagi starejše parcelacije strnjeno pozidan najpozneje v 16. stoletju. Sedanje arheološke raziskave se tako omejujejo zgolj na majhne, še proste površine ob prenovi statično ogroženih objektov. Trga sta močno razpotečena, tako da obojestranska pozidava daje bolj vtis ulice kot pa trga. Samo cestišče je bilo že nešteto krat prekopavano in nadzorovanje zemeljskih del v zadnjih letih ni dalo arheoloških rezultatov.

Na obravnavanem območju, posebej če ga primerjamo z arealom Emona na drugem bregu Ljubljance, v preteklosti ni bilo obsežnejših arheoloških raziskav (Šašel 1968, 540 ss; isti 1975, 187 ss; Plesničar-Gec 1984, 11 ss). Posamezne prazgodovinske najdbe kažejo na naselitev od eneolitika dalje (Korošec 1955, 265 ss), raziskave Mestnega muzeja iz Ljubljane in Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v zadnjih letih pa so potrdile že prej domnevani pomen naselbinske aglomeracije na Grajskem griču. Nedvomno je bil dokazan obstoj železnodobnega gradišča, katerega grobišče na dvorišču Slovenske akademije znanosti in umetnosti je

bilo raziskano že pred leti (Puš 1971; isti 1982).

Poselitev se je razširila v antičnem obdobju, kar je za emonsko predmestje povsem razumljivo. Izpričani sta cesta proti Neviodunu in grobišče ob njej (Petru 1972, 9 ss, 19 ss, 128 ss, t. 115; Plesničar-Gec 1980, 459 ss). Na ostanke ceste so naleteli pri gradnji hiš in šole na Šentjakobskem trgu (zdaj Levstikov trg 7 in 8 in OŠ J. Levca; Müllner 1899, 168 s; isti 1900, 78 s). Rimski most čez Ljubljano je v neposredni bližini Stiškega dvorca (zdaj Akademija za glasbo, Stari trg 32) iskal že Schmid (Schmid 1913, 66), vendar njegov obstoj oz. natančna lega doslej še nista dokazana. Pri tem ni jasno tudi nadaljevanje ceste do vzhodnih emonskih vrat na Trgu francoske revolucije. Posamezne zgodnjeantične najdbe na Levstikovem trgu in Žabjeku kažejo na naselbinski značaj tega predela (Šašel 1975, 187), to pa potrjuje tudi trasa vodovoda po Streliški ulici in Ciril-Methodovem trgu (Vahen 1986, 217 ss).

Prav tako malo znano je antično grobišče ob cesti *Emona-Neviodunum* oz. ob Karlovski cesti. Najdbe so skromne in z izjemo sarkofagov ob predoru (vila Samassa) pod Grajskim gričem še zdaleč ne dosegajo gostote grobov in bogastva z drugih emonskih grobišč (Müllner 1900, 136; Mal 1926-1927, 28 ss). Nedvomno je bilo precej arheološkega gradiva uničenega že pri gradnji srednjeveškega mesta, ravno zadnja izkopavanja pa kažejo, da vse le še ni izgubljeno.

V zadnjih dveh letih smo pri prenovi posameznih objektov izvedli nekaj zelo omejenih zaščitnih arheoloških raziskav. Tako smo raziskali zemeljske plasti v hiši Gornji trg 15 (glede na možnosti raziskav - zaradi statične ogroženosti - v celoti), Gornji trg 30 (delno), Stari trg 17 (sonda) in Stari trg 32 (močno omejeno,

le v atriju). V nadaljevanju podajamo rezultate raziskav iz hiše Gornji trg 15, drugo bo sledilo v prihodnosti.¹

OPIS TERENA

Zgodaj spomladi leta 1990 so na Gornjem trgu 15 v Ljubljani začeli prenavljati pritlične prostore za potrebe Društva za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra (sl. 1; Vičič 1992). Po odstranitvi ok. 40 cm debelega recentnega nasutja se je takoj pod zidom med prostoroma 2 in 3 pokazal slabo ohranjen sarkofag. Ob njem smo naredili manjšo sondo in se na podlagi rezultatov odločili izkop razširiti na celotno pritličje (sl. 2). Prostore smo oštevilčili s številkami od 1 do 3 od vhoda na južni strani hiše. Ob tem je potrebno omeniti, da nismo našli materialnih ostankov iz mlajših obdobj (srednji in novi vek).

Plasti v prostorih 1 (prostor ob vhodu v hišo) in 2 (osrednji prostor stavbe) so bile dokaj enotne (sl. 3). Vrhnja, humusna plast (plast 1) je bila precej zbita. V njej so bile posamezne, datacijsko premešane najdbe. V tej plasti oz. na prehodu v naslednjo smo raziskali dva žgana in tri skeletne grobove (sl. 4).

Opis grobov:

1. Žgan grob št. 1 (ŽG 1): vkopan v humus, grobna jama ni bila vidna, žganih kosti, raztresenih po celem grobu, je bilo malo. Pridatki: oljenka tipa Loescheke X (ukradena je bila na terenu), posoda gubanka (t. 22: 10-12).

Sl. 1: Ljubljana, Gornji trg 15. M. = 1:5000.

Abb. 1: Ljubljana, Gornji trg 15.

2. Žgan grob št. 2 (ŽG 2): vkopan v humus, grobna jama ni bila vidna, žganih kosti, ki so bile raztresene po celem grobu, je bilo zelo malo.

Pridatki: oljenka tipa Loescheke X, posoda gubanka (t. 22: 13, 14).

3. Skeletni grob št. 1 (SG 1): vkopan v humus, grobna jama ni bila vidna. Iztegnjen, verjetno moški skelet,² starost *juvenis* (okoli 20 let), izračunana višina 163,7 cm. Ležal je na hrbtu, roke je imel položene ob telesu, smer vzhod-zahod. Brez pridatkov.

4. Skeletni grob št. 2 (SG 2; trojni grob, skeleti št. 1, 2, 3). Oba odrasla skeleta sta imela noge pod kolena uničene zaradi gradnje.

Skelet 1: iztegnjeno moško okostje, starost pozni *adultus* (med 30 in 40 let), izračunana višina 170,7 cm. Ležal je na hrbtu, desna roka je bila skrčena in položena na prsi. Smer pokopa vzhod-zahod.

Skelet 2: iztegnjeno žensko okostje, starost *adultus*, izračunana višina 169,2 cm. Ležalo je na hrbtu, roki sta bili položeni ob telesu. Brez pridatkov. Smer pokopa vzhod-zahod.

Pod njima je bilo v višini medenične skode slabo ohranjeno otroško okostje (skelet 3), položeno v smeri sever-jug. Starost *infans 1* (okrog 3 let). Brez pridatkov. Edine najdbe, ki bi lahko sodile k temu skupinskemu pokopu, so železni žebliji (t. 21: 30-34), najdeni ob otroškemu grobu; morda so ostanek krste.

5. Skeletni grob št. 3 (SG 3). Raziskali smo lahko le del grobne konstrukcije (kamni, zloženi v vrsto, in nekaj odlomkov kosti), saj je grob ležal pod vzhodno steno sedanje hiše.

V globini 60 do 70 cm smo raziskali bogato kulturno plast s keramiko, živalskimi kostmi, spodnjim delom ročnega mlinca (sl. 5) in nekaterimi drugimi drobnimi najdbami. Ker je bila kulturna plast izrazita, čeprav se po sestavi in barvi zasutja ni ločila od plasti nad njo, domnevamo, da je nastala v zvezi s pokopališko fazo tega območja.

Tej plasti je sledila bolj humusno-illovnata plast (plast 2). Ni bila več tako enotna kot zgornja in tudi gradivo je datacijsko bolj mešano. V tej plasti je bil najden republikanski as, kovan v 1. st. pr. n. š.³

Plast 3 je bila illovnato-humusna z izrazitimi vložki ilovice in številnimi, zgolj zgodnjeantičnimi najdbami. Najverjetneje je to bila zasipna plast zgodnjeantične hiše.

Sledila ji je izrazita zbita, illovnata plast (plast 4), nedvomno hodna površina objekta (planum 1, sl. 6). Na njej je bila v severnem delu izkopa močna plast žganine in ožgane ilovice z veliko illovnatega hišnega ometa - ostanek z brunom, deskami in šibjem ojačane illovnate stene, uničene v ognju. Drobnost arheološko gradivo (t. 3) je dragocen pripomoček za datacijo hiše in predvsem njeno uničenje. Plast illovnatega ometa je bila tudi do 15 cm debela. Na severni strani je plast ometa zaključevala do 20 cm visoka in do 5 cm debela deska. Na njeni severni strani smo našli stojko za kol, vkopano v sterilno rumeno peščeno-illovnato osnovo.

Ob zahodnem profilu izkopa v prostoru 1 na prehodu plasti 2 in 3 smo izkopali objekt, napolnjen s peščeno-illovnatim polnilom in banjasto oblikovanim, z ilovico prevlečenim dnom. Na severni strani se je rob vzdigoval precej visoko. Pod zglaženim illovnatim dnom je bila močna plast keramike, ki je lahko služila za izravnavo ali kot izolacijski tampon (t. 5: 10-26; 6; 7). Namembnosti raziskanega objekta ne moremo potrditi z gotovostjo, domnevamo pa, da smo raziskali preprosto kurišče ali del zelo enostavne kalotaste peči.

Tik ob domnevni peči je vzporedno s severno steno zgodnjeantične hiše potekal nekakšen kanal oz. ožji vkop, ki je sekal plasti 3 in 4 raziskanega objekta. Čemu je služil vkop, ni mogoče reči, morda pa gre za negativ predelne stene. Za datacijo nastanka tega vkopa in s tem celotne hiše je predvsem pomembna najdba čaše (t. 2: 14) in, kot *terminus post quem*, Avgustovega novca polovičarja, skovanega med letoma 19-4 pr. n. š. Vkop je sekal tudi okrog 15 cm debel sterilni gruč, pomešan z ilovico, ki ga je sem morda prinesel človek. Ravno ostru omejenost tega sicer sterilnega gruča kaže, da je bila hiša oz. vsaj njen tlak večkrat popravljan. O tem pričajo tudi jame za kole, raziskane v dveh ravneh (planum 2, sl. 7). Na podlagi zelo omejenega obsega sterilnega gruča ni mogoče govoriti o dveh naseljitvenih fazah tega objekta.

Severno od omenjenega vkopa smo raziskali okroglo jamo (jama 2), napolnjeno z mivkastim polnilom in z ilovico premazano steno. Glede na njeno lego in polnilo menimo, da so jo uporabljali za shrambo (t. 2: 1-13).

Še večja kot jama med prostoroma 1 in 2 je bila jama (jama 1) pod t. im. pečjo. Tudi v njej je bilo nekaj izpovednega drobnega gradiva (t. 1). Napolnjena je bila z mivkasto-peščenim polnilom (plast 5). Glede na stratigrafske okoliščine je pričujoče gradivo pomembno predvsem za datacijo nastanka hiše, sama jama pa verjetno ni imela utilitarnega namena. Zaradi statične ogroženosti sedanjega objekta je nismo mogli v celoti raziskati.

Plasti v prostoru 3 (sl. 8) zaradi nedostopnosti nismo mogli neposredno povezati s plastmi v prostorih 1 in 2. V severni polovici prostora se je tik pod sedanjo hodno površino pojavila vodoravna skalnata podlaga,

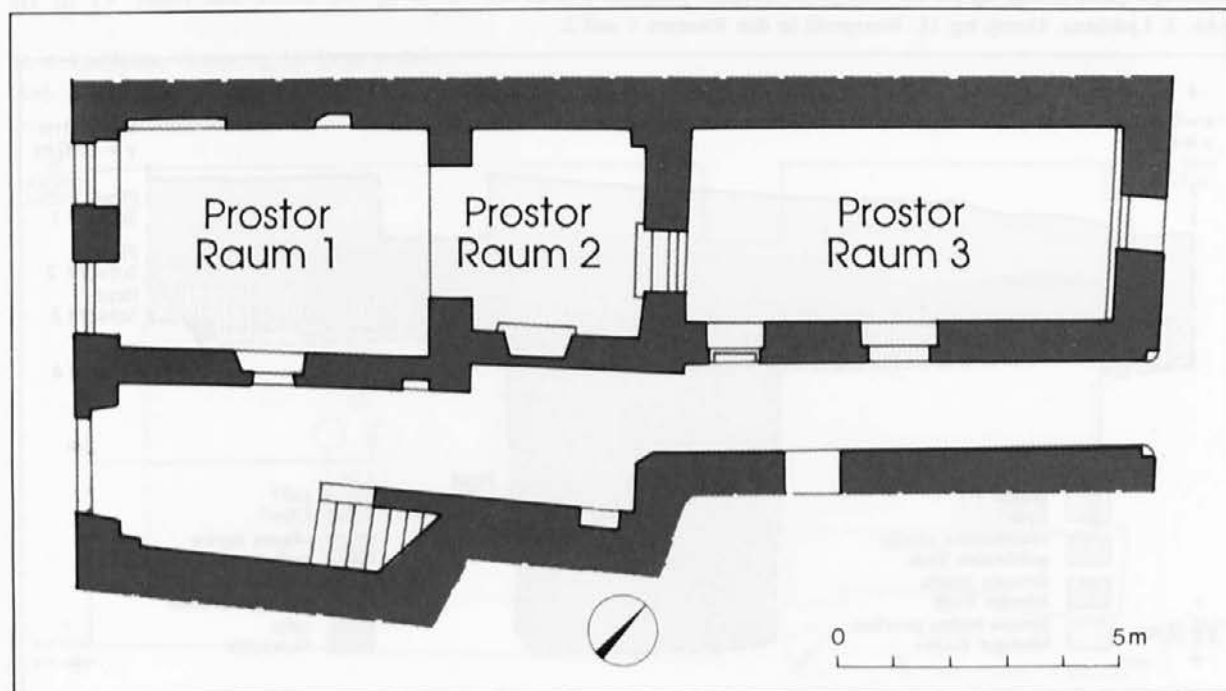
kar kaže, da je bila umetno izravnana pri gradnji sedanje hiše. Na tem delu izkopa ni bilo arheoloških plasti. Proti jugu je teren stopničasto padal. Pod zahodnim zidom sedanje stavbe se je v njenem jugozahodnem vogalu še ohranila neznatna plast žganine in ožgane ilovice z odlomki atipične antične keramike. Glede na stratigrafska zapažanja (lega in odnos do plasti v prostorih 1 in 2, sestav) sodi ta plast h grobiščni fazi poselitve. Na stopnici nad sarkofagom smo našli na dve jami za kola, za kateri sodimo, da sta ostanek utrjevanja brežine še iz antične dobe. Teren pod sarkofagom je močno padal; v nasutju je bilo veliko antičnih keramičnih najdb naselbinske faze (t. 4; 5: 1-9). Profil v tem, pod zidom sedanje stavbe težko dostopnem predelu je bil povsem enoten.

Natančnejša analiza drobnega gradiva je podana v nadaljevanju, o arhitekturi pa lahko rečemo, da je bila zgodnjeantična hiša lesena, njene stene so bile premazane z ilovico in tudi tlak je imela glinen. Vanj je bila ob severni steni vkopana jama za shranjevanje (jama 2). Ponekod ožgana ilovnata tla, prežgan ilovnat omet in zoglenela deska severne stene pa pričajo o tem, da je bila uničena v ognju. Na podlagi relativno omejenega izkopa o velikosti hiše ne moremo govoriti, ker pa se je hišni glinasti omet pojavil tudi na skrajnem južnem robu izkopa, je bila verjetno južna stena hiše nekako pod južno steno sedanjega objekta. V jugovzhodnem delu izkopa se je plast ožgane ilovice ostro nehala in prešla v humusno plast. Verjetno je bila to vzhodna stena zgodnjeantične hiše, ki pa se je ohranila le v negativu.

Zaradi statične ogroženosti in vdora vode terena nismo mogli v celoti raziskati. Ob močnejšem deževju je namreč iz profilov začela polzeti voda, kar je zahtevalo njihovo takojšnje opaženje. Vlaga je bila

Sl. 2: Ljubljana, Gornji trg 15. Tloris pritličja.

Abb. 2: Ljubljana, Gornji trg 15. Grundriß des Erdgeschoßes.

nedvomno važen razlog tudi za strukturno dokaj enotne profile in njihovo težko ločljivost.

OVREDNOTENJE GRADIVA

Kot je vidno že iz stratigrafskih podatkov in odnosov med njimi, lahko drobno arheološko gradivo iz raziskav v hiši na Gornjem trgu 15 v Ljubljani razdelimo na dva dela:

I. grobni pridatki iz obeh žganih grobov, sarkofag in relativno skromno, raztreseno gradivo iz grobiščne faze obravnavanega področja.

II. drobne najdbe iz poselitvene faze območja.

Ad I. Žgana grobova 1 in 2 (t. 22: 10-14).

Gradivo obeh grobov je časovno enotno in ima med emonskimi grobovi dovolj paralel.

Obe posodi gubanki po sestavi keramike in barvi ne odstopata od drugih posod tega tipa, ki so v emonskem gradivu dokaj redke (Plesničar-Gec 1977, 48 ss). Pojavile so se koncem 1. st. n. š. in bile v rabi celotno 2. st. Datacijo v ta čas potrjujeta tudi obe oljenki tipa Loeschcke X (Loeschcke 1919, 255 ss; Farka 1977, 86).

Skeletni grobovi so bili brez pridatkov. Glede na najdiščne okoliščine in vzporednice iz emonskih grobišč jih lahko datiramo v poznoantično obdobje. Enako velja tudi za prazen sarkofag (Petru 1972, 11 ss; Plesničar-Gec 1972, 11 ss).

Nekaj drobnega gradiva, najdenega v humusni zasilni plasti, datiramo v grobiščno fazo oz. natančneje, v čas obeh žganih grobov. To velja predvsem za skodele z močno izvihanim ustjem (t. 23), ki jih obravnavamo v nadaljevanju.

Ad II: Pri analizi gradiva sem se oprl predvsem na najdbe s Štalenskega vrha. Najdišče, ki tudi geografsko ni oddaljeno, nudi obilo možnosti za primerjave in bo tudi v bodoče ena glavnih opor primerjalnemu študiju

zgodnjeantičnega gradiva z območja sedanje Ljubljane.⁴

Datacijsko občutljive najdbe iz nedvomno zaključnih oz. zaprtih stratigrafskih enot (jami 1 in 2, gradivo, najdeno med hišnim ometom in na hišnem tlaku [plast 4], plast pod sarkofagom, tampon pod pečjo) so v besedilu predstavljene zaokroženo, medtem ko so druge obravnavane tipološko.

Jama 1

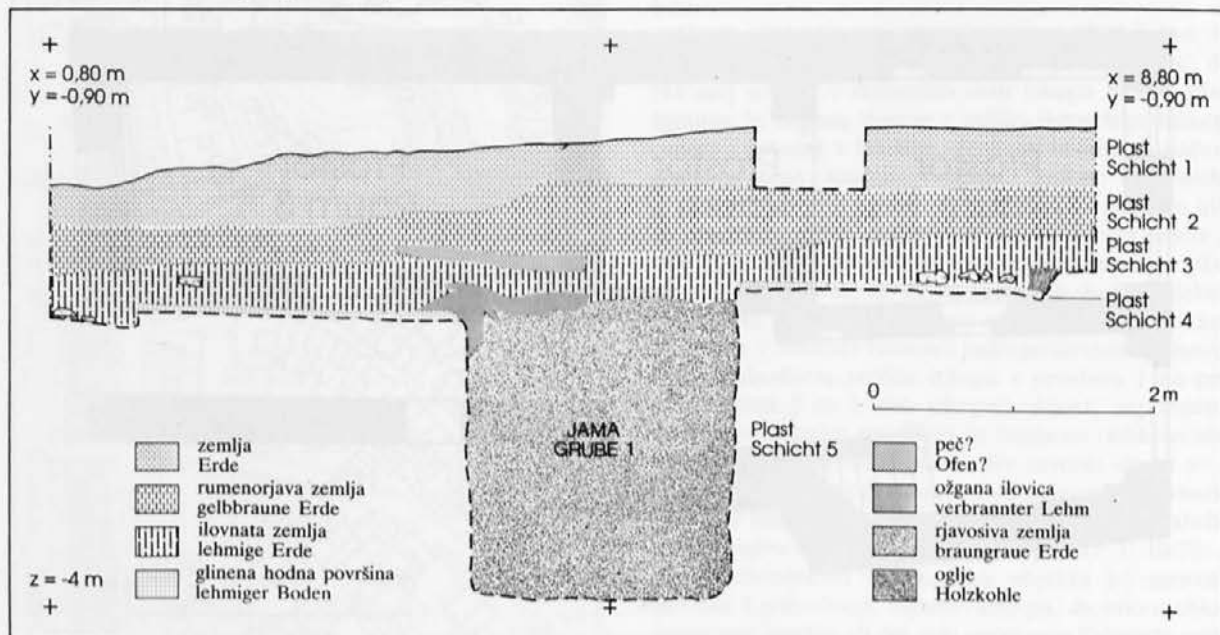
(t. 1)

Za natančnejšo datacijo nastanka zgodnjeantične hiše na Gornjem trgu 15 nam služi gradivo iz jame 1.

Datacijsko najpomembnejši predmet iz te jame je reliefna oljenka, okrašena z motivom t. i. tekočega psa (t. 1: 11). Je iz svetlorjave, dobro prečiščene gline in prevlečena z rjavim premazom. Uvrščamo jo med oljenke tipa Loeschcke I (Loeschcke 1919, 212 ss; Di Filipo Balestrazzi 1988, 153 ss). Oljenke s takim okrasom poznamo tudi s Štalenskega vrha (Farka 1977, 46 ss, t. 44: 166), kjer so uvrščene v tip IA in datirane v avgustejski čas. Tako zgodnjo datacijo naše oljenke nakazuje tudi njena prstanasta noga in močno razčlenjena rama (še najbližje obliki 1 po Broneerju; Broneer 1930, 70 ss). Žal naš primerek ni toliko ohranjen (oblika noska), da bi dopuščal natančnejšo tipološko opredelitev in s tem tudi datacijo. Ob tem naj opozorimo na oljenko iz tabora Dangstetten (datiran med leta 15-12 in 10-9 pr. n. š.) po okrasu sorodno naši (Fingerlin 1986, 484: 31; Schnurbein 1991, 1 ss). Žal njen nosek ni ohranjen. V Novem mestu (Beletov vrt; Knez 1992, t. 2: 5; 34: 3,4) se najzgodnejše reliefne oljenke pojavijo v grobovih št. 5 in 96 skupaj z močno profilirano fibulo (Almgren 67), kar datacije oljenk tega tipa v avgustejsko obdobje ne izključuje (Rieck-

Sl. 3: Ljubljana, Gornji trg 15. Zahodni profil izkopa v prostorih 1 in 2.

Abb. 3: Ljubljana, Gornji trg 15. Westprofil in den Räumen 1 und 2.

hoff 1975, 42, 80). Neznatna fragmenta reliefnih oljenk sta znana tudi z Vrhniko, vendar sta preslabo ohranjena in ne dovoljujeta natančnejše analize (Horvat 1990, 115, t. 5: 3; 13: 6).

Odlomki čaš iz skupine keramike tankih sten (t. 1: 6-9; Plesničar-Gec 1992, 386, t. 1: 3) so zaradi krhkosti eno pomembnejših pomagala pri dataciji objekta. Vsi so svetlorjave barve, brez premaza in okrašeni z vbodi. Okras je bil narejen s kolesčkom. Na Štalenskem vrhu (oblika 5) so se uporabljale sorazmerno kratko obdobje in so datirane v čas od leta 15 pr. n. š. do leta 0 (Schindler-Kaudelka 1975, 42 ss.). V Novem mestu (Beletov vrt) je bila taka čaša v grobu št. 33, skupaj s čašo z vbočenim ustjem (Knez 1992, t. 11: 1,2). Ta oblika je dolgotrajna, posebej pa je priljubljena v zadnji desetletjih 1. st. pr. n. š. (Atlante II, 247; Horvat 1990, 120).

Datacijsko pomemben je tudi odlomek dvoročajne skodele (t. 1: 1). V literaturi je ta tip poimenovan po delavnicah *Surus* in *Sarius* (Atlante II, 220 ss; Consp. 182, R 13), čeprav so jih izdelovale tudi delavnice drugih mojstrov (npr. *Acastus Aco*; Lavizzari Pedrazzini 1987, 52 ss, t. 7). Na Štalenskem vrhu so najpogostejše v kompleksih III in IV, to je od let 15-10 pr. n. š. do leta 15 n. š. (Schindler-Kaudelka 1980, 51; Consp. 182). Tovrstno skodelo poznamo tudi iz emonskega groba št. 900; ima žig proizvajalca Clemensa in je datirana pred leto 20 n. š. (Plesničar-Gec 1972, t. 173: 8; ista 1977, 14; Mikl-Curk 1979a, 339 ss). Po fakturi gline sodeč, naš primerek nedvomno lahko uvrstimo med izdelke severnoitalskih-padanskih delavnic.

Sigilatna krožnika (t. 1: 2,3) po splošnih značilnostih nedvomno sodita med zgodnje ploske primere servisa I oziroma v horizont Haltern 1 (Ettlinger 1983, 102, t. 10: 11,12). Po obliki ju lahko primerjamo z aretinskimi krožniki s Štalenskega vrha (Schindler, Scheffenegger 1977, 80 ss, t. 23: 2), datiranimi v kompleksa III in IV (med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š.).

Neposredno vzporednico imata v neobjavljenem gradivu s Štalenskega vrha, primerjamo pa ju lahko z obliko 12 po Consp., datirano v srednje in poznoavgustejsko obdobje. Po sestavi gline ("porozni" izdelki s Štalenskega vrha) sta nedvomno izdelka padanskih delavnic.

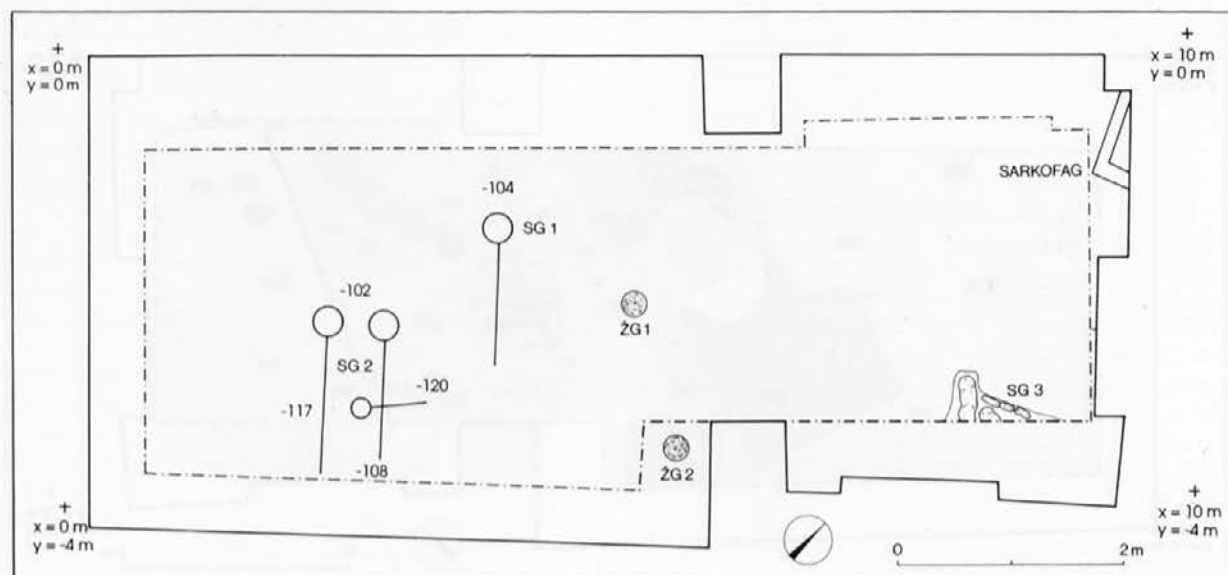
Eden redkih proizvodov aretinskih delavnic, najdenih med izkopavanji na Gornjem trgu 15, je noga keliha (t. 1: 4). Po sestavi gline in po premazu odstopa od drugega sigilatnega gradiva. Keramika je trda, temnordeča, še temnejši je premaz in je tako zelo blizu izdelkom aretinskih delavnic. Na Štalenskem vrhu se kelihi pojavijo v kompleksih III (od l. 15-10 pr. n. š.) in IV (do leta 15 n. š.) oziroma so v širšem prostoru značilni za srednje in poznoavgustejsko obdobje (Schindler-Kaudelka 1980, 46, t. 3: 7-12; Atlante II 219 ss; Ettlinger 1983, 39 ss; Consp. 165 ss).

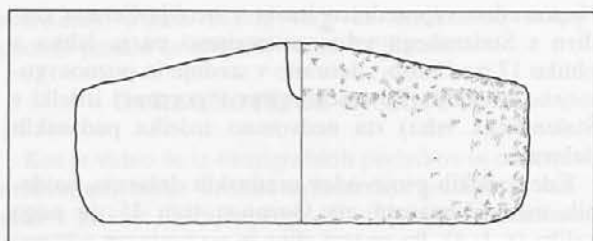
Odlomek sigilatnega pladnja oz. krožnika (t. 1: 5) lahko primerjamo z izdelki s Štalenskega vrha, datiranimi v kompleks II, to je med leti 20 in 10 pr. n. š. (Schindler, Scheffenegger 1977, 36 ss, t. 5: 1). Sodi v skupino pladnjeve z vodoravnim, iztegnjenim in razčlenjenim robom, ki se na Štalenskem vrhu pojavljajo do leta 15 n. š. Primerjamo ga lahko z obliko 10 po Consp., datirano v zgodnje in srednjeavgustejski čas.

Glinena steklenička (*unguentarium*; oblika Haltern 31, Vegas 63; Loeschke 1909, 101 ss; Vegas 1973, 155 ss, Fig. 58: 6-8; Passi Pitcher 1987, 179) je klasične, hruškaste oblike in po vratu premazana z rdečo barvo (t. 1: 10). Tovrstna oblika balzamarija naj bi nastala pod vplivom prvih takih steklenih izdelkov (Anderson-Stojanović 1987, 110 ss; Horvat 1990, 123). Pojavljajo se po celotnem Sredozemlju v drugi polovici 1. st. pr. n. š. in v prvi polovici 1. st., in še posebej v avgustejskem obdobju (Passi Pitcher 1987, 179). Na Štalenskem vrhu (varia, oblika 2; Schindler-Kaudelka 1975, 221) niso bile najdene v natančneje datiranih plasteh. Enaka ugotovitev velja za najdbe z Vrhniko (Horvat 1990, 123, t. 15: 3; 25: 2). V prvi polovici oz. v sredini

Sl. 4: Ljubljana, Gornji trg 15. Lega grobov.

Abb. 4: Ljubljana, Gornji trg 15. Lage der Gräber.

Sl. 5: Ljubljana, Gornji trg 15. Ročni mlin.

Abb. 5: Ljubljana, Gornji trg 15. Handmühle.

1. st. so glinene stekleničke izpodrinili stekleni balzamariji (Lloris 1990, 287). Iz Emone so znani glineni balzamariji v najstarejših plasteh foruma in iz grobov št. 291 iz sredine 1. st. ter št. 12 iz prve polovice 2. st. (Plesničar-Gec 1977, 59, op. 377).

Poleg obravnavanega, datacijsko občutljivega gradiva, smo izkopali še nekaj po izvoru nedvomno italške keramike. Gre za ustje ročke (t. 1: 13) in vrča z izvihanim ustjem (t. 1: 17, 18). Oblike so na zgodnjeantičnih najdiščih pogoste in so jih uporabljali dlje časa (Schindler-Kaudelka 1989).

V jami je bila tudi keramika staroselskega izvora. Lonci (t. 1: 14-16) so enostavnih oblik in narejeni iz slabo prečiščene gline.

Posebnost v gradivu je velik, verjetno dvoročajni vrč (t. 1: 12). Ima izvihano ustje, s šrafiranimi trikotniki okrašeno rame in stoji na prstanasti nogi. Je sive barve, narejen iz dobro prečiščene gline, vendar ni tako bleščeče zglašen kot druga latenska lončenina. Po obliki ustja ima lepo vzporednico na Vrhniki, ki jo avtorica primerja z neobjavljenim gradivom iz laten-

skodobnih plasti v Stični (Horvat 1990, 123, op. 100, t. 16: 1).

Na podlagi predstavljenega gradiva lahko nastanek jame in njeno zaprtje ter s tem nastanek hiše datiramo v poznoavgustejsko obdobje oz. morda že v zadnje desetletje pr. n. š.

Jama 2

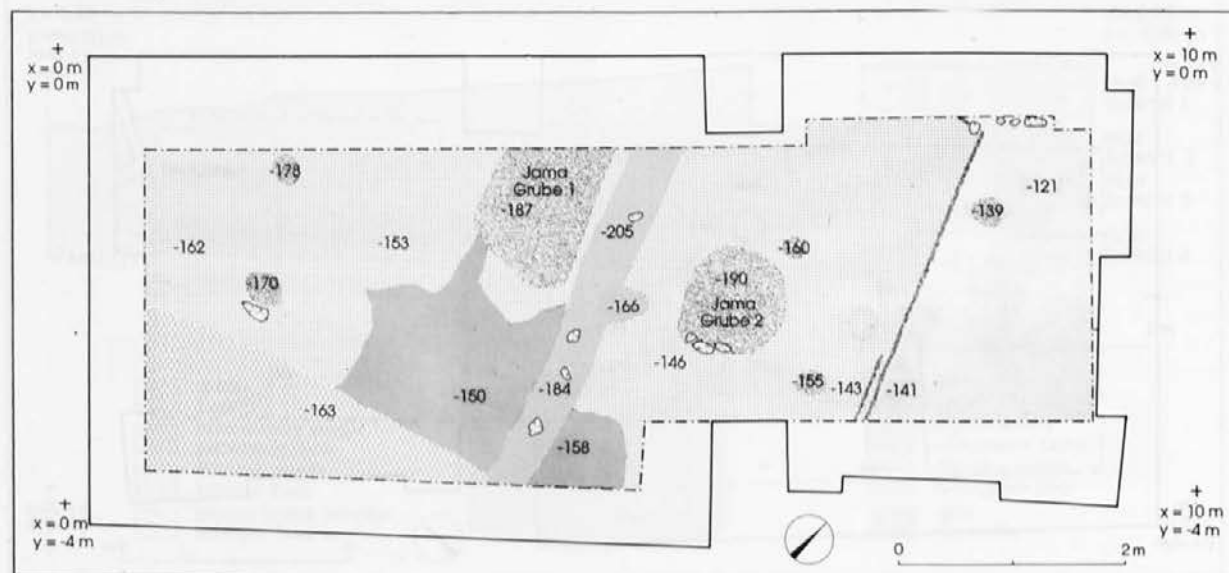
(t. 2: 1-13)

Sigilatni pladenj (t. 2: 1) sodi med zgodnje ploske primerke servisa 1 (Ettlinger 1967, 81), ki se na Štalenskem vrhu pojavijo v večjem številu v kompleksu II (v letih od 20 do 15-10 pr. n. š.), v kompleksih III in IV (od 15-10 pr. n. š. do leta 15 n. š.) pa so redkejši (Schindler, Scheffenecker 1977, 88 ss, t. 24a: 7). V širšem kontekstu naš pladenj primerjamo z oblikama 11 in 12 po Consp., ki sta datirani v srednje in poznoavgustejski čas. Po barvi in sestavi gline ga lahko nedvomno uvrstimo med izdelke padanskih delavnic (Schindler, Scheffenecker 1977, 16 ss; Consp. 8 ss). Podobna pladnja poznamo tudi z Vrhnike (Horvat 1990, 118, t. 5: 5) in iz groba št. 55 v Novem mestu (Beletov vrt). Ta je s spremnim gradivom, predvsem pladnjem oblike Consp. 12.1, datiran v zgodnje do srednjeavgustejsko obdobje (Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 75 ss, t. 18: 4,5,6,11).

Datacijsko pomembna je cilindrična skodelica iz trde, oranžnorjave, dokaj grobe gline. Okrašena je z vodoravnim žlebom in dvema sivorjavo barvanima pasovima (t. 2: 2). Skodelice te oblike (oblika Vegas 34, oblika Marabini Moevs 36, oblika Mayet 33; Vegas 1973, 80 ss; Marabini Moevs 1973, 109 ss; Mayet 1975,

Sl. 6: Ljubljana, Gornji trg 15. Prostora 1 in 2. Planum 1.

Abb. 6: Ljubljana, Gornji trg 15. Räume 1 und 2. Planum 1.

siva peščena zemlja
graue sandige Erderjavosiva zemlja
braungraue Erdeilovnata zemlja
lehmige Erdeogljje
Holzkohleskala
Felssterilna ilovica
steriler Lehmglinena hodna površina
lehmiger Boden

67 ss, 136 ss; Mullor 1989) so se uporabljale dlje časa in bile priljubljene v celotnem imperiju (Ricci 1981, 132, t. 25; Atlante II, 286). Naj ob tem opozorimo na razliko v barvi in okrasu med posameznimi, po obliki zelo sorodnimi primerki. Posodico iz Gornjega trga 15 po barvi, kakovosti gline, skromnem okrasu in ravnem dnu lahko primerjamo s skodelicami tipa 50 s Štalenskega vrha (Schindler-Kaudelka 1975, 75 ss), kjer so bile najdene že v plasteh, nastalih okrog leta 25 pr. n. š. in so najpogostejše v avgustejskih plasteh do okrog leta 25 n. š. Pozneje so jih nadomestile drugačne, predvsem bolj okrašene posodice. Čeprav po obliki drugačni, sta naši po barvi sorodni skodeli iz Novega mesta (Beletov vrt, grob št. 27, datiran v poznoavgustejsko-zgodnjeteriberijski čas; Zabehlicky-Scheffengger 1992, 75 ss).

V jami sta bila najdena tudi odlomka dveh amfor. Prvega (t. 2: 11) uvrščamo v tip Dressel 6B in je datiran od avgustejskega časa do prve polovice 2. st. Drugi (t. 2: 13) pripada tipu Dressel 2-4, ki so ga izdelovali od druge polovice 1. st. pr. n. š. do konca 1. st. (Tchernia 1986, 134 ss).

Glede na stratigrafska opažanja sodimo, da je bila jama 2 namensko izkopana in tako v uporabi celotno obdobje trajanja hiše. Kot nam govori gradivo iz jam in zasipne plasti hiše, je to poznoavgustejsko obdobje vse do tridesetih let 1. st.

Med lepše in datacijsko pomembne predmete sodi odlomek čaše, najdene v prečno potekajočem jarku v sredini izkopa (t. 2: 14; Plesničar-Gec 1992, 386, t. 1: 2). Čaša je iz trde, rdečrjavne, dobro prečiščene gline in brez premaza. Okrašena je s trtnimi listi in rozeto, ohranjeni sta tudi črki O in R. Najverjetneje gre za

del imena izdelovalca Norbana. Na Štalenskem vrhu so tako znani *L. Norbanus*, *Buccio Norbani* in *Stepanus Norbani* (Schindler-Kaudelka 1980, 78 ss; Atlante II 189 ss; Lavizzari Pedrazzini 1987, 73 ss). Delavnice omenjenih mojstrov so umeščene v Severno Italijo, pri L. Norbanu celo v Cremono. Čaše so na Štalenskem vrhu datirane v avgustejsko obdobje in v enem primeru celo v zgodnjeteriberijski čas do leta 25 n. š. (Schindler-Kaudelka 1980, 79 ss, 113). Primerek glazirane čaše istega izdelovalca iz prve polovice oz. sredine 1. st. je poznan tudi iz Emone (Petru 1972, t. 118: 10).

Kot *terminus post quem* za nastanek vkopa, v katerem smo našli čašo, nam služi Avgustov polovičar, skovan med letoma 14 in 9 pr. n. š.

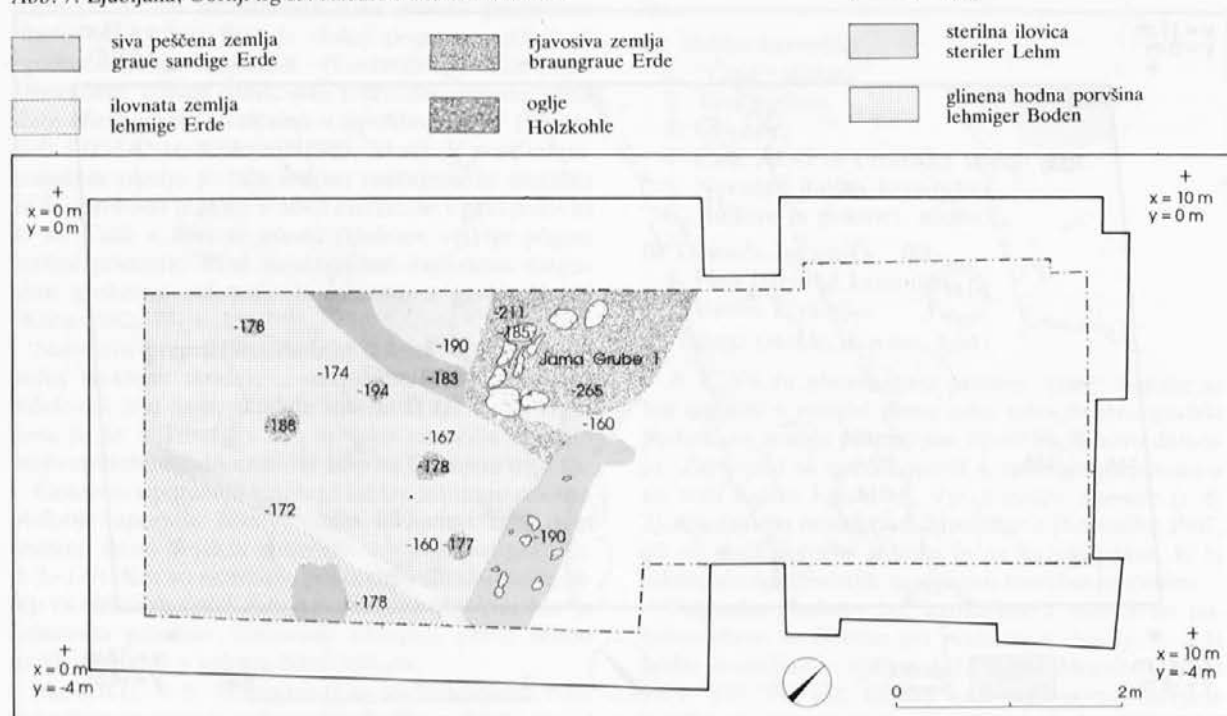
Ob južni steni izkopa smo lahko deloma raziskali humusno-ilovnato plast vse do sterilne površine izkopa. Zaradi vdora vode in statične ogroženosti sodobne hiše te plasti nismo mogli povsem raziskati, saj smo morali izkopavanja predčasno prekiniti. V tej plasti smo izkopali nekaj izpovednega gradiva (t. 2: 15-22).

Čeprav zelo fragmentarno ohranjen, lahko odlomek oljenke (t. 2: 15) uvrstimo med volutne oljenke s trikotnim noskom. Žal našega primerka ne moremo natančneje opredeliti, vendar sodimo, da ga lahko uvrstimo v tip IA po Loeschkeju. Ta je tovrstne oljenke datiral v poznoavgustejsko-zgodnjeteriberijski čas. Na Štalenskem vrhu se oljenke tega tipa pojavijo v poznoavgustejskem obdobju (Farka 1977, 46 ss). Za določitev termina post quem nam lahko služi odsotnost tovrstnih oljenk v nekaterih legijskih taborih severno od Alp (npr. Oberaden, Dangstetten) oziroma njihov pojav v zadnjem desetletju pr. n. š. (Fingerlin 1986).

Odlomek dvoročajne skodele (t. 2: 19), okrašen z navpičnimi rebri in jajčnim frizom, ima vzporednice v

Sl. 7: Ljubljana, Gornji trg 15. Prostora 1 in 2. Planum 2.

Abb. 7: Ljubljana, Gornji trg 15. Räume 1 und 2. Planum 2.

Akvileji (Panciera 1985, 146 ss) in Stari Sušici pri Košani (Urleb 1979, 151 ss, t. 1: 16). Jajčni friz je priljubljen okras monumentalnih spomenikov in tudi drobnih izdelkov antičnih lončarjev (za zelo lepo primerjavo glej oljenko t. 10: 1). Na Gornjem trgu 15 je bil odlomek tovrstne skodele najden tudi v jami 1. Na Štalenskem vrhu so bile dvoročajne skodele najbolj priljubljene v času od 15-10 pr. n. š. do leta 15 n. š. (Schindler-Kaudelka 1980, 52).

Lonček, okrašen z dokaj velikimi bradavicami (t. 2: 17), nima neposrednih primerjav v nam bližnjem gradivu. Tako okrašene posodice so na Štalenskem vrhu (tip 35) datirane v čas med letoma 10 pr. n. š. in 0 (Schindler-Kaudelka 1975, 67 ss). Po obliki je naš primerjek bližji obliki Mayet 45, ki pa je v zahodnem Sredozemlju datirana v drugo polovico 1. st. n. š. in mlajše (Mayet 1975, 108 ss).

V zadnje desetletje pr. n. š. datiramo tudi odlomek čaše, okrašene z vrezi (t. 2: 20). Primerjamo jo lahko z obliko 78 s Štalenskega vrha (Schindler-Kaudelka 1975, 91) in obliko 10 po Marabini Moevsovi, ki jo avtorica datira že med leta 50 in 20 pr. n. š. (Marabini Moevs 1973, 72).

Odlomek sigilatne skodele (t. 2: 18) sodi med razvite primerke skodel servisa I. Na Štalenskem vrhu jih poznamo predvsem iz kompleksov III in IV, torej iz časa med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š. (Schindler, Scheffenegger 1977, 93 ss, t. 26, 27). Ta poglavitna oblika skodel (oblika Consp. 14) horizonta Dangsteten-Oberaden se navadno pojavlja na najdiščih s srednje in poznoavgustejsko sigilato.

Za prikaz celotnega časovnega razpona uporabe zgodnjeantične hiše na Gornjem trgu 15 in še posebej njegovega konca je pomembno gradivo, ki smo ga

našli pomešanega med zoglele ostanke severne stene objekta in prežgane kose glinenega stenskega ometa (t. 3).

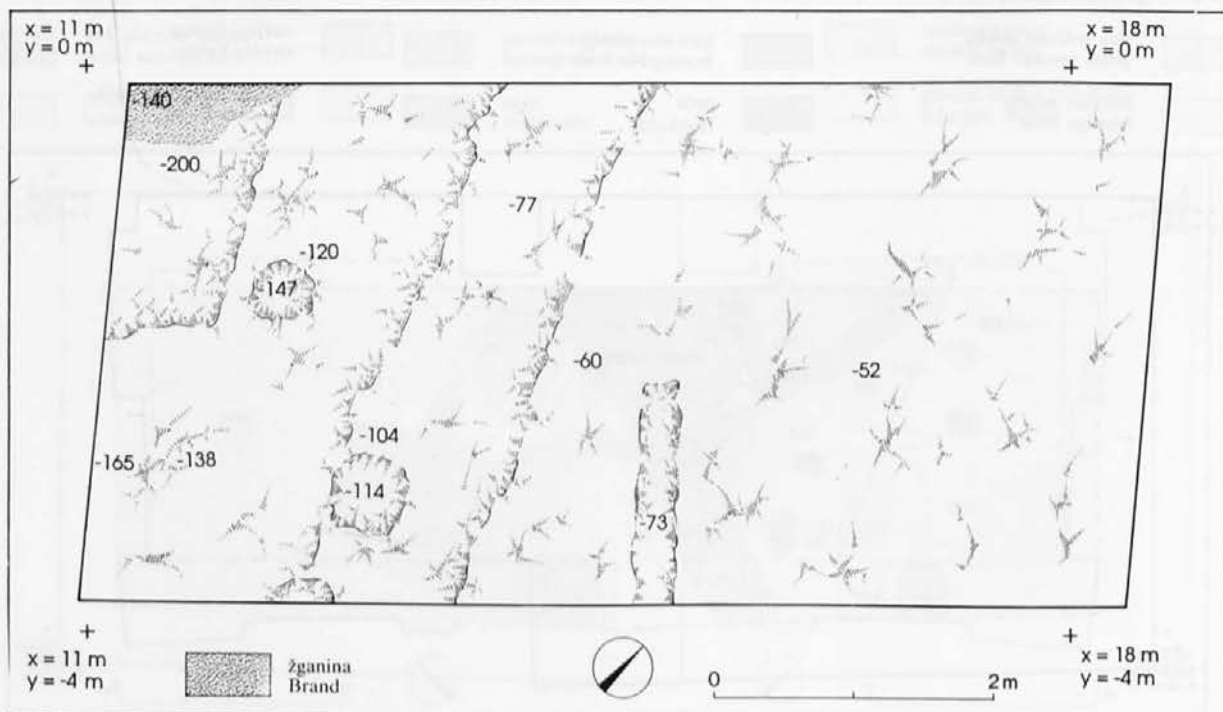
Krožnik oz. pladenj, prevlečen s črnim premazom (t. 3: 8), je tipičen izdelek italškega lončarstva. Po klasifikaciji Schindlerjeve spada med porozne proizvode, in sicer v skupino b (Schindler 1967, 40 ss, t. 5: 3; ista 1986, 354 ss), oz. vrsto 2276a po Morelu (Morel 1981, 159, Pl. 43; Passi Pitcher 1987, 152 ss; Consp. 3 ss). Take enostavne krožnike so izdelovali do konca produkcije tovrstne lončenine v začetku 1. st. n. š. in so v avgustejskem obdobju tudi pridatek v grobovih v severni Italiji (Frontini 1985, 13). Na Štalenskem vrhu so datirani v sredino in začetek druge polovice 1. st. pr. n. š. (Schindler 1967, 42, 64 ss, t. 5: 3).

Dno pladnja (t. 3: 9) sodi po razdelitvi Schindlerjeve med t.i. porozne izdelke "črne" sigilate. Prvenstveno ga opredeljuje povsem ravno dno, kar je novost zgodnjeavgustejskega časa v črni in rdeči sigilati (Consp. 3). Žal je notranjost noge poškodovana, tako da le domnevamo, da je bila stopničasta. Pladnji s tako zaključeno nogo se pojavijo na aretinski keramiki s črnim premazom v 1. st. pr. n. š. (oblika 2287a1 po Morelu; Morel 1981, 163, Pl. 46). Okrašen je s pasom plitkih vrezov in s slabo čitljivim žigom, ki ne dovoljuje prepričljive interpretacije.

Odlomek krožnika (t. 3: 4) je sicer močno poškodovan, vendar ga lahko uvrstimo med obliki Consp. 12 podobne forme. Ta je datirana v srednje in poznoavgustejski čas. Po kakovosti gre za zanesljiv izdelek padanskih delavnic (Schindler, Scheffenegger 1977, 88 ss, t. 24: 14). Istemu tipu pripada tudi rob krožnika ali pladnja (t. 3: 5). Za oba najdemo lepi primerjavi v grobu 55 iz Novega mesta (Beletov vrt), datiranim

Sl. 8: Ljubljana, Gornji trg 15. Planum v prostoru 3.

Abb. 8: Ljubljana, Gornji trg 15. Planum im Raum 3.

v zgodnje in srednjavgustejsko obdobje (Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 75 ss, t. 18: 4,5,11).

Fragment skodele (t. 3: 6) je brez okrasa in ga tako kot večino skodel tega tipa s Štalenskega vrha uvrščamo med izdelke C (Schindler, Scheffenecker 1977, 122 ss). Premaz je bolj oranžen, glina pa rahlo sivkasta. Sodi med posodje servisa II, ki se na Štalenskem vrhu pojavi v kompleksu III. Pogostejše nastopa v kompleksu IV ter je tako datirana v leta med 0 in 15 n. š.; ta tip so izdelovali še v Tiberijevem času (Consp. 90).

Odlomek glazirane čaše (t. 3: 3) je edini primerek tovrstne lončenine na Gornjem trgu 15. Prevlečen je z rumenorjavo glazuro. Na Štalenskem vrhu so taki redki in elegantni izdelki iz istega časa kot neglazirane čaše (kompleksi II, III in IV; Schindler-Kaudelka 1980, 53).

Odlomka čaš iz skupine keramike tankih sten nazorno datirata čas nastanka zgodnjeantične hiše. Za prvega (t. 3: 2), okrašen je z vbodi, velja isto kot za onega iz jame 1. Drugi (t. 3: 1) je iz trde, rdečerrjave gline in okrašen z reliefnim paličastim okrasom. Na Štalenskem vrhu (oblika 2) so tovrstne čaše datirane v kratko obdobje, med leti 20 in 10 pr. n. š. (Schindler-Kaudelka 1975, 39 ss).

Za odlomek glinenega balzamarija (t. 3: 16) velja, kar je zapisano v zvezi z onim iz jame 1 (t. 1: 10): je dokaj pogosta najdba in se pojavlja po celotnem imperiju, zlasti v avgustejskem obdobju.

Steklena skodela iz svetlozelenega stekla (t. 3: 24), okrašena z navpičnimi rebri (Isings 3b), je tipičen izdelek 1. st., ki se na Štalenskem vrhu pojavi že v avgustejskih plasteh (Czurda-Ruth 1979, 31). Uvrstimo jo lahko v skupino AR 2.2 oz. 3.2 po Rüttijevi, datirano v 1. st. (pretežno v sredino in tretjo četrtino; Rützi 1990, 22 ss; ista 1991, 64, Abb. 35).

Med redkimi kovinskimi predmeti izstopata bronast ročaj (t. 3: 29) in odlomek loka močno profilirane fibule (t. 3: 28). Prvi je dokaj pogosta najdba na zgodnjeantičnih najdiščih (Lorenzberg, Kempten, Oberaden; Ulbert 1965, 44, t. 1: 20). Fibulo kljub slabi ohranjenosti uvrščamo v tip Almgren 67 (Rieckhoff 1975, 42 ss; Košćević 1980, 20 ss). V noriško-panonskem okolju je bila močno razširjena in značilna za čas prehoda iz stare v novo ero oz. še v prvi polovici 1. st. Tudi v Novem mestu (Beletov vrt) je pogost grobni pridatek. Med najstarejšimi zanesljivo datiranimi grobnimi celotami jo srečamo v grobu št. 55 (Knez 1992, 75, t. 18: 7-9).

Najmlajši prepričljivo datiran izdelek iz te plasti je poleg steklene skodele z navpičnimi rebri, ki so jo izdelovali dlje časa, skodela servisa II (t. 3: 6). Datirana je še v Tiberijev čas in tako označuje zgornjo mejo uporabe zgodnjeantične hiše na Gornjem trgu 15.

Gradivo, s pomočjo katerega lahko datiramo celotno obdobje uporabe hiše, je bilo izkopano tudi med severno steno objekta in teraso na Grajskem griču (t. 4: 5: 1-9). Ker so raziskave potekale v skrajno neugodnih okoliščinah (pod zidom sedanjega objekta, kar je zahtevalo posebne varnostne ukrepe), plasti nismo mogli raziskati v celotni širini izkopa.

Skodeli (t. 4: 6, 7) servisa II se na Štalenskem vrhu pojavljata predvsem v kompleksih III in IV (to je od

let 15-10 pr. n. š. do leta 15 n. š.; Schindler, Scheffenecker 1977, 115 ss, t. 38), samo posamično pa tudi prej in pozneje. Obe naši skodeli sodita med izdelke padanskih delavnic. Uvrstimo ju lahko med skodele oblike 21 po Consp.

Časovno in po splošnih značilnostih je enako opredeljen tudi sigilatni pladenj (t. 4: 13).

Odlomek skodele s stopničasto oblikovano nogo na notranji in zunanji strani ter kvadratnim žigom (t. 4: 8) uvrščamo v servis II in je gotovo izdelek padanskih delavnic (Consp. 153 ss). Na Štalenskem vrhu se ta tip pojavlja že v kompleksu II, prevladuje pa v kompleksih III in IV, to je med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š. (Schindler, Scheffenecker 1977, 110 ss, t. 39, 40). Tovrstne skodelice (oblika 24.3 po Consp.) so bile izkopane v Novem mestu (Beletov vrt) v grobovih št. 61 in 158, ki sta datirana v poznoavgustejsko-zgodnje-tiberijski čas (Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 76, t. 56: 7,8). Skodelo s tako obliko noge poznamo tudi z Vrhnike (Horvat 1990, 118, t. 5: 9).

Pravokoten žig A.TTI/FIGVLA lahko pripišemo proizvajalcu A. Titiusu. Na Štalenskem vrhu nastopa v oblikah A.T, A.TI, A.TITI in A.TIT/FIGVL (Oxé, Comfort 1968, 1998-2003), medtem ko *Novaesium* pozna še obliko A.TITI/FIGVLI (Ettlinger 1983, 63 ss). Žig se s centralno lego na skodeli servisa II in s TTI in VLA (oboje v ligaturi) razlikuje od drugih primerov tovrstnih žigov in je, kolikor mi je znano, edini na posodi servisa II.

Steklena skodela z navpičnimi rebri (t. 4: 9) pripada istemu tipu kot ona, ki je bila najdena na tlaku hiše (t. 3: 24). Po barvi, obliki reber in velikosti sta si oba odlomka tako podobna, da bi lahko pripadala isti posodi. Tako za datacijo skodele (v kontekstu z drugimi najdbami) velja isto, kar smo zapisali že za zgornji primerke.

Drugo izkopano drobno gradivo smo razdelili takole:

A: Italska keramika.

1. "Črna" sigilata.⁵
2. Tera sigilata.
3. Oljenke.
4. Čaše ACO in keramika tankih sten.
5. Navadna italska keramika.
6. Amfore in pokrovi, melnica.

B: Domača keramika.

1. Fina latenska keramika.
2. Groba keramika.

C: Drugo (steklo, kovina, kost).

A 1. Vsi tu obravnavani primeri "črne" sigilate so bili najdeni v nasipni plasti hiše, tako da stratigrafski podatki ne nudijo prepričljive opore za njihovo datacijo. Zato smo se morali zateči k splošnim dejstvom o tej vrsti italske keramike. Vsi, z izjemo skodele (t. 4: 2), spadajo po razdelitvi Schindlerjeve (Schindler 1967, 40 ss) med porozne izdelke in ne kažejo potez, ki bi odstopale od siceršnjih značilnosti tovrstne lončenine.

Odlomka pladnjev oz. krožnikov z enostavno poševno steno in žlebom pri prehodu v dno (t. 8: 1,3) lahko uvrstimo v obliko 2276c1 po Morelu (Morel 1981, 159, Pl. 43). Oblika sodi med pozne tovrstne izdelke, narejene v severni Italiji. Na Štalenskem vrhu

so taki pladnji datirani v sredino in začetek druge polovice 1. st. pr. n. š. (Schindler 1967, 17 ss, 40 ss, t. 1: 14-19; 5: 2-12; ista 1986, 345 ss), medtem ko jih v severni Italiji srečamo še v grobovih avgustejskega obdobja (Frontini 1985, 13). Krožniki oz. pladnji take oblike se pojavijo tudi med najstarejšimi izdelki tere sigilate (oblika Consp. 1). Tovrstni krožnik je znan tudi z Vrhneke (Horvat 1990, 116, t. 22: 4).

Žal je odlomek skodele (t. 8: 2) premalo ohranjen, da bi ga lahko natančneje tipološko opredelili. Po fakturi se razlikuje od drugih primerkov "črne" sigilate z Gornjega trga 15, saj je trši in nekoliko temnejši. Ker pa nima lastnosti trdih izdelkov s Štalenskega vrha (zelo trda faktura, školjkasti okruški, temno siv prelom, zvoneč odzven; Schindler 1967, 12), ga ne moremo prepričljivo uvrstiti med tovrstne izdelke. Z enostavnim, gladko zaobljenim robom ga še najlaže primerjamo z obliko 2984a po Morelu, datirano v prehod iz 2. v 1. st. pr. n. š. (Morel 1981, 244, Pl. 85).

Nogi pladnjevi (t. 8: 4,5) po fakturi uvrščamo med porozne proizvode po klasifikaciji Schindlerjeve. Poševno odrezana notranja stran noge se pojavi že pri trdih izdelkih, pogostejša pa je pri poroznih proizvodih (Schindler 1967, t. 2: 13; 5: 2; 6: 1,13; 7: 9; ista 1986, Abb. 5). Nogi sodita med krožnike oz. pladnje s povsem ravnim dnom, kar je novost zgodnjavgustejskega časa v črni in v rdeči sigilati in česar klasična Campana ne pozna (Consp. 3).

A 2. Rombičen žig na dnu pladnja (t. 8: 8) je komaj čitljiv, vendar se zdi, da ga lahko uvrstimo med različice imena izdelovalca Lucciusa (Oxé, Comfort 1968, 891). Ta žig se na Štalenski gori pojavlja v večjem številu po letu 10 pr. n. š. (Schindler, Scheffenecker 1977, 336).

Pladnji z močno izvihanim razčlenjenim robom (t. 8: 10,11,13,14) so na Štalenskem vrhu dokaj pogosti in se pojavijo v kompleksu II, torej po letu 15-10 pr. n. š. (Schindler, Scheffenecker 1977, 36 ss). Uvrstimo jih lahko med oblike 10 podobne primerke po Consp., ki je v širšem območju datirana v zgodnje in srednjavgustejski čas.

Pladnja (t. 8: 12,15) kažeta značilnosti zgodnje, ploščate stopnje servisa I, ki se na Štalenskem vrhu pojavlja predvsem v kompleksih III in IV, torej med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š. (Schindler, Scheffenecker 1977, 88 ss, t. 24a,b; 25). Lepo primerjavo najdemo tudi v Novem mestu (Beletov vrt), v grobu št. 55, datiranim v zgodnje in srednjavgustejski čas (Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 75).

V tem novomeškem grobu je pladenj s poudarjenim robom, ki ima primerjavo tudi v našem gradivu (t. 8: 17,19-23). Oblika je zelo sorodna obliki 12 po Consp. oziroma celo obliki 12.1, znani iz Dangstettena. Pladnji te oblike prevladujejo v horizontu Dangstetten-Oberaden, medtem ko se v horizontu Haltern (Ettlinger 1983, 99 ss; Schnurbein 1991, 1 ss) pojavljajo bolj uravnoteženo z obliko 18 po Consp.

Posebnost sta odlomka pladnjevi ali krožnikov s t. 8: 16,18. Od drugega sigilatnega gradiva odstopata po sestavi, barvi in kakovosti gline (sta nekoliko trša) ter premaza (nekoliko temnejša), vendar ju kljub temu ne moremo uvrstiti med izdelke aretinskih delavnic. Pladnja z močno povešenim navpičnim robom ustja

imata najlepše vzporednice v neobjavljenem gradivu s Štalenskega vrha. Med znanim gradivom najdemo najlepše primerjave v zgodnjih aretinskih izdelkih, datiranih predvsem v kompleks II (kasneje so redkejši; Schindler, Scheffenecker 1977, 81, t. 21: 1). Taka oblika roba pladnja oz. krožnika je še najbližje obliki 11 po Consp., datirani v horizont Dangstetten-Oberaden oz. v srednjavgustejsko obdobje.

Odlomek roba pladnja oz. krožnika (t. 8: 24) je eden redkih primerkov tere sigilate, izkopane na Gornjem trgu 15, ki ga lahko uvrstimo med primere servisa II. Na Štalenskem vrhu se pojavi ta oblika posamezno že v kompleksu II, običajnejša pa je za kompleksa III in IV, torej med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š. V Novem mestu (Beletov vrt) ga srečamo v grobovih št. 27 in 61, ki sta z obilico spremnega gradiva datirana v poznoavgustejsko-zgodnetiberijski čas (Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 75 ss). Tako datirajo potrjujejo tudi najdbe iz Porenja: oblika Consp. 18 je značilna za horizont Haltern in se nadaljuje do Tiberijevega časa, ko jo spodrine oblika 20.

Prstanaste noge oz. dna pladnjevi in krožnikov se lepo vklaplajo med tero sigilato. Nizke noge pladnjevi s široko stojno ploskvijo (t. 9: 1,2,11) so značilne za avgustejsko obdobje, prirezana noga krožnika, na kateri ta tudi stoji (t. 9: 10), je tipična za poznoavgustejsko-tiberijske oblike tovrstnega posodja (Consp. 153 ss).

Krožniki (t. 9: 3-7) sodijo med ploščate zgodnje primere servisa I in so na Štalenskem vrhu značilni predvsem za kompleksa III in IV (Schindler, Scheffenecker 1977, 89 ss, t. 25), sicer pa se pojavljajo po celotnem imperiju v srednje in poznoavgustejskem času (oblika Consp. 12).

Skodele (t. 9: 16,17,23) spadajo med posode servisa I, ki se na Štalenskem vrhu pojavljajo predvsem v kompleksih III in IV (Schindler, Scheffenecker 1977, 93 ss, t. 26). V večjem številu so značilne za najdišča s srednje in poznoavgustejsko sigilato (oblika Consp. 14).

Oba odlomka skodel (t. 9: 8,19) sodita med mlajše sigilatne izdelke. Prvega lahko primerjamo z obliko 37 po Consp., drugega z obliko 34. Obe sta pogosti od poznobitiberijskega do flavijskega obdobja in prehoda v 2. st. (Mikl-Curk 1987, t. 11: 1-4,17; 26: 21-35; 27: 1-18). Bržkone ju lahko uvrstimo v grobiščno fazo območja Gornji trg 15.

Za odlomek dvoročajne skodele (t. 9: 12) in ročaja istovrstne posode (t. 9: 27) velja isto, kar smo že zapisali v zvezi s tako posodo iz jame 1 (t. 1: 1). Na Štalenskem vrhu je značilna za čas med leti 15-10 pr. n. š. in 15 n. š.

Skodela z močno izvihanim ustjem (t. 9: 13) najverjetneje sodi že v grobiščno fazo raziskanega območja. Tipične so za drugo polovico 1. st. in prvo polovico 2. st., hkrati pa vodilna oblika flavijskega časa v Podonavju (Consp. 128, t. 39; Mikl-Curk 1987, t. 27: 19-36; 29).

Enostavne polkrožne skodele (t. 9: 14) so dokaj dolgotrajna oblika. Na Štalenskem vrhu so značilne za komplekse I-IV (Schindler, Scheffenecker 1977, 57 ss, t. 12a). Tovrstno obliko poznamo tudi z Vrhneke (Horvat 1990, 118, t. 13: 15; 18: 12), verjetno pa je

naša posoda nekaj mlajša, saj je tako kot skodela iz Halterna (Goudineau 1968, 21; Atlante II, 359 ss) prava rdeča sigilata.

Trikoten presek noge skodele (*t. 9: 22*) je tipičen predvsem za skodele oblike 34, lahko pa se pojavi tudi na oblikah 33, 36 in 37 (vse po Consp.). Vse so datirane do flavijskega obdobja oz. posamezno do konca 1. st.

Odlomek konične skodele (*t. 9: 15*) je značilen za kompleksa III in IV s Štalenskega vrha, torej časa med leti 15-10 pr. n. š. do 15 n. š. (Schindler, Scheffenecker 1977, 122 ss, t. 42). Pojavlja se v taborih v Porenju (Oberaden, Rödgen, Dangstetten) in doživlja oblikovni razvoj vse do Tiberijevega časa (Consp. 90, t. 20).

Vrč (*t. 9: 21, 24, 26*) najverjetneje sodi med dvoročajne vrče s poudarjenim robom ustja. V notranjosti je s sigilatnim premazom prevlečen zgornji del vratu. Vrči so tipičen izdelek padanskih delavnic avgustejskega obdobja in prve polovice 1. st., verjetno pa so jih izdelovali tudi pozneje (Consp. 186 ss, K 7, K 8). Ročaji okroglega preseka so pogostejši pri dvoročajnih vrčih, medtem ko se tordirani ročaji (*t. 9: 25*) pojavljajo redkeje.

A 3. Oljenke (*t. 10*) so po večini reliefne, žal z zelo pičlo ohranjenim okrasom. Izjema je oljenka (*sl. 9: t. 10: 1*), okrašena z delfinom in rogatima, delfinu podobnima morskima pošastima, ki jih obkroža jajčni ornament. Oljenka je tehnološko (izredno dobro prečiščena, svetlookrasta glina, zelo tankih sten) vrhunski izdelek, kar v kombinaciji z motiviko kaže na njen italški, obmorski izvor. Konica noska je v celoti rekonstruirana, vendar menimo, da je glede na razmerja pravilna.

O pojavu reliefnih oljenk s trikotnim noskom smo pisali že v zvezi z oljenko iz jame 1. Povzamemo lahko, da se tovrstne oljenke pojavijo v poznoavgustejskem obdobju oz. že v zadnjem desetletju pr. n. š. (Farka 1977, 43 ss).

Drugačna je oljenka iz dobro prečiščene gline in brez premaza (*t. 10: 2*). Ohranjena je le deloma, vendar jo na podlagi preseka uvrščamo med oljenke s kratkim, ravno odrezanim noskom (*Tiegellampen III*), ki so na Štalenskem vrhu vse datirane v avgustejski čas (Farka 1977, 29 ss). Pojav teh oljenk konec 1. st. pr. n. š. ali celo že v cesarjanskem času potrjujejo tudi najdbe iz Akvileje (tip B.II.a.1.; Di Filippo Balestrazzi 1988, 133 ss).

Med drugim smo našli tudi odlomek pečatne oljenke (*t. 10: 19*). Je rdečerjave barve, trda in iz dobro prečiščene gline. Delno je ohranjena črka S, ki je reliefno ostra. Tehnološko je veliko boljši izdelek kot oljenki iz žganih grobov. Žal natančnejša tipološka opredelitev ni mogoča. Na Štalenskem vrhu se tovrstne oljenke pojavijo že pred sredino 1. st. n. š., so pa sicer značilne za daljše časovno obdobje (Farka 1977, 78 ss).

A 4. Čaše (*t. 11: 1, 5*) lahko na podlagi okrasa in ohranjenih črk A in C (*t. 11: 6*) uvrstimo med proizvode delavnice ACO. Vsi tu prikazani primerki so rdečerjavi, iz trde, zelo dobro prečiščene gline in brez premaza. Omenjena delavnica je proizvajala v celotnem avgustejskem obdobju na območju severne Italije

in veliko izvažala v Norik, Galijo in Panonijo (Schindler-Kaudelka 1980, 60 ss; Atlante II, 188 ss; Mratscheck 1987, 207 ss; Lavizzari Pedrazzini 1987; Horvat 1990, 119 ss; Plesničar-Gec 1992, 383 ss).

Trd, rdečerjav odlomek čaše (*t. 11: 2*) iz dobro prečiščene gline in okrašen z vodoravnimi vrezji lahko vzporejamo z obliko 7 s Štalenskega vrha. Tu se tovrstne oblike pojavijo že v najstarejših plasteh naselbine, to je v času pred 1. 20 pr. n. š. (Schindler-Kaudelka 1975, 46).

Čaše, okrašene z vbodi (*t. 11: 3, 4, 8, 9*), so iz dobro prečiščene gline, rdečerjave in brez premaza. Zanje velja, kar smo že zapisali za čaše iz jame 1 (*t. 1: 6-9*). Pojavljajo se sorazmerno kratko obdobje, v zadnjem desetletju pr. n. š. (oz. med leti 15 in 0).

Odlomka čaš z navpičnimi vrezji (*t. 11: 7, 12*) sta iz dobro prečiščene gline, temnordeče barve, brez premaza in trda. Po okrasu sta še najbližje obliki 78 s Štalenskega vrha, ki je datirana v zadnje desetletje pr. n. š. (Schindler-Kaudelka 1975, 91). Tako okrašene čaše oblike II C po Mayetovi so se v Sredozemlju pojavljale dalj časa (vse od konca 2. st. pr. n. š.; Mayet 1975, 27 ss; Mullor 1989, 98 ss).

Odlomek ustja (*t. 11: 10*) je po obliki in sestavi gline še najbližje čaši tipa ACO. Odebeljeno ustje posodice (*t. 11: 11*) iz trde, rdečerjave gline še najlažje primerjamo z oblikama 35 po Marabini Moevsovi oz. 26 po Vegasovi, datiranimi v avgustejsko obdobje (Marabini Moevs 1973, 104 ss; Vegas 1973, 71 ss).

Skodela, okrašena z barbotinastim okrasom (*t. 11: 13*), je iz trde, sive in dobro prečiščene gline. Njena oblika je izrazito kroglasta. Take oblike so na Štalenskem vrhu redke (nekateri primerki oblike 116, ki pa so drugače okrašeni), barbotinast okras pa se pojavi v plasteh, datiranih po letu 25 n. š. (Schindler-Kaudelka 1975, 107 ss, t. 20; Atlante II 333 ss). Tovrstne skodele so od obdobja Flavijcev dokaj pogost priradek v emonskih grobovih (Plesničar-Gec 1977, 17). Druga posodica (*t. 21: 14*) je verjetno del lončka, okrašenega z luskinami. Na Štalenskem vrhu (oblika 117) se pojavijo v plasteh kompleksa V, to je po letu 15 n. š. (Schindler-Kaudelka 1975, 124). Tudi v emonskih grobovih se tako okrašene skodele pojavijo že zelo zgodaj:

Sl. 9: Ljubljana, Gornji trg 15. Oljenka. Foto: J. Pukšič.

Abb. 9: Ljubljana, Gornji trg 15. Öllampe, Photo: J. Pukšič.

v grobu št. 654, datiranim s Tiberijevim novcem in tero sigilato v čas okrog leta 20 (Plesničar-Gec 1977, 16).

Balzamarij na nogi (*t. 11: 15*) je razvojni predhodnik balzamarija, kakršnega smo našli v jami 1 (*t. 1: 10*; tudi *t. 3: 16*). V uporabi so bili od 2. st. pr. n. š. (Vegas 1973, 153 ss; Schindler-Kaudelka 1975, 219 ss; Ulbert 1984, 173 ss) in so posebej značilni za avgustejsko obdobje (Oberaden, tip 28; Haltern, tip 30; tudi Dangstetten; Albrecht 1942, t. 7: 3,4; Loeschke 1909, 201; Fingerlin 1986, 176: 54-60). Kot grobne pridatke jih srečamo še v prvi pol. 1. st. n. š. (Passi Pitcher 1987, 179).

Odlomka čaš (*t. 11: 16,17*) sta premalo ohranjena, da bi natančneje določili njuno obliko. Po sestavi gline in barvi je drugi skoraj identičen čaši, okrašeni z vbodi, iz jame 1 (*t. 1: 7*).

Po obliki zelo sorodne skodelice iz jame 1 so skodelice iz sive ali sivorjave trde gline (*t. 11: 18-20*). Vse so dokaj grobe fature in brez premaza. Na Štalenskem vrhu (tip 68) se pojavijo po letu 0. Datacijo potrjujejo tudi skodelice iz grobov v Novem mestu (Beletov vrt), ki so z močno profilirano fibulo (grob št. 35) in tero sigilato (grobova št. 61 in 158) datirane v avgustejsko oz. poznoavgustejsko-zgodnjeterbersko obdobje (Knez 1992, grob št. 35: t. 12: 4, grob št. 61: t. 22: 5, grob št. 158: t. 56: 3; Zabehlicky-Scheffenecker 1992, 75 ss). Tako posodico poznamo tudi z Reke pri Cerknem, grob št. 2, datiranim po Guštinu v stopnjo IVb, to je v zgodnje in srednjavgustejski čas (Guštin 1991, 31 ss, t. 29: 4). Najstarejša tovrstna skodelica je v Emoni (grob št. 900) datirana do leta 20 n. š. (Plesničar-Gec 1972, 132, t. 173: 5-12; ista 1977, 14).

Spodnji del čaše (*t. 11: 21*) ima vse značilnosti keramike tankih sten, a je premalo ohranjen, da bi ga lahko natančneje opredelili.

A 5. Po obliki in kakovosti izdelave je navadna italška keramika zelo enolična. Vse posodje je iz dobro prečiščene gline, enakomerno žgano pri dokaj visoki temperaturi. Med oblikami prevladujejo vrči in ročke. Nekateri kosi so prevlečeni s svetlim premazom, zelo redki z rdečim.

Večja količina tovrstne keramike je bila najdena pod objektom neznanega namena v osrednjem delu izkopa (*t. 6: 7*). Domnevamo, da je bila sem položena kot izravnavna in (izolacijski?) tampon. Med keramiko smo našli tudi okov pivskega roga (*t. 6: 30*). Uvrščamo ga v tip Eb po tipologiji Redlichove (Redlich 1977, 61 ss). Je dokaj pogosta najdba zlasti v germanskih grobovih in datiran v avgustejski čas.

Nekaj navadne uporabne keramike je bilo najdene v zaprtih, datacijsko pomembnih sklopih (jami 1 in 2), večina pa v zasipni plasti hiše.

Vrči so enoročajni in dvoročajni. Kljub fragmentarni ohranjenosti lahko rečemo, da so vrči z ozkim in visokim vratom enoročajni. Celih treh vrčev je zelo malo, vsi pa sodijo med pravilne kroglaste oblike (*t. 2: 22; 5: 1*) - t. i. *lagoena* (Schindler-Kaudelka 1989, 33 ss; Lloris 1990, 192 ss). Večina (*t. 1: 17; 6: 11-17; 12: 1-3,7,9*) jih spada v skupino s pokončnim, širokim in gladkim robom ustja (Roth-Rubi 1979, 29 ss; Schindler-Kaudelka 1989, 35 ss, 59 ss). Izjema je rahlo

navzven nagnjeno, široko ustje vrča (*t. 12: 8*), ki ga edinega med gradivom lahko uvrstimo med helenistične oblike (t. i. *lagynos*) oz. njihove izpeljanke (Schindler-Kaudelka 1989, 31 ss).

Po oblikovanosti ustja je zelo soroden obravnavanim primerom tudi enoročajni vrč (*t. 16: 1*), ki pa po velikosti sodeč ni sodil med namizni pribor, temveč med transportno posodje.

V drugo skupino enoročajnih vrčev uvrščamo posode s širokim vratom in izvihanim, lahko tudi odebeljenim ustjem (*t. 6: 8,9; 12: 19-22*). Ročaji vrčev so brez izjeme trakasti (*t. 17*), njihova dna pa po večini poudarjena oz. prstanasta (*t. 2: 22; 5: 1,8,9,24-26; 7: 14; 15*).

Enoročajni vrči so značilni za celoten rimski imperij v 1. st. pr. n. š. in v 1. st. n. š. (Vegas 1973, 92 ss; Roth-Rubi 1979, 29 ss; Schindler-Kaudelka 1989, 33 ss), ter se v 2. st. obdržijo tudi kot grobni pridatek (Plesničar-Gec 1977, 27 ss; Mikl-Curk 1979b, 372 ss).

Ročke (*t. 1: 13; 6: 20-29; 12: 23-30; 13*) so najpogostejša keramična najdba na Gornjem trgu 15. Vse so enostavne vrečaste oblike ter z izvihanim, žlebastim ustjem in praktično brez vratu. Njihova dna so bila pretežno ravna (Horvat 1990, 121). Po sestavi in čistosti gline ter barvi so skoraj take kot vrči in tako jasno kažejo na svoj izvor. Ta oblika (Vegas, tip 44) je pogosta, dolgotrajna in široko razširjena: na Štalenskem vrhu je uvrščena med cesarskodobne "mednarodne" oblike (t. i. posode za med; Schindler-Kaudelka 1989, 121).

Melnica (*t. 18: 16*) je nizka, s širokim robom in širokim izlivkom. V Sredozemlju je pogosta in datirana v daljše časovno obdobje (Vegas 1973, 28 ss).

A 6. Tipološko lahko amfore, izkopane na Gornjem trgu 15, uvrstimo v dve že opredeljeni skupini: Dressel 2-4 (*t. 2: 13; 4: 1; 5: 2; 18: 6,13-15*) in Dressel 6B (*t. 2: 11; 4: 2-4; 18: 1,2*). Za obliko Dressel 6B se je v literaturi uveljavilo mnenje, da izvirajo iz Istre, datirane pa so od avgustejskega obdobja do prve polovice 2. st. (Peacock, Williams 1986, 98 ss). Uporabljale so se predvsem pri transportu olja, po *tituli picti* pa tudi vina in garuma. Na Štalenskem vrhu je to najpogostejša oblika amfore, kar kaže na živahno trgovino med obmorskimi kraji in notranjostjo (Maidl 1990, 63 ss).

Pri drugi obliki (Dressel 2-4) gre za tipične vinske amfore (Peacock, Williams 1986, 106). Nastala je v drugi polovici 1. st. pr. n. š., morda celo že okrog leta 50, in bila v uporabi še celotno 1. st. n. š. (Tchernia 1986, 134 ss). Njen izvor iščejo na obalah Tirenskega morja in na otoku Kos, zelo hitro pa se je razširila po celotnem imperiju. Kljub tehnološko različnim skupinam tovrstnih amfor (npr. kampanjska, španska, itd.) in jasnimi razlikami pa trenutna stopnja raziskanosti še ne dovoljuje definiranja vseh produkcijskih krogov (Tchernia, Zevi 1972, 35 ss; Cipriano, Carre 1989, 67 ss).

Tudi naše primerke amfor oblike Dressel 2-4 lahko po tehnološki plati razdelimo v dve skupini. Vzorca keramike sta bila zbrušena in pregledana s stereomikroskopom. Narejeni so bili kvalitativni mikrokemični testi.⁶ V matrici žgane gline vzorca amfore (*t. 4: 1; sl. 10 a*) so rdeče obarvana zrna silikatnega peska in bela

zrna agregatov kalcijevega karbonata. Karbonatni pesek je bil kot zdrobljen apnenec verjetno primešan glini za zmanjšanje krčenja keramike in kot talivo pri žganju. Pri temperaturi žganja okrog 900 °C je apnenec razpadel v kalcijev oksid, ki je kristaliziral v agregate mikrokristalov apnenca. Površina amfore je prevlečena s svetlim nanosom. Glina, ki vsebuje več karbonata, postane pri pečenju rumena, tako da je možno, da je bila zunanja površina posode pred žganjem premazana z apnom (Wiberg 1967, 487).

V drugo skupino sodi le ročaj na t. 18: 15 (sl. 10 b). Glina ni tako dobro prečiščena, je dokaj intenzivne rdečerrjave barve in brez premaza. V matrici gline so prozorna zrna kremenca, sljude, obarvanih silikatov in ostankov hišic školjk ali polžev. Delno ohranjena apnenčeva struktura hišic pomeni, da je bila temperatura žganja okrog 900 °C.

Oba vzorca se razlikujeta v primesih h glini: prvi vsebuje silikatni pesek in dodani kalcijev karbonat, drugi kremen, sljudo in ostanke hišic. Glini sta nedvomno z različnih nahajališč. Prvi vzorec je bil tudi drugače površinsko obdelan (apno?).

Zbir amfor, najdenih za severno steno zgodnjeantične hiše, dopolnjuje odlomek velikega vrča z obročem na vratu-oblika Dressel 28 (t. 5: 3). Na Štalenskem vrhu se pojavijo že v plasteh kompleksa I (do leta 20 pr. n. š.; Schindler-Kaudelka 1989, 40 ss). Posebno pogosti so v zahodnem Sredozemlju in v uporabi vse do začetka 2. st. (Peacock, Williams 1986, 149).

Pokrovčki za amfore (t. 4: 5; 18: 10-12) so vsi ploščati, z gumbom na sredini in brez okrasa ali znakov.

B 1. Fina latenska keramika je v celoti izkopanega gradiva količinsko zelo skromno zastopana. Za razumevanje problematike nastanka raziskanega objekta sta gotovo najpomembnejša lonca, najdena med hišnim ometom in na tlaku hiše (t. 3: 13,14). V to skupino sodijo še rame lonca (t. 4: 12), ustje lonca, okrašeno s kanceluro in odlomek, okrašen z valovnico (t. 20: 12,13). Oblike vseh posod so enostavne, vse so sivo ali rjavo žgane, zelo dobro glajene in narejene na hitrem vretenu ter značilne za celotno keltsko naseljeveno področje (Gabrovec, Frey, Foltiny 1969, 177 ss; Guštin 1984, 305 ss; Božič 1987, 855 ss; Knez 1992).

B 2. Grobe domače keramike smo sicer našli več kot fine latenske, še zdaleč pa se količina ne more primerjati z množino italške lončenine. Večina gradiva je bila izkopanega v ruševinskih plasteh hiše, nekaj pa tudi v obeh jamah (jama 1: t. 1: 14-16; jama 2: t. 2: 5,6). Prevladujejo lonci enostavnih oblik in grobe fature. Okrašeni so zelo enostavno z vodoravnim, poševnim ali navpičnim metličanjem (t. 3: 11,12; 5: 23; 20: 7-11,15,19,21), s pasovi tenkih vrezov (t. 20: 18) ali skromno valovnico (t. 20: 20). Tovrstno lončeno enostavnih oblik, okrasa in nizke tehnološke zahtevnosti pogosto srečujemo na latenskodobnih najdiščih (Horvat 1990, 125). Kot domorodna tradicija se ohrani še daleč v antično obdobje (Plesničar-Gec 1977, 37 ss; Mikl-Curk 1987, 17 ss; primerjaj tudi naš žgani grob št. 1: t. 22: 12).

Trinožniki (t. 3: 15; 19: 9,11) so izdelani iz slabo prečiščene gline in okrašeni z globokim glavničanjem ali vodoravnimi žlebovi. Kot oblika so dolgotrajni,

poznamo jih z naselbinskih kompleksov (Horvat 1990, 125; Lloris 1990, 201) ter iz grobišč (Emona; Plesničar-Gec 1977, 54), kjer se obdržijo še celo 2. st.

Iz podobno grobe gline kot trinožniki so tudi pokrovi (t. 5: 22; 22: 1-7). Kot stalni kos kuhinjske keramike jih srečujemo v daljšem časovnem obdobju po celotnem Sredozemlju (Vegas 1973, 53 ss).

Krožniki oz. pladnji srpastega preseka (t. 19: 1-5,17) so iz sive gline in prevlečeni s temnejšim premazom. Na slovenskem ozemlju jih poznamo z Vrhnike (Horvat 1990, 125) in trdnjave *Ad Pirum* (Hrušica), kjer so datirani v 2. in 3. st. (Ulbert 1981, 88). Vsi tovrstni pladnji oz. krožniki z Gornjega trga 15 so bili najdeni v humusni, to je zasipni plasti objekta. Glede na stratigrafsko lego in navzočnost grobov na raziskanem terenu jih lahko upravičeno datiramo v grobiščno fazo raziskanega območja.

Drugi krožniki oz. pladnji so iz bolj grobe gline. Opozoriti je potrebno na krožnik (t. 19: 12) z debelo steno, okrašen z vodoravnim žlebom in s črno prebarvanim robom ustja.

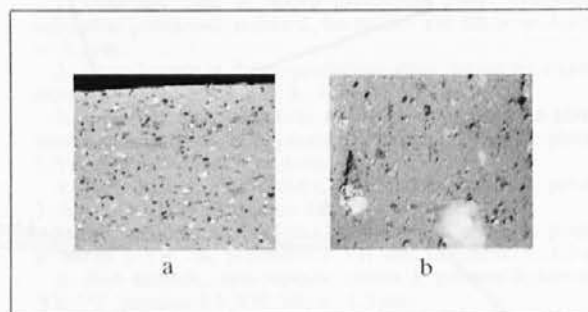
V grobiščno fazo sodijo tudi skodele z močno izvihanim ustjem na prstanasti nogi in z žlebom na notranji strani roba ustja (t. 23). V emonskih grobovih se pojavljajo od konca 1. st. do konca 2. st. (Plesničar-Gec 1977, 52 ss).

C. Redki odlomki stekla (t. 21: 1-3) so netipični. Jagodo (t. 21: 8) uvrščamo v cilindrični tip, ki je na Štalenskem vrhu datiran v avgustejski čas (Czurda-Ruth 1979, 190). Slovenski primerki so, žal brez ustreznega spremnega gradiva, datirani v 1. st. n. š. (Bertoncelj-Kučar 1979, 258). V Avgustu so take jagode uvrščene v tip 11.15, vendar niso natančneje datirane (Riha 1990, 87).

Del bronastega ročaja z nazobčanim robom (t. 21: 4) ima lepe paralele na Vrhniki (Horvat 1990, 113 ss) in na Štalenskem vrhu, kjer so taki ročaji datirani že v najstarejše faze naselbine (Deimel 1987, 39, 147 ss, t. 22). Tudi pravokotna bronasta pečatnika (t. 21: 6,7) imata vzporednice na Štalenskem vrhu (Deimel 1987, 53, 175 ss, t. 34: 6-15), kjer so datirani v prvo polovico 1. st. n. š. Poleg pravokotnih pečatnikov srečamo na Štalenskem vrhu tudi ovalne, medtem ko pozna Dangstetten le okrogle in ovalne oblike (Fingerlin 1986, 176: 5; 404: 9; 426: 1; 450: 5; 503: 1). Vsi našeti zgodnjeantični primerki so neokrašeni, poznamo pa

Sl. 10 a, b: Ljubljana, Gornji trg 15. Brušena preseka amfor oblike Dressel 2-4 (t. 4: 1; 18: 15). Povečava 2,6 x.

Abb. 10 a, b: Ljubljana, Gornji trg 15. Geschliffene Durchschnitte der Amphoren der Form Dressel 2-4. Vergr. 2,6 x.

tudi drugače oblikovane (rombični, srčasti), ki so lahko bogato okrašeni (predvsem z emajlom) in najverjetneje mlajši (Koščević 1983, 65 ss).

SKLEP

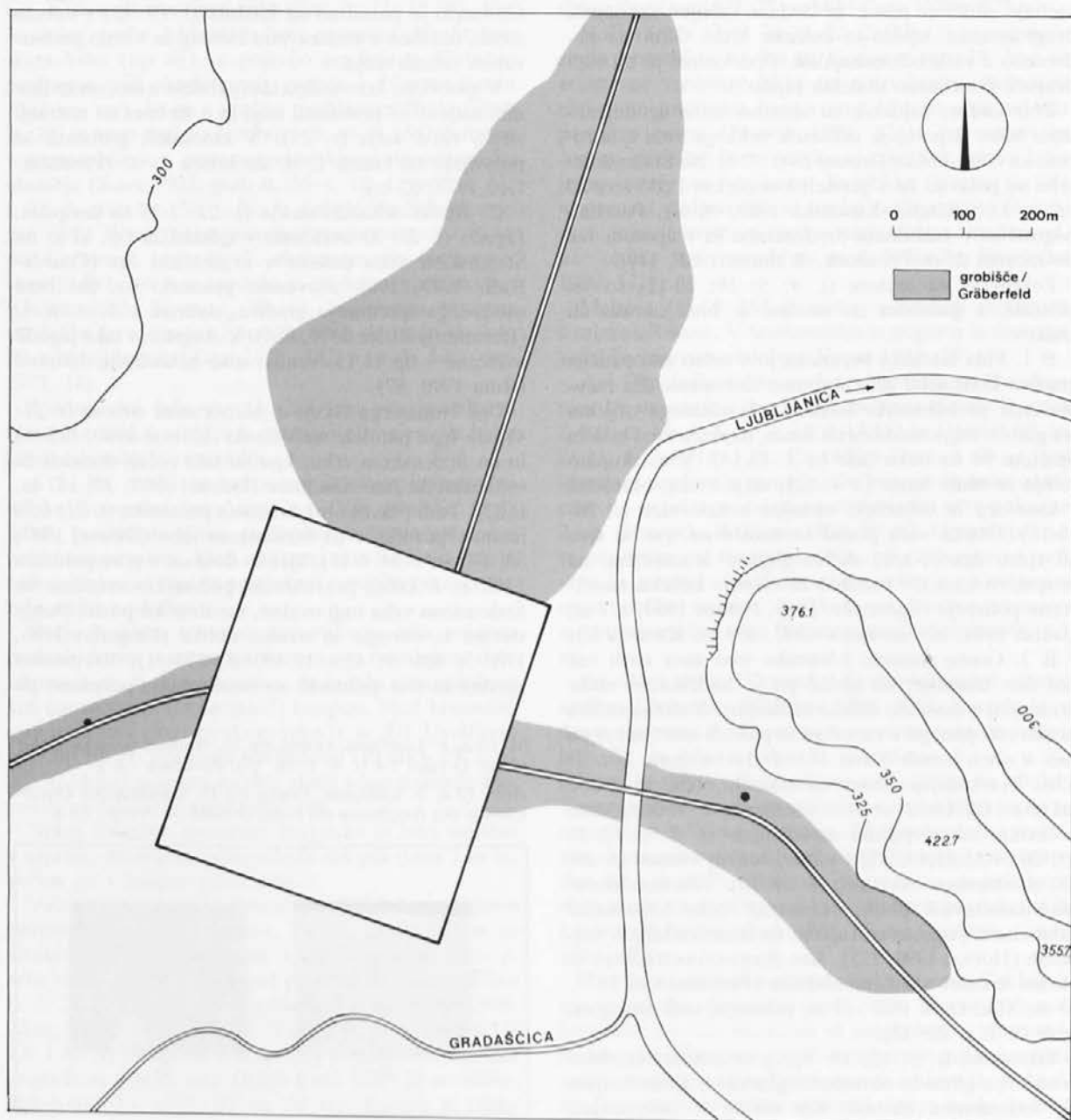
Ob prenovi dela hiše na Gornjem trgu 15 v Ljubljani smo opravili tudi zaščitne arheološke raziskave. Pri tem smo odkrili nekaj rimskih grobov in del zgodnjeantične hiše. Žgana grobova, skeletni grobovi in sarkofag spadajo k že znani nekropoli ob cesti *Emona-Neviodunum*. Žgana grobova datiramo v 2. st., skeletne grobove in sarkofag pa v poznoantično obdobje.

Delno raziskana zgodnjeantična hiša pomeni novost v poznavanju rimske poselitve sedanje Ljubljane (sl. 11). Analiza drobnega gradiva je pokazala, da je gotovo nastala v poznoavgustejskem obdobju oz. že v zadnjem desetletju pr. n. š. Deloma je bila gotovo lesena, njene stene so bile narejene iz ilovice in protja, tla pa iz zglačene ilovice. Nedvomno je bila uničena v požaru v poznoavgustejskem ali zgodnetiberijskem obdobju.

Najnovejše raziskave kažejo, da je na desnem bregu Ljubljanice v zavetju Grajskega griča že celotno drugo polovico zadnjega stoletja pr. n. š. stala naselbina z močnim rimskim pečatom. Gotovo je to ena izmed pri

Sl. 11: Emona z glavnimi vpadnicami, grobišči in položaj hiše na Gornjem trgu 15.

Abb. 11: Emona mit den Hauptstraßen, Gräberfeldern und Lage des Hauses Gornji trg 15.

Tacitu omenjenih vasi v bližini Navporta, ki je zamrla po ustanovitvi le nekaj sto metrov oddaljene Emone na drugi strani Ljubljane (Šašel 1968, 540 ss; Šašel-Kos 1990, 32). S temi odkritji zapolnjujemo sliko kontinuirane poselitve na ožjem območju sedanje Ljubljane od prazgodovinskega gradišča na Grajskem griču prek rimske Emone do modernega mesta.

KATALOG

Okrajšave: d. = dolžina; p. = premer; p. u. = premer ustja; r. p. = rekonstruiran premer; r. v. = rekonstruirana višina; š. = širina; v. = višina.

Trdota je bila določena po Mohsovi devetstopenjski trdotni lestvici.

Barve so bile določene po *Munsell Soil Color Charts*, 1990.

Material je bil določen samo okvirno. Čistost gline je podana le vizualno; keramične analize, razen za odlomka amfor, niso bile narejene, zato bi bili tudi drugi podatki (vrste materiala, velikost in gostota pustila ipd.) zgolj osebna presoja. Opis predmeta sledi njegova trdota (in trdota event. premaza), temu barva in na koncu mere.

Tabla 1

Gornji trg 15; naselbinska faza; jama 1.

1. Odlomek dvoročajne skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 YR 5/8; r. p. 13,7 cm, v. 2,8 cm.
2. Ustje krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 YR 5/8; r. p. 15,9 cm, v. 1,7 cm.
3. Ustje krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 5/8; r. p. 6,4 cm, v. 1,5 cm.
4. Noga keliha, tera sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 10 R 5/6, premaz 10 R 4/8; r. p. 9,4 cm, v. 4,2 cm. Prim. Vičič 1992 [14].
5. Ustje krožnika ali pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 YR 5/8; š. 2,6 cm, v. 1,2 cm.
6. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašeno z vbodi; trdota 3; barva 5 YR 5/5; r. p. 4,9 cm, v. 2,7 cm.
7. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 3; barva 10 R 5/6; r. p. 5,5 cm, v. 3,6 cm.
8. Odlomek ostenja čaše iz dobro prečiščene gline, okrašen z vbodi in vodoravno kaneluro; trdota 6; barva 2.5 YR 5/6; š. 3,3 cm, v. 2,7 cm.
9. Odlomek ostenja čaše iz dobro prečiščene gline, okrašen z navpičnimi vrezji; trdota 6; barva 5 YR 6/6; š. 2,2 cm, v. 2,7 cm.
10. Glinena steklenička iz dobro prečiščene gline. Vrat je rdeče obarvan; trdota 2, premaz 2; barva 7.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; v. 10,7 cm. Prim. Vičič 1992 [20].
11. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline z ostanki temnejšega premaza; trdota 2; barva 10 YR 8/3, premaz 5 YR 6/6; d. 3,4 cm.
12. Vrč na prstanasti nogi iz dobro prečiščene gline, na ramenu okrašen s šrafiranimi trikotniki; trdota 3; barva 7.5 YR 5; r. v. 40,2 cm; r. p. ustja 11,1 cm, r. p. trebuha 32 cm.
13. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 15,9 cm, v. 2 cm.
14. Lonec iz slabo prečiščene gline, v ognju počen; trdota 3; barva 7.5 YR 5; p. u. 17 cm, v. 16,2 cm. Prim. Vičič 1992 [21].
15. Lonec iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 10 YR 3/1; r. p. 13,6 cm, v. 7 cm.
16. Ustje lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 6; barva 10 YR 2/1; r. p. 10,9 cm, v. 2,2 cm.
17. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 4,4 cm, v. 2,7 cm.
18. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 9,5 cm, v. 7,8 cm.
19. Vrat in rame vrča iz dokaj dobro prečiščene gline, prevlečenega s svetlim premazom; trdota 2; barva 5 YR 7/4; premaz 7.5 YR 8/2; r. p. 7,7 cm, v. 4,9 cm.

20. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 2,2 cm, d. 6,2 cm.

21. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; p. 2,4 cm, d. 4,1 cm.

Tabla 2

Gornji trg 15; naselbinska faza; jama 2.

1. Krožnik ali pladenj, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 10 R 4/8; r. p. 28,7 cm, v. 2,2 cm.
2. Skodela iz slabo prečiščene gline, okrašena z vodoravno kaneluro in barvanima pasovima; trdota 3; barva 5 YR 6/6; okras 7.5 YR 5/2; r. p. 10 cm, v. 6,4 cm. Prim. Vičič 1992 [16].
3. Ustje lonca iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 3/1, notr. 10 YR 4/2; r. p. 19,9 cm, v. 4 cm.
4. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline, prevlečene s svetlim premazom; trdota 2; barva 5 YR 6/4, premaz 10 YR 8/2; r. p. 16,9 cm, v. 2,8 cm.
5. Dno lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 10 YR 6/2; r. p. 9,8 cm, v. 2,8 cm.
6. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 4; p. 11,4 cm, v. 3,5 cm.
7. Ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; p. 2,7 cm, d. 5,4 cm.
8. Odlomek posode iz slabo prečiščene gline, okrašene z vrezji; trdota 3; barva 7.5 YR 4; d. 5 cm, v. 4,7 cm.
9. Bronast predmet; d. 2 cm, š. 2 cm.
10. Železen predmet; d. 5,3 cm.
11. Vrat amfore; trdota 2; barva 5 YR 7/4; p. u. 16,8 cm, v. 15 cm.
12. Noga amfore; trdota 2; barva 5 YR 7/4; v. 20 cm.
13. Rame in del vratu amfore; trdota 2; barva 5 YR 7/5; v. 24,8 cm.
- Vkop v osrednjem delu izkopa.
14. Odlomek čaše iz dobro prečiščene gline. Okrašena je s trtnimi listki, buncicami in rozeto. Ohranjeni sta tudi črki O in R; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 6,8 cm, v. 5,4 cm. Prim. Vičič 1992 [17]; Plesničar-Gec 1992, t. 1, 2.
- Na tlaku v južnem delu izkopa.
15. Odlomek volutne oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; d. 3,5 cm.
16. Železen predmet; d. 5,9 cm.
17. Ustje in rame posode iz dokaj dobro prečiščene gline, okrašene z bradavicami; trdota 2; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 9,9 cm, v. 4,2 cm. Prim. Vičič 1992 [16].
18. Ustje čaše, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 8,9 cm, v. 2 cm.
19. Odlomek dvoročajne skodele, okrašene z navpičnimi rebri in jajčnim ornamentom; trdota 2, premaz 6; barva 2.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 16,8 cm, v. 5,2 cm. Prim. Vičič 1992 [15].
20. Dno in stena čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vertikalnimi vrezji; trdota 6; barva 2.5 YR 5/6; r. p. 5,9 cm, v. 2,8 cm.
21. Dno pladnja, tera sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 2.5 YR 5/6, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 12,9 cm, v. 2,6 cm.
22. Dno in trebuh vrča na prstanasti nogi iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 9,5 cm, v. 9,1 cm.

Tabla 3

Gornji trg 15; naselbinska faza; med hišnim ometom in na tlaku ob severni steni hiše.

1. Odlomek čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z reliefnimi paličkami; trdota 2; barva 2.5 YR 5/6; r. p. 5,1 cm, v. 3,2 cm.
2. Ostenje čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 2; barva 5 YR 6/6; š. 3 cm, v. 3,2 cm.
3. Odlomek čaše, okrašene s plastičnim okrasom in glazurnim premazom; trdota 2, premaz 5; barva 2.5 YR 5/6, premaz 5 YR 6/6; š. 1,3 cm, v. 2,4 cm.
4. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 5; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 5/8; v. 2,4 cm.
5. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2; premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/6; š. 2,3 cm, v. 1,9 cm.
6. Rob skodele, tera sigilata; trdota 3, premaz 5; barva 10 YR 7/2, premaz 2.5 YR 5/8; v. 1,3 cm.

7. Odlomek oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 8/2; r. p. 6,3 cm.
8. Odlomek pladnja, "črna" sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 7/6, premaz 7.5 YR 2; r. p. 11,8 cm, v. 2,6 cm.
9. Dno pladnja, "črna" sigilata z žigom; trdota 2; premaz 7; barva 10 YR 5/2, premaz 2.5 YR 3; r. p. 9,5 cm, v. 2,9 cm.
10. Ročaj vrča z rdečim premazom; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/4; v. 9,7 cm.
11. Odlomek posode iz slabo prečiščene gline, okrašene z vrezji; trdota 4; barva 7.5 YR 3; š. 5 cm, v. 6,5 cm.
12. Odlomek posode iz slabo prečiščene gline, okrašene z vrezji; trdota 4; barva 7.6 YR 4; š. 6,5 cm, v. 5 cm.
13. Lonček iz dobro prečiščene gline; trdota 4; barva: ožgan; r. p. 9 cm, v. 12,5 cm. Prim. Vičič 1992 [21].
14. Ustje in rame lonca iz dobro prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 5; r. p. 18,2 cm, v. 6,8 cm.
15. Ustje in rame trinožnika iz slabo prečiščene gline, okrašene z vrezji; trdota 5; barva 7.5 YR 7/3; r. p. 19,9 cm, v. 6,8 cm. Prim. Vičič 1992 [21].
16. Dno stekleničke iz dobro prečiščene gline, notranjost je črna; trdota 2; barva 5 YR 6/4, notr. 5 YR 4; r. p. 2,3 cm, v. 2,3 cm.
17. Odlomek dna posode iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 3; r. p. 7 cm, v. 1,5 cm.
18. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline, prevlečen s svetlim premazom; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3, premaz 7.5 YR 8/2; š. 3,2 cm, v. 5,7 cm.
19. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 3; r. p. 6,4 cm, v. 2,4 cm.
20. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; š. 2,4 cm, d. 5,3 cm.
21. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 7,4 cm, v. 3,5 cm.
22. Ustje lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 3/2; r. p. 13 cm, v. 2,8 cm.
23. Ročaj iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 2.5 YR 5; p. 0,6 cm, d. 5 cm.
24. Odlomek skodele iz svetlozelenega stekla, okrašene z navpičnimi rebri; r. p. 13 cm, v. 5,5 cm. Prim. Vičič 1992 [20].
25. Bronast žebliček; d. 1,2 cm.
26. Železen žebelj; d. 5 cm.
27. Železen klin; d. 12,5 cm.
28. Odlomek bronaste fibule; d. 2,2 cm.
29. Bronast ročaj; d. 6,6 cm.

Tabla 4

Gornji trg 15; naselbinska faza; za severno steno hiše.

1. Amfora iz dokaj dobro prečiščene gline, prevlečena s svetlim premazom; trdota 3; barva 5 YR 7/6, premaz 10 YR 8/3; v. 81,5 cm. Prim. Vičič 1992 [19].
2. Vrat in rame amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/8; v. 34,8 cm. Prim. Vičič 1992 [17].
3. Vrat amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/8; r. p. 17,4 cm, v. 6 cm.
4. Vrat amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/8; r. p. 16,8 cm, v. 7 cm.
5. Pokrov amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 Y 8/2; p. 9,5 cm, v. 2,7 cm.
6. Skodela, tera sigilata; trdota 2, premaz 5; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 5/8; r. p. 12,9 cm, v. 3,1 cm.
7. Odlomek skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 7.5 YR 7/6, premaz 10 R 4/8; r. p. 13,2 cm, v. 2,5 cm.
8. Dno skodele, tera sigilata, z žigom A.TTI/FIGVLA in vpraskanim grafitom; trdota 2; premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 10 R 4/8; p. noge 6,1 cm; v. 2,8 cm. Prim. Vičič 1992 [14].
9. Odlomek skodele iz svetlozelenega stekla, okrašene z navpičnimi rebri; r. p. 12,9 cm, v. 5,4 cm.
10. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline. Razberemo lahko okras: noga, gube obleke; trdota 2; barva 10 YR 8/3; d. 4,3 cm, v. 5 cm.
11. Odlomek dna pladnja, tera sigilata, okrašenega z vrezji; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 4/3; r. p. 12 cm, v. 1,8 cm.
12. Rame in del ustja lonca iz dobro prečiščene gline, okrašene z dvema kanelurama; trdota 3; barva 10 YR 3,4,5/2;

v. 6,4 cm, š. 3,9 cm.

13. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 9 R 4/3; r. p. 41,8 cm, v. 3 cm.

Tabla 5

Gornji trg 15; naselbinska faza; za severno steno hiše.

1. Trebuh vrča na prstanasti nogi iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. trebuha 18 cm, v. 14 cm.
2. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 13,9 cm, v. 3,4 cm.
3. Ustje posode iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/4; r. p. 13,7 cm, v. 3,8 cm.
4. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 6 cm, v. 5,8 cm.
5. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/4; r. p. 5 cm, v. 2,4 cm.
6. Trebuh posode iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 12 cm, v. 6 cm.
7. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 6; barva 10 YR 5/1; r. p. 8,5 cm, v. 6,4 cm.
8. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.4 YR 7/6; r. p. 11,8 cm, v. 3 cm.
9. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.6 YR 7/8; r. p. 11,8 cm, v. 6,4 cm.

Gornji trg 15; naselbinska faza; tampon peči (?).

10. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 4,5 cm, d. 4,5 cm.
11. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; š. 2,1 cm, d. 4,3 cm.
12. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2,2 cm, d. 4,9 cm.
13. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 1,9 cm, d. 9,3 cm.
14. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 2,4 cm, d. 3,9 cm.
15. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/5; š. 2,2 cm, d. 3,8 cm.
16. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 6,3 cm.
17. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/4; š. 2 cm, d. 7,9 cm.
18. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/4; š. 2,4 cm, d. 2,8 cm.
19. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 2,6 cm, d. 4,6 cm.
20. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 1,9 cm, d. 6 cm.
21. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2,6 cm, d. 6 cm.
22. Gumb pokrova iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/3; p. 4,5 cm, v. 4 cm.
23. Odlomek trebuha posode iz slabo prečiščene gline, okrašen z vrezji; trdota 3; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 15,6 cm, v. 6,7 cm.
24. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki svetlega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/4, premaz 5 YR 8/3; r. p. 8,9 cm, v. 4,3 cm.
25. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4 zunanost, 5 YR 7/6 notranjost; r. p. 10,9 cm, v. 4,3 cm.
26. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 11 cm, v. 4,5 cm.

Tabla 6

Gornji trg 15; naselbinska faza; tampon peči (?).

1. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9 cm, v. 2,5 cm.
2. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,5 cm, v. 3,3 cm.
3. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 10 cm, v. 2,8 cm.
4. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 9,4 cm, v. 3,8 cm.

5. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 11,9 cm, v. 2,3 cm.
6. Ustje posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 3/2; r. p. 13,8 cm, v. 2,4 cm.
7. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,5 cm, v. 2,6 cm.
8. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,4 cm, v. 4,3 cm.
9. Vrat in ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 8 cm, v. 6,1 cm.
10. Ustje in rame lončka iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,4 cm, v. 3,6 cm.
11. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 4 cm, v. 2,2 cm.
12. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 4,9 cm, v. 5,3 cm.
13. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 4,6 cm, v. 2,5 cm.
14. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 4,9 cm, v. 1,8 cm.
15. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 6 cm, v. 2,3 cm.
16. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 6,7 cm, v. 5,2 cm.
17. Vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 2,4 cm, v. 3,7 cm.
18. Vrat in rame vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 4,9 cm, v. 7 cm.
19. Vrat in rame vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 7,5 cm, v. 3,9 cm.
20. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 18,8 cm, v. 1,9 cm.
21. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 16,8 cm, v. 2,1 cm.
22. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 16,4 cm, v. 4,1 cm.
23. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 16,9 cm, v. 1,6 cm.
24. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4, premaz 7.5 YR 6/4; r. p. 16 cm, v. 3,4 cm.
25. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 15,9 cm, v. 2 cm.
26. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 15,8 cm, v. 3,6 cm.
27. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 12,9 cm, v. 4,1 cm.
28. Ustje in vrat ročke iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 11,9 cm, v. 5 cm.
29. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 14,8 cm, v. 2,1 cm.
30. Bronast okov pivskega roga; š. 2,5 cm, v. 2,2 cm.
31. Železen obroč; p. 6,3 cm.

Tabla 7

Gornji trg 15; naselbinska faza; tampon peči (?).

1. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 8,9 cm, v. 4,5 cm.
2. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 10,5 cm, v. 5,8 cm.
3. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/4; r. p. 9,1 cm, v. 4,8 cm.
4. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 8,4 cm, v. 2,5 cm.
5. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 7,2 cm, v. 3 cm.
6. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,7 cm, v. 5 cm.
7. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki svetlega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/4, premaz 5 YR 8/2; r. p. 8,7 cm, v. 3,7 cm.
8. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki svetlega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/4, premaz 5 YR 8/2; r. p. 9,9 cm, v. 6,6 cm.
9. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 11,7 cm, v. 3,9 cm.

10. Dno posode iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 5/1; r. p. 10,5 cm, v. 10 cm.

11. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/3; r. p. 4,9 cm, v. 1,4 cm.
12. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/3; r. p. 8,7 cm, v. 1,9 cm.
13. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 8,7 cm, v. 3 cm.
14. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 8,1 cm, v. 2,2 cm.
15. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 8,5 cm, v. 4,2 cm.
16. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,2 cm, v. 3,9 cm.
17. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 9 cm, v. 6,5 cm.
18. Ustje posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 9,2 cm, v. 3,9 cm.
19. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 11,1 cm, v. 3,3 cm.
20. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 12,2 cm, v. 5,7 cm.

Tabla 8

Gornji trg 15; tera sigilata.

1. Rob krožnika, "črna" sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 10 YR 7/3, premaz 10 YR 4/1; r. p. 23,9 cm, v. 4,1 cm.
2. Skodela, "črna" sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 5 YR 6/2, premaz 2.5 YR 3; r. p. 12,6 cm, v. 3,2 cm.
3. Odlomek pladnja, "črna" sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 0,2; r. p. 29,8 cm, v. 2,6 cm.
4. Dno krožnika ali pladnja, "črna" sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 7.5 YR 7/6, premaz 7.5 YR 3; r. p. 10 cm, v. 1,8 cm.
5. Dno pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 7.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/4; r. p. 10,1 cm, v. 2,2 cm.
6. Dno pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 11,3 cm, v. 2,3 cm.
7. Noga krožnika ali pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 6/6; r. p. 10,4 cm, v. 1,8 cm.
8. Dno pladnja z zelo slabo ohranjenim pravokotnim žigom (*Luccius* ?), tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 7.5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 14,6 cm, v. 2,5 cm.
9. Dno posode na prstanasti nogi, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 5/8; r. p. 8 cm, v. 1,7 cm.
10. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 7.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 34 cm, v. 2,1 cm. Prim. Vičič 1992 [15].
11. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 5/8; v. 2 cm.
12. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 5/8; r. p. 30,4 cm, v. 2,3 cm.
13. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; premaz je uničen; trdota 2; barva 7.5 YR 6/6; v. 1,7 cm.
14. Rob krožnika ali pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; š. 2,1 cm, v. 1 cm.
15. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 31,7 cm, v. 2 cm.
16. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/6; v. 1,1 cm.
17. Pladenj, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 30,8 cm, v. 4,2 cm. Prim. Vičič 1992 [15].
18. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 4/6; d. 2,3 cm, v. 1,5 cm.
19. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 5; barva 7.5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 33 cm, v. 2 cm.
20. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 4; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/6; v. 2,5 cm.
21. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 7.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 36,6 cm, v. 2,3 cm.
22. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 7.5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 4/8; v. 2,5 cm.
23. Rob pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 7.5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 36,6 cm, v. 1,9 cm.

24. Rob pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; v. 2.8 cm.

Tabla 9

Gornji trg 15; tera sigilata.

1. Dno pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 10 YR 7/3, premaz 10 YR 5/3; r. p. 9,1 cm, v. 2,9 cm.
2. Dno pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 10 YR 7/3, premaz 10 YR 5/8; r. p. 13,2 cm, v. 2,6 cm.
3. Rob skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 5/8; r. p. 17 cm, v. 1,5 cm.
4. Rob skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 6/8; r. p. 16,9 cm, v. 1,9 cm.
5. Rob skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 6/8; r. p. 6,9 cm, v. 2 cm.
6. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 3, premaz 7; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 16,9 cm, v. 1,5 cm.
7. Rob krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 4/8; r. p. 20,9 cm, v. 1,6 cm.
8. Rob skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 6/8, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 19,8 cm, v. 0,7 cm.
9. Dno pladnja ali krožnika, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 7,2 cm, v. 1,1 cm.
10. Dno krožnika ali pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 5/8; r. p. 9 cm, v. 1,6 cm.
11. Dno pladnja, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 5 YR 6/6, premaz 10 YR 5/8; r. p. 9,7 cm, v. 1,9 cm.
12. Ustje dvoročajne skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 16,9 cm, v. 3,5 cm.
13. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 3; barva 7.5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 6/8; r. p. 17,5 cm, v. 1,8 cm.
14. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 5/8; r. p. 14,9 cm, v. 1,8 cm.
15. Rob skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 12,4 cm, v. 1,8 cm.
16. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 4; barva 5 YR 7/6, premaz 10 R 4/8; r. p. 9,5 cm, v. 2,4 cm. Prim. Vičič 1992 [14].
17. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 7.5 YR 7/4, premaz 2.5 YR 4/6; r. p. 9,9 cm, v. 0,9 cm.
18. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 3, premaz 6; barva 5 YR 7/8, premaz 10 R 5/6; r. p. 8,2 cm, v. 1,2 cm.
19. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 5; barva 5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 4/8; d. 4,2 cm, v. 2,4 cm.
20. Odlomek posode, okrašene z žigom, tera sigilata. Poznaantična; trdota 3; barva 5 YR 6/8; v. 2,4 cm, š. 3 cm.
21. Ustje in ročaj vrča, tera sigilata; trdota 3, premaz 5; barva 7.5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 5/8; r. p. 8,8 cm, v. 4 cm.
22. Dno skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/8; r. p. 5,3 cm, v. 1,7 cm.
23. Ustje skodele, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 7.5 YR 7/4, premaz 10 R 4/8; v. 1,8 cm.
24. Ročaj, tera sigilata; trdota 2, premaz 5; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 5/8; š. 3,1 cm, d. 8,3 cm.
25. Ročaj, tera sigilata; trdota 2, premaz 6; barva 5 YR 6/6, premaz 2.5 YR 4/6; š. 0,9 cm, d. 4,6 cm.
26. Ročaj, tera sigilata; trdota 2, premaz 4; barva 7.5 YR 7/6, premaz 2.5 YR 5/8; š. 1,7 cm, d. 3,5 cm.
27. Trakast ročaj, tera sigilata; trdota 2, premaz 7; barva 10 R 5/8, premaz 10 R 4/8; š. 3 cm, d. 2,2 cm.

Tabla 10

Gornji trg 15; oljenke.

1. Reliefna oljenka iz zelo dobro prečiščene gline, zglajena, z ostanki temnega premaza. Jajčni friz obkroža okras iz delfinov in rogatih morskih pošast; trdota 2; barva 5 YR 8/2; d. 10,6 cm. Prim. Vičič 1992 [19].
2. Oljenka iz dobro prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 5/3; p. 6,2 cm.
3. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; d. 3,8 cm.
4. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 8/3, premaz 2.5 YR 4/6; d. 3,4 cm.
5. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline. Na disku ostanek okrasa; trdota 2; barva 5 YR 8/2; d. 4 cm.

6. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline. Na disku ostanek okrasa; trdota 2; barva 5 YR 8/2; d. 4,5 cm.

7. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 10 YR 7/3, premaz 7.5 YR 5/4; d. 2,2 cm.

8. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 10 YR 8/3, premaz 10 YR 5/3; d. 4,2 cm.

9. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/3, premaz 5 YR 5/4; d. 2,3 cm.

10. Odlomek vultne oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 8/3; š. 2 cm.

11. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki okrasa; trdota 2; barva 10 YR 8/4; d. 2 cm.

12. Odlomek ramena oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/3; š. 1 cm.

13. Odlomek ramena oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 8/2, premaz 7.5 YR 3/4; d. 2,4 cm.

14. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki okrasa in temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 8/2, premaz 7.5 YR 3/4; š. 2 cm.

15. Odlomek reliefne oljenke iz dobro prečiščene gline, z ostanki okrasa in temnega premaza; trdota 3; barva 5 YR 7/3, premaz 7.5 YR 3/4; d. 3,3 cm.

16. Odlomek dna oljenke iz dobro prečiščene gline z neznanimi ostanki temnega premaza; trdota 3; barva 7.5 YR 8/4; d. 3 cm.

17. Odlomek dna oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 10 R 5/6; š. 1,5 cm, v. 1,2 cm.

18. Odlomek dna oljenke iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; š. 3,5 cm, v. 2 cm.

19. Odlomek pečatne oljenke iz dobro prečiščene gline. Ohranjen je del črke S; trdota 3; barva 10 R 5/6; š. 1,5 cm, v. 2,7 cm.

Tabla 11

Gornji trg 15; naselbinska faza; keramika tankih sten, balzamarij.

1. Odlomek čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z buncicami; trdota 3; barva 5 YR 5/4; d. 3 cm, v. 4,5 cm.
2. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vodoravnimi kanelurami; trdota 3; barva 2.5 YR 5/6; r. p. 4,8 cm, v. 1,6 cm.
3. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 2; barva 5 YR 6/8; r. p. 4,4 cm, v. 1,9 cm.
4. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 2; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 4,9 cm, v. 1,7 cm.
5. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z buncicami; trdota 3; barva 5 YR 5/4; r. p. 4,5 cm, v. 3,1 cm. Prim. Vičič 1992 [17]; Plesničar-Gec 1992, t. 1: 5.
6. Dno in del ostenja čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z buncicami. Ohranjeni sta črki A in C; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 4,5 cm, v. 4,4 cm. Prim. Vičič 1992 [17]; Plesničar-Gec 1992, t. 1: 4.
7. Dno čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z navpičnimi vrezi; trdota 3; barva 2.5 YR 5/6; r. p. 4,6 cm, v. 2,9 cm.
8. Odlomek čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 2; barva 5 YR 5/6; r. p. 7 cm, v. 6 cm. Prim. Plesničar-Gec 1992, t. 1: 3.
9. Ustje čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z vbodi; trdota 2; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 8,9 cm, v. 1,7 cm.
10. Ustje čaše iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 7,5 cm, v. 2 cm.
11. Ustje čaše iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 7/3; r. p. 8,5 cm, v. 3 cm.
12. Ostenje čaše iz dobro prečiščene gline, okrašene z navpičnimi vrezi; trdota 3; barva 5 YR 6/4; r. p. 9,3 cm, v. 4,2 cm.
13. Ostenje skodelice iz dobro prečiščene gline, z barbotinskim okrasom; trdota 3; barva 7.5 YR 5; r. p. 8,9 cm, v. 3,4 cm.
14. Rame posode iz dobro prečiščene gline, okrašene z luskinami; trdota 2; barva 10 YR 6/3; r. p. 9,5 cm, v. 2,6 cm.
15. Noga glinene stekleničke iz dobro prečiščene gline, notranjost je prevlečena s temnim premazom; trdota 2; barva 10 YR 7/4, premaz 10 YR 4/1; p. 4,5 cm, v. 8,5 cm.

16. Dno čaše iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 4,1 cm, v. 2,4 cm.
17. Dno čaše iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 5/6; r. p. 5,2 cm, v. 2,2 cm.
18. Dno skodele iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 4; barva 2.5 YR 6; r. p. 4,3 cm, v. 1,3 cm.
19. Dno skodele iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 2.5 YR 6; r. p. 3,9 cm, v. 1,5 cm.
20. Dno skodele iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 Y 4/1; r. p. 3,9 cm, v. 1,4 cm.
21. Odlomek čaše iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 6/2; r. p. 4,1 cm, v. 5,6 cm.

Tabla 12

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italška keramika.

1. Ustje in vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 4,6 cm, v. 5,8 cm.
2. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 4,6 cm, v. 2,3 cm.
3. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 4,9 cm, v. 2,8 cm.
4. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 5,5 cm, v. 1,8 cm.
5. Vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 6/8; r. p. 3,3 cm, v. 3,1 cm.
6. Vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 4 cm, v. 4,8 cm.
7. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 5,9 cm, v. 4,6 cm.
8. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 7,4 cm, v. 2,9 cm.
9. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; r. p. 7,1 cm, v. 5,8 cm.
10. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 5,6/2,3; r. p. 6,9 cm, v. 2,3 cm.
11. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/1; r. p. 6,6 cm, v. 2,8 cm.
12. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 6,8 cm, v. 3,2 cm.
13. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 7 cm, v. 3 cm.
14. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 8,5 cm, v. 4,4 cm.
15. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/4; r. p. 9 cm, v. 2,4 cm.
16. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 8,9 cm, v. 2,7 cm.
17. Ustje in vrat posode iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 9 cm, v. 3 cm.
18. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9 cm, v. 2,2 cm.
19. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4, premaz 10 YR 8/3; r. p. 9,5 cm, v. 2,8 cm.
20. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,5 cm, v. 2,5 cm.
21. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 6/8; r. p. 9,9 cm, v. 2,5 cm.
22. Ustje in vrat posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 10,5 cm, v. 3,7 cm.
23. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 9,9 cm, v. 1,5 cm.
24. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 9,4 cm, v. 3,6 cm.
25. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 10 cm, v. 2,7 cm.
26. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 10 cm, v. 2,1 cm.
27. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 10,4 cm, v. 1,9 cm.
28. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 10 cm, v. 2,2 cm.
29. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 6/8; r. p. 11,8 cm, v. 1,9 cm.
30. Enoročajna ročka iz dokaj dobro prečiščene gline, po trebuhu okrašena z vodoravnimi vrezi; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 8,4 cm, v. 11,6 cm.

Tabla 13

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italška keramika.

1. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 10,9 cm, v. 2,8 cm.
2. Ustje vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 12 cm, v. 3,6 cm.
3. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 13 cm, v. 2,3 cm.
4. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 13,8 cm, v. 2,3 cm.
5. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 13,9 cm, v. 3,8 cm.
6. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 14,8 cm, v. 2,2 cm.
7. Ustje in vrat ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 15,9 cm, v. 3,3 cm.
8. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 15,9 cm, v. 2,8 cm.
9. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 16,8 cm, v. 1,9 cm.
10. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 16,9 cm, v. 3,6 cm.
11. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/8; r. p. 19,9 cm, v. 2,2 cm.
12. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 22,8 cm, v. 1,7 cm.
13. Ustje ročke iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 16,9 cm, v. 3,5 cm.
14. Ustje in rame posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 15,9 cm, v. 4 cm.
15. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 17 cm, v. 1,8 cm.
16. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 16,9 cm, v. 2,3 cm.
17. Ustje in vrat lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 3; r. p. 15 cm, v. 3,8 cm.
18. Ustje lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 3/1; r. p. 15 cm, v. 2,2 cm.
19. Ustje in rame posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 4/1; r. p. 12 cm, v. 3,2 cm.
20. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 13,5 cm, v. 2,3 cm.
21. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 5/8; r. p. 12,9 cm, v. 2 cm.
22. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 11,4 cm, v. 2 cm.
23. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 12,2 cm, v. 1,7 cm.
24. Ustje in rame posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,4 cm, v. 5,9 cm.
25. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline, okrašeno z dvema vodoravnima kanelurama; trdota 3; barva 5 YR 7/4; r. p. 10,5 cm, v. 1,8 cm.

Tabla 14

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italška keramika.

1. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 5 YR 7/6, premaz 5 YR 7/4; r. p. 16,5 cm, v. 9,7 cm.
2. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/8; r. p. 16,7 cm, v. 6 cm.
3. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 12,1 cm, v. 6,1 cm.
4. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 15,4 cm, v. 2,1 cm.
5. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 12,4 cm, v. 1,9 cm.
6. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 12,8 cm, v. 1,8 cm.
7. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 11,3 cm, v. 3,2 cm.
8. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 10 cm, v. 3,3 cm.
9. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,9 cm, v. 1,7 cm.

10. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 8,9 cm, v. 1 cm.
11. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki temnejšega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/6; premaz 5 YR 6/6; r. p. 10,5 cm, v. 1,8 cm.
12. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 10 cm, v. 1,3 cm.
13. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 7,9 cm, v. 3,4 cm.
14. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 7,9 cm, v. 4,1 cm.
15. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4, premaz 7.5 YR 8/2; r. p. 8,4 cm, v. 7,4 cm.
16. Trebuh in dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,1 cm, v. 7,5 cm.
17. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 8,7 cm, v. 4,8 cm.
18. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 10,1 cm, v. 2,8 cm.
19. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4, premaz 7.5 YR 8/3; r. p. 8,5 cm, v. 7 cm.
20. Dno in trebuh posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 5 YR 7/6, premaz 5 YR 8/2; r. p. 9,3 cm, v. 9,4 cm.

Tabla 15

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italska keramika.

1. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, notranjost prevlečena s svetlim premazom; trdota 5; barva 5 YR 7/8, notr. premaz 5 YR 8/4; r. p. 7,9 cm, v. 2,3 cm.
2. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/8; r. p. 7,5 cm, v. 3,4 cm.
3. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/4; r. p. 6,7 cm, v. 3,2 cm.
4. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,9 cm, v. 0,8 cm.
5. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,6 cm, v. 3,4 cm.
6. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 9 cm, v. 1,1 cm.
7. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 9,1 cm, v. 1,3 cm.
8. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; r. p. 8,5 cm, v. 1,4 cm.
9. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 6/6, sredica 5 YR 6/1; r. p. 8,6 cm, v. 2,6 cm.
10. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,6 cm, v. 1,6 cm.
11. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 12 cm, v. 2 cm.
12. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 7 cm, v. 2 cm.
13. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 7,4 cm, v. 3,9 cm.
14. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 8 cm, v. 1,2 cm.
15. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,2 cm, v. 1,3 cm.
16. Dno posode na prstanasti nogi iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3, premaz 7.5 YR 8/2; r. p. 8 cm, v. 0,7 cm.
17. Dno posode na prstanasti nogi iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 5,6 cm, v. 0,6 cm.
18. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 10 YR 3/1; r. p. 8,1 cm, v. 1,6 cm.
19. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 5/2; r. p. 7 cm, v. 2,7 cm.
20. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 4,7 cm, v. 2,9 cm.
21. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 4,7 cm, v. 4 cm.
22. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3;

- barva 7.5 YR 6/3; r. p. 6,9 cm, v. 3,9 cm.
23. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 5/4; r. p. 6,4 cm, v. 2,3 cm.
24. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 5/1; r. p. 8 cm, v. 3,6 cm.
25. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 7,8 cm, v. 3,2 cm.
26. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 8,6 cm, v. 1,5 cm.
27. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 9,3 cm, v. 2,6 cm.
28. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 9,3 cm, v. 5 cm.
29. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/4; r. p. 10,4 cm, v. 5,8 cm.
30. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; r. p. 11,4 cm, v. 1,9 cm.
31. Dno posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 6/2; r. p. 11,8 cm, v. 2,1 cm.
32. Dno posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/3; r. p. 14,7 cm, v. 3,2 cm.

Tabla 16

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italska keramika.

1. Vrat in ustje enoročajnega vrča; trdota 2; barva 5 YR 8/4; r. p. 8,9 cm, v. 12,1 cm.
2. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline, okrašeno z vodoravnimi kanelurami; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 11 cm, v. 4 cm.
3. Odlomek čaše iz dokaj dobro prečiščene gline, okrašene z dvema vzporednima kanelurama; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; r. p. 9,3 cm, v. 5,7 cm.
4. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; r. p. 10,6 cm, v. 4,6 cm.
5. Vrat in ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; r. p. 11,9 cm, v. 8,1 cm.
6. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline. Rob ustja je okrašen s plitkimi poševnimi vrezji; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 4,8 cm, v. 2,6 cm.
7. Ustje posode iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 20,8 cm, v. 4,1 cm.
8. Vrat vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; r. p. 13 cm, v. 7,6 cm.
9. Trebuh vrča iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 13,2 cm, v. 5,8 cm.
10. Ustje posode iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 11 cm, v. 3,2 cm.
11. Ustje posode iz dobro prečiščene gline. Črn premaz; trdota 3, premaz 7; barva 10 YR 6/1, premaz 2.5 YR 4; r. p. 13,9 cm, v. 3,2 cm.
12. Ustje posode iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 12,4 cm, v. 2,9 cm.
13. Ustje in trebuh posode iz dokaj dobro prečiščene gline, okrašene z vodoravno kaneluro; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 15,9 cm, v. 6 cm.
14. Ustje posode iz dobro prečiščene gline, z ostanki svetlosivega premaza; trdota 2; barva 5 YR 8/3, premaz 5 YR 7/1; r. p. 13,9 cm, v. 2,4 cm.
15. Ustje posode iz dobro prečiščene gline, z ostanki svetlosivega premaza; trdota 2; barva 5 YR 8/3, premaz 5 YR 7/1; r. p. 17,4 cm, v. 4,2 cm.
16. Ustje posode (sigilatni pladenj ?) iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 27,9 cm, v. 2,1 cm.

Tabla 17

Gornji trg 15; naselbinska faza; navadna italska keramika.

1. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 4,8 cm, d. 14,6 cm.
2. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/3; š. 4,8 cm, d. 9,3 cm.
3. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 4,5 cm, d. 8,5 cm.
4. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 4,5 cm, d. 7,3 cm.
5. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2;

barva 7.5 YR 8/3; š. 5,4 cm, d. 4,2 cm.

6. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 3,6 cm, d. 5 cm.

7. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 1,8 cm, d. 10,3 cm.

8. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 1,7 cm, d. 7 cm.

9. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 5,8 cm.

10. Ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 7/4; š. 1,9 cm, d. 6 cm.

11. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 3 cm, d. 4,8 cm.

12. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; š. 2 cm, d. 4,5 cm.

13. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 4,4 cm.

14. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 2,4 cm, d. 6,2 cm.

15. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2,1 cm, d. 7,2 cm.

16. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 7/2; š. 2,8 cm, d. 4 cm.

17. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/3; š. 1,9 cm, d. 4,2 cm.

18. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 1,8 cm, d. 4,8 cm.

19. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2,3 cm, d. 3,5 cm.

20. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2,2 cm, d. 5,5 cm.

21. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 5,5 cm.

22. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/2; š. 2,2 cm, d. 6,8 cm.

23. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2,1 cm, d. 6,5 cm.

24. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2,3 cm, d. 4,3 cm.

25. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 2,1 cm, d. 4,3 cm.

26. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 2,1 cm, d. 3,1 cm.

27. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 3,9 cm.

28. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 2 cm, d. 6,4 cm.

29. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 2,4 cm, d. 6,6 cm.

30. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 5 cm.

31. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 1,8 cm, d. 6,5 cm.

32. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2,6 cm, d. 4 cm.

33. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; š. 2 cm, d. 6,4 cm.

34. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/6; š. 2,5 cm, d. 4,3 cm.

35. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 7/1, sredica 7.5 YR; š. 2,2 cm, d. 4 cm.

36. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 2,8 cm, d. 4 cm.

37. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/8; š. 3,1 cm, d. 4,2 cm.

38. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/8; š. 3,2 cm, d. 6,6 cm.

39. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; š. 3 cm, d. 3,6 cm.

40. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/8; š. 2,6 cm, d. 3,8 cm.

41. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/3; š. 2,5 cm, d. 3,4 cm.

42. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2,4 cm, d. 2,9 cm.

43. Trakast ročaj iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/3; š. 3 cm, d. 3,3 cm.

Tabla 18

Gornji trg 15; naselbinska faza; amfore, pokrovi, melnica.

1. Ustje amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. ustja 17,8 cm, v. 9,8 cm.

2. Vrat amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/8; r. p. 13,9 cm, v. 8,4 cm.

3. Noga amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 6/6; v. 6,2 cm.

4. Dno iz del noge amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; p. noge 6,2 cm.

5. Ročaj amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; p. 4,5 cm.

6. Rame amfore iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 2; barva 5 YR 7/6, premaz 10 YR 8/3; r. p. 20 cm, v. 10,4 cm.

7. Ročaj amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 6/6; š. 3,4 cm, d. 9,7 cm.

8. Ročaj amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 5/8; š. 1,5 cm, d. 4,5 cm.

9. Ročaj amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 8/4, sredica 5 YR 7/8; š. 5,4 cm, d. 12 cm.

10. Pokrov amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; p. 8,9 cm, v. 1,7 cm.

11. Pokrov amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; p. 9,5 cm, v. 2,8 cm.

12. Pokrov amfore iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 Y 7/3; p. 9,3 cm, v. 3 cm.

13. Ročaj amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/6; š. 3,7 cm, d. 6,7 cm.

14. Ročaj amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 2.5 YR 5/6; š. 4,4 cm, d. 6 cm.

15. Ročaj amfore iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 5/8; š. 4,2 cm, d. 21,6 cm.

16. Melnica iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/2; p. 31,9 cm, v. 5 cm. Prim. Vičič 1992 [20].

Tabla 19

Gornji trg 15; naselbinska in grobišna faza; pladnji in trinožnika.

1. Rob pladnja iz dokaj dobro prečiščene gline, na notranji strani ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 10 YR 7/2, premaz 7.5 YR 4; r. p. 19 cm, v. 3,7 cm.

2. Rob pladnja iz dokaj dobro prečiščene gline, s sivim premazom; trdota 2; barva 5 YR 8/1, premaz 5 YR 7/1; r. p. 20,4 cm, v. 2,7 cm.

3. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 21,7 cm, v. 3,7 cm.

4. Rob pladnja iz dokaj dobro prečiščene gline, s temnejšim premazom; trdota 3; barva 5 YR 7/1, premaz 5 YR 7/2; r. p. 10,3 cm, v. 3,8 cm.

5. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/1; r. p. 23 cm, v. 3,7 cm.

6. Rob pladnja iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva notr. 10 YR 3/1; zunaj 10 YR 5/2; r. p. 26,3 cm, v. 4,2 cm.

7. Rob pladnja iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 3; r. p. 25 cm; v. 3,1 cm.

8. Rob pladnja iz slabo prečiščene gline, s svetlim premazom; trdota 3; barva 5 YR 4/1, premaz 7.5 YR 6/2; r. p. 24,8 cm, v. 3,7 cm.

9. Trinožnik iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 2; r. p. 19,4 cm, v. 5,4 cm.

10. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline, okrašen z vodoravno kaneluro; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 21,7 cm, v. 4 cm.

11. Rob trinožnika iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 4/1; r. p. 17,2 cm, v. 3,4 cm.

12. Rob pladnja iz dokaj dobro prečiščene gline, s črno barvanim ustjem in ostanki rdeče barve na notranji strani; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 19,1 cm, v. 4 cm.

13. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6, sredica 5 YR 4/1; r. p. 19 cm, v. 3,2 cm.

14. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/4; r. p. 18,4 cm, v. 3,8 cm.

15. Rob pladnja iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 17,7 cm, v. 3 cm.

16. Rob pladnja (?) iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 6/1; v. 2,2 cm.

17. Rob pladnja iz dobro prečiščene gline, z ostanki sivega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/1, premaz 10 YR 6/1; v. 3,5 cm.

18. Rob pladnja iz slabo prečiščene gline, okrašen z vodoravnimi vrezji; trdota 3; barva 10 YR 6/3; r. p. 31 cm, v. 4,1 cm.

Tabla 20

Gornji trg 15; naselbinska faza; groba domača keramika.

1. Lonec iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 5; p. 16 cm, v. 15 cm.

2. Lonec iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 5/2; r. p. 17,8 cm, v. 9,2 cm.

3. Ustje posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 2.5/1; r. p. 15,9 cm, v. 3,8 cm.

4. Ustje lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 2.5 YR 4; r. p. 20,8 cm, v. 2,5 cm.

5. Ustje in rame lonca iz dobro prečiščene gline, okrašen z vodoravnimi kaneluro; trdota 3; barva 7.5 YR 4; r. p. 20,9 cm, v. 4,6 cm.

6. Dno lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 7; barva 10 YR 3; r. p. 8,2 cm, v. 3,5 cm.

7. Dno lonca iz slabo prečiščene gline, okrašeno z navpičnimi vrezji; trdota 4; barva 7.5 YR 5/3; r. p. 7,4 cm, v. 3,5 cm.

8. Dno posode iz slabo prečiščene gline, okrašeno s plitkimi vodoravnimi vrezji; trdota 3; barva 5 YR 3/1; r. p. 11,5 cm, v. 4 cm.

9. Dno posode iz slabo prečiščene gline, okrašeno s plitkimi vodoravnimi vrezji; trdota 4; barva 5 YR 3/2; r. p. 7,3 cm, v. 4,2 cm.

10. Odlomek posode iz slabo prečiščene gline, okrašene s plitkimi kanelurami; trdota 4; barva 10 R 5/1; v. 4,9 cm, š. 4,8 cm.

11. Odlomek posode iz slabo prečiščene gline, okrašen z vrezji; trdota 3; barva 5 YR 5/2; š. 5,7 cm, v. 6,6 cm.

12. Odlomek ramena posode iz slabo prečiščene gline, okrašene z valovnico; trdota 3; barva 7.5 YR 7/3; š. 4,5 cm, v. 3,6 cm.

13. Rame posode iz dobro prečiščene gline, okrašeno z vodoravnimi kanelurami in valovnico; trdota 3; barva 7.5 YR 2; mere

14. Ročaj posode iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 5/6; š. 4,9 cm, v. 1,6 cm.

15. Lonec iz slabo prečiščene gline, okrašen z navpičnimi plitkimi vrezji; trdota 5; barva 10 YR 3/1; v. 15,2 cm, p. u. 9,7 cm.

16. Lonec iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 5 YR 4/2; r. p. 11,9 cm, v. 9,8 cm.

17. Ustje in rame lonca iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 5 YR 2.5/1; r. p. 10,3 cm, v. 4,5 cm.

18. Pokrov iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 vodoravnimi vrezji v pasovih; trdota 6; barva 5 YR 6/1; r. p. 10,2 cm, v. 3,9 cm.

19. Rame lonca iz slabo prečiščene gline, okrašeno z vrezji in vdrtino; trdota 3; barva 10 YR 5/2; r. p. 12,9 cm, v. 5 cm.

20. Rame lonca iz slabo prečiščene gline, okrašeno z valovnico; trdota 5; barva 10 YR 4/1; r. p. 10,4 cm, v. 3,5 cm.

21. Rame lonca iz slabo prečiščene gline, okrašeno z navpičnimi in vodoravnimi vrezji; trdota 3; barva 2.5 YR 4; r. p. 12,2 cm, v. 5,8 cm.

Tabla 21

Gornji trg 15; steklo, kovina, kost.

1. Noga steklene posode iz zelenega stekla; r. p. 5,5 cm, v. 0,6 cm.

2. Odlomek rumenega stekla; r. p. 5,9 cm, v. 0,9 cm.

3. Odlomek zelenkastega stekla; r. p. 7 cm, v. 1,3 cm.

4. Bronast ročaj; d. 7,8 cm.

5. Bronast prstan trikotnega preseka; p. 2,4 cm.

6. Bronast pečatnik; d. 2,1 cm, v. 1,7 cm.

7. Bronast pečatnik; d. 1,7 cm, v. 1,8 cm.

8. Jagoda iz črnega in modrozelenega stekla; p. 1 cm, d. 2 cm.

9. Koščena igralna ploščica; š. 1,3 cm.

10. Bronast žebliček; v. 1 cm.

11. Odlomek brona; d. 1,8 cm.

12. Bronast predmet; d. 3,8 cm.

13. Odlomek bronaste igle; d. 4 cm.

14. Odlomek brona; d. 4,4 cm.

15. Bronasta igla; d. 5,5 cm.

16. Bronast predmet; d. 6,6 cm.

17. Svinčen predmet; d. 6,4 cm.

18. Železen klin; d. 3,7 cm.

19. Železen žebelj; d. 3,5 cm.

20. Železen žebelj; d. 5,5 cm.

21. Železen predmet; d. 5,5 cm.

22. Železen predmet; d. 5,4 cm.

23. Železen klin; d. 5 cm.

24. Železen žebelj; d. 5,3 cm.

25. Železen predmet; d. 19,8 cm.

26. Železen žebelj; d. 8,6 cm.

27. Železen predmet; d. 8,2 cm.

28. Železen žebelj; d. 7,3 cm.

29. Železen predmet; d. 9 cm.

30. Železen žebelj; d. 9,5 cm.

31. Železen žebelj; d. 9,6 cm.

32. Železen predmet; d. 8 cm.

33. Železen predmet; d. 9,8 cm.

Tabla 22

Gornji trg 15; pokrovi, uteži, grobovi.

1. Pokrov iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 10 YR 5/1; r. p. 17,8 cm, v. 2,2 cm.

2. Pokrov iz slabo prečiščene gline, okrašen z vodoravnimi kanelurami; trdota 4; barva 7.5 YR 6/3; r. p. 12,9 cm, v. 3,6 cm.

3. Pokrov iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 2; r. p. 14 cm, v. 2,5 cm.

4. Pokrov iz slabo prečiščene gline; trdota 4; barva 7.5 YR 3/3; r. p. 20,7 cm, v. 2,2 cm.

5. Pokrov iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 20,6 cm, v. 1,4 cm.

6. Pokrov iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 5 YR 2.5/2; r. p. 16,7 cm, v. 1,3 cm.

7. Pokrov iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 5/4; r. p. 26,6 cm, v. 2,3 cm.

8. Utež za statve iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/8; v. 10,8 cm, š. 5,7 cm.

9. Utež za statve iz slabo prečiščene gline; trdota 3; barva 2.5 YR 5/8; v. 6,3 cm, š. 5,5 cm.

Žgan grob 1 (ŽG 1); prim. Vičič 1992 [10].

10. Oljenka tip Loeschcke X, ukradena.

11. Gubanka iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 4; v. 13,9 cm.

12. Lonec iz slabo prečiščene gline, okrašen s vodoravnimi in navpičnimi vrezji; trdota 3; barva 7.5 YR 4, 7.5 YR 6/2; v. 14,6 cm.

Žgan grob 2 (ŽG 2); prim. Vičič 1992 [11].

13. Oljenka tip Loeschcke X iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4, premaz 10 R 5/8; d. 9,2 cm.

14. Gubanka iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 7.5 YR 4; v. 13,3 cm.

Tabla 23

Gornji trg 15; grobišna faza; skodele.

1. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 7/3; r. p. 22,5 cm, v. 3,3 cm.

2. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 7/4, ožgano; r. p. 22,3 cm, v. 5,7 cm.

3. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 8/4; r. p. 22,8 cm, v. 2,8 cm.

4. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7 YR 7/6, ožgano; r. p. 22,6 cm, v. 3 cm.

5. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 7/3; r. p. 22,8 cm, v. 3,4 cm.

6. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/6; r. p. 22,2 cm, v. 4 cm.

7. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 8/4; r. p. 23 cm, v. 5 cm.
8. Skodela iz dokaj dobro prečiščene gline, z ostanki temnejšega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/4, premaz 6/4; r. p. 22,7 cm, v. 3,7 cm.
9. Ustje skodele iz dokaj dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 25,8 cm, v. 8 cm.
10. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 6/3 (zunanost), 7.5 YR 4/1 (notranost); r. p. 9,9 cm, v. 3,2 cm.
11. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 6/6; r. p. 11,9 cm, v. 1,6 cm.
12. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/2; r. p. 11,9 cm, v. 1,5 cm.
13. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 5 YR 7/6; r. p. 11,9 cm, v. 1,6 cm.
14. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline, okrašeno z vodoravno kaneluro; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 13 cm, v. 2 cm.
15. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 3; barva 2.5 YR 5/8; r. p. 12,9 cm, v. 3 cm.
16. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 10 YR 6/2; r. p. 15,5 cm, v. 1,6 cm.

17. Ustje skodele iz dobro prečiščene gline, z ostanki temnega premaza; trdota 2; barva 5 YR 7/6; š. 2,8 cm, v. 1,8 cm.
18. Skodela iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; v. 3,7 cm.
19. Dno skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/6; r. p. 8,6 cm, v. 3,2 cm.
20. Dno skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 8,5 cm, v. 2,2 cm.
21. Dno skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 9 cm, v. 2 cm.
22. Dno skodele iz dobro prečiščene gline; trdota 2; barva 7.5 YR 7/4; r. p. 9,1 cm, v. 2,4 cm.
23. Dno skodele iz dokaj dobro prečiščene gline, s svetlim premazom na notranji strani; trdota 2; barva 5 YR 6/6; premaz 5 YR 8/1; r. p. 19,1 cm, v. 3 cm.

Novčni najdbi

1. As Augustus; 19.-4. pr. n. š. Rim RIC ? Najden v kanalu v osrednjem delu izkopa skupaj s čašo (t. 2: 14).
2. As Republika; 1. st. pr. n. š. Rim RRC ? Najden v naselbinski fazi.

¹ Gradivo iz hiš Gornji trg 30, Stari trg 17 in Stari trg 32 je v pripravi za tisk.

² Antropološke analize je naredila T. Tomazo-Ravnik, za kar se ji najlepše zahvaljujem.

³ Oba novca je določil A. Šemrov iz Narodnega muzeja v Ljubljani, za kar se mu najlepše zahvaljujem.

⁴ Najlepše se zahvaljujem G. Piccotti in S. Zabeckly – Scheffenecker, ki sta mi omogočila pregled gradiva s Štalen-

skega vrha. Moja zahvala velja tudi J. Horvatovi za številne nasvete pri študiju gradiva. Avtorica risb je T. Korošec.

⁵ Termin "črna" sigilata oz. keramika s črnim premazom je že tako uveljavljen, da ga po mojem mnenju lahko uporabljamo brez zadrege (Consp. 3 ss).

⁶ Analize je opravil I. Nemec iz Restavratorskega centra RS, za kar se mu najlepše zahvaljujem.

- ALBRECHT, C. 1942, *Das Römerlager in Oberaden und das Uferkastell in Beckinghausen an der Lippe*, - Veröffentlichungen aus dem Städtischen Museum für Vor- und Frühgeschichte Dortmund 2, 2.
- ANDERSON-STOJANOVIĆ, V. R. 1987, The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria, - *Amer. Jour. Arch.* 91/1, 105 ss.
- ATLANTE II, Atlante delle forme ceramiche II, ceramica fine romana nel bacino Mediterraneo (tardo ellenismo e primo impero), - V: *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale* (1985).
- BERTONCELJ-KUČAR, V. 1979, Nakit iz stekla in jantarja, - *Arh. vest.* 30, 254 ss.
- BOŽIČ, D. 1987, Keltška kultura u Jugoslaviji, zapadna grupa, - V: *Praist. jug. zem.* 5, 855 ss.
- BRONEER, O. 1930, *Terracotta Lamps*, - Results of Excavations Conducted by the American School of Classical Studies at Athens 4/2.
- CIPRIANO, M.T. in M.-B. CARRE 1989, Production et typologie des amphores sur la côte adriatique de l'Italie, - V: *Amphores romaines et histoire économique*, Coll. de l'Éc. franç. de Rome 114, 67 ss.
- CONSP., *Conspectus formarum terrae sigillatae Italico modo confectae*, - *Mater. z. röm.-germ. Ker.*, Heft 10, 1990.
- CZURDA-RUTH, B. 1979, *Die römischen Gläser vom Magdalensberg*, - *Kärnt. Muschr.* 65.
- DEIMEL, M. 1987, *Die Bronzekleinfunde vom Magdalensberg*, - *Kärnt. Muschr.* 71.
- DI FILIPPO BALESTRAZZI, E. 1988, *Lucerne del Museo di Aquileia*, - *Aquileia*.
- ETTLINGER, E. 1967, Frühe Arretina aus Neuss, - V: *Studien zu den Militärgrenzen Roms*, Beih. d. Bonner Jb. 19, 77 ss.
- ETTLINGER, E. 1983, *Die italische Sigillata von Novaesium*, - *Novaesium 9, Limesforschungen* 21.
- FARKA, C. 1977, *Die römischen Lampen vom Magdalensberg*, - *Kärnt. Muschr.* 61.
- FINGERLIN, G. 1986, *Dangstetten 1*, - *Forsch. u. Ber. z. Vor- u. Frühgesch. in Baden-Württ.* 22.
- FRONTINI, P. 1985, *La ceramica a vernice nera nei contesti tombali della Lombardia*, - *Arch. dell'It. Sett.* 3.

- GABROVEC, S., O.-H. FREY in S. FOLTINY 1969, Prvo poročilo o naselbinskih izkopavanjih v Stični, - *Arh. vest.* 20, 177 ss.
- GOUDINEAU, C. 1968, *La Céramique Arétine Lisse*, - Coll. de l'Éc. franç. de Rome 6.
- GREENE, K. 1979, *The Pre-Flavian Fine Wares. Report on the Excavations at Usk*, - Cardiff.
- GUŠTIN, M. 1984, Die Kelten in Jugoslawien, - *Jb. Röm. Germ. Zentmus.* 31, 305 ss.
- GUŠTIN, M. 1991, *Posočje. Posočje in der jüngeren Eisenzeit*, - *Kat. in monogr.* 27.
- HESNARD, A. 1980, Un dépôt augustéen d'amphores à La Longarina, Ostie, - V: *The Seaborne Commerce of Ancient Rome: Studies in Archaeology and History*, Mem. Amer. Acad. Rome 36, 141 ss.
- HORVAT, J. 1990, *Nauportus (Vrhniko)*, - *Dela 1. razr.* SAZU 33.
- KNEZ, T. 1992, *Novo mesto 2, Keltsko-rimsko grobišče Beletov vrt*, - *Carn. Arch.* 2.
- KOROŠEC, B. 1991, *Ljubljana skozi stoletja. Mesto na načrtih, projekti in v stvarnosti*, - Ljubljana.
- KOROŠEC, J. 1955, Oris predzgodovine Ljubljane, - *Zgodovina Ljubljane* 1, 243 ss, Ljubljana.
- KOS, M. 1955, *Srednjeveška Ljubljana*, - Ljubljana.
- KOŠČEVIĆ, R. 1980, *Antičke fibule s područja Siska*, - Zagreb.
- KOŠČEVIĆ, R. 1983, O namjeni jednog antičkog upotrebnog predmeta, - *Prin. Odj. arh.* 1, 65 ss.
- LAVIZZARI PEDRAZZINI, M. P. 1987, *Ceramica romana di tradizione ellenistica in Italia settentrionale. Il vasellame «tipo Aco»*, - Firenze.
- LLORIS, M.B. 1990, *Guía de la Cerámica Romana*, - Madrid.
- LOESCHKE, S. 1909, *Keramische Funde in Haltern, ein Beitrag zur Geschichte der augusteischen Kultur in Deutschland*, - *Mitt. d. Alt. komm. f. Westf.* 5.
- LOESCHKE, S. 1919, *Lampen aus Vindonissa*, - Zürich.
- MAIDL, V. 1990, Die Inschriften auf den Amphoren vom Magdalensberg und ihre wirtschaftlichen Aspekte, - *Carinthia* I, 180, 63 ss.
- MAL, J. 1926-1927, *Muzejska kronika*, - *Glas. Muz. dr. Slov.* 7-8, 20 ss.

- MARABINI MOEVS, M. T. 1973, *The Roman Thin Walled Pottery*. - Mem. Amer. Acad. Rome 32.
- MARTIN-KILCHER, S. 1990, Le vin et la Suisse romaine. - V: *Archéologie de la Vigne et du Vin*, Caesarodunum 24, 175 ss.
- MAYET, F. 1975, *Les céramiques à parois fines dans la Péninsule Ibérique*. - Publ. du Cen. Pierre Paris 1.
- MELIK, A. 1946, *Ljubljansko mostiščarsko jezero in dediščina po njem*. - Ljubljana.
- MIKL-CURK, I. 1979a, Terra sigillata iz emonskih grobišč. - *Arh. vest.* 30, 339 ss.
- MIKL-CURK, I. 1979b, Rimska lončenina z nekaterih emonskih najdišč. - *Arh. vest.* 30, 372 ss.
- MIKL-CURK, I. 1987, *Rimska lončena posoda na Slovenskem*. - Ljubljana.
- MOREL, J.P. 1981, *Céramique campanienne: les formes*. - Bibl. d. Éc. franç. d'Ath. et de Rome 244.
- MRATSCHECK, S. 1987, Fragment eines Acobechers aus Nauportus. - *Arh. vest.* 38, 207 ss.
- MÜLLNER, A. 1899, Neue Inschrift aus Laibach. - *Argo* 7, 168 s.
- MÜLLNER, A. 1900, Neue Funde in Laibach. - *Argo* 8, 78 s.
- MULLOR, A. L. 1989, *Las cerámicas romanas de paredes finas en Cataluña*. - Barcelona.
- OXE, A. in H. COMFORT 1968, *Corpus Vasorum Arretinorum. A Catalogue of the Signatures, Shapes and Chronology of Italian Sigillata*. Antiquitas 3, 4.
- PANCIERA, D. 1985, Sei coppe "tipo Sarius" dall'abitato romano di Altino. - *Aquil. Nos.* 56, 146 ss.
- PASSI PITCHER, L. 1987, *Sub ascia, una necropoli romana a Nave*. - Modena.
- PEACOCK, D.P.S. in D. F. WILLIAMS 1986, *Amphorae and the Roman economy*. - London, New York.
- PETRU, S. 1972, *Emonske nekropole*. - Kat. in monogr. 7.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1972, *Severno emonsko grobišče*. - Kat. in monogr. 8.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1977, *Keramika emonskih nekropol*. - Diss. et Monogr. 20.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1980, Rimski grob z Dolenjske ceste. - *Situla* 20/21, 459 ss.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1984, Arheološka obdobja Ljubljane. - V: *Zgodovina Ljubljane. Prispevki za monografijo*, 11 ss. - Ljubljana.
- PLESNIČAR-GEC, L. 1992, Emona, il vasellame tipo ACO. - *Acta Rei Cret. Rom. Faut.* 31/32, 383 ss.
- PUŠ, I. 1971, *Žrnogrobščna nekropola na dvorišču SAZU v Ljubljani*. - Razpr. 1. razr. SAZU 7/1.
- PUŠ, I. 1982, *Prazgodovinsko žarno grobišče v Ljubljani*. - Razpr. 1. razr. SAZU 13/2.
- REDLICH, C. 1977, Zur Trinkhornsitte bei den Germanen der älteren Kaiserzeit. - *Præhist. Ztschr.* 52, 61 ss.
- RICCI, A. 1981, I vasi patori a pareti sottili. - V: *Merci, mercati e scambi nel Mediterraneo*, 123 ss. - Bari.
- RIECKHOFF, S. 1975, Münzen und Fibeln aus dem Vicus des Kastells Hüfingen (Schwarzwald-Baar-Kreis). - *Saalb. Jb.* 32, 5 ss.
- RIHA, E. 1990, *Der römische Schmuck aus Augst und Kaiser-augst*. - Forsch. in Augst 10.
- ROTH-RUBI, K. 1979, Untersuchungen an den Krügen von Avenches. - *Acta Rei Cret. Rom. Faut. Suppl.* 3.
- RÜTTI, B. 1990, *Die Gläser*. - Zürcher Denkpfl. Monogr. 5.
- RÜTTI, B. 1991, *Die römischen Gläser aus Augst und Kaiser-augst*. - Forsch. in Augst 13.
- SARIA, B. 1937, Novi napisi. - *Glas. Muz. dr. Slov.* 18, 133.
- SCHINDLER, M. 1967, Die "Schwarze Sigillata" des Magdalensberges. - *Kärnt. Musschr.* 43.
- SCHINDLER, M. 1986, Die "Schwarze Sigillata" des Magdalensberges 2. Neufunde seit 1965. - V: *Die Ausgrabungen auf dem Magdalensberg 1975 bis 1979*, Magdal. - Grabber. 15, 345 ss.
- SCHINDLER, M. in S. SCHEFFENEGGER, 1977, *Die glatte rote Terra sigillata vom Magdalensberg*. - *Kärnt. Musschr.* 62.
- SCHINDLER-KAUDELKA, E. 1975, *Die dünnwandige Gebrauchskeramik vom Magdalensberg*. - *Kärnt. Musschr.* 58.
- SCHINDLER-KAUDELKA, E. 1980, *Die römische Modelkeramik vom Magdalensberg*. - *Kärnt. Musschr.* 66.
- SCHINDLER-KAUDELKA, E. 1989, *Die gewöhnliche Gebrauchskeramik vom Magdalensberg*. - *Kärnt. Musschr.* 72.
- SCHMID, W. 1913, Emona. - *Jb. Altkde* 7, 61 ss.
- SCHNURBEIN, S. v. 1991, Zur Datierung der augusteischen Militärlager. - V: *Die römische Okkupation nördlich der Alpen zur Zeit des Augustus*, Bodenalt. Westfal. 26, 1 ss.
- ŠASEL, J. 1968, Emona. - V: *RE Suppl.* 11, 540 ss.
- ŠASEL, J. 1975, Ljubljana. - V: *Arheološka najdišča Slovenije*, 187 ss.
- ŠASEL-KOS, M. 1990, *Nauportus: antični literarni in epigrafski viri*. - V: *Horvat* 1990, 17 ss.
- TCHERNIA, A. in F. ZEV 1972, Amphores vinaires de Campanie et de Tarraconaise à Ostie. - V: *Recherches sur les amphores romaines*. - Coll. de l'Éc. franç. de Rome 10, 35 ss.
- TCHERNIA, A. 1986, *Le vin de l'Italie romaine*. - Paris.
- ULBERT, G. 1965, *Der Lorenzberg bei Epfach*. - Münch. Beitr. z. Vor- u. Frühgesch. 9.
- ULBERT, G. 1984, *Caceres el Viejo*. - Madr. Beitr. 11.
- ULBERT, T. 1981, *Ad Pirum (Hrušica)*. - Münch. Beitr. z. Vor- u. Frühgesch. 31.
- URLEB, M. 1979, Arheološke najdbe iz Stare Sušice pri Košani. - *Arh. vest.* 30, 151 ss.
- VAHEN, D. 1986, Prispevek k poznavanju komunalne ureditve antične Emona. - *Arh. vest.* 37, 217 ss.
- VALENCIČ, J. 1989, *Zgodovina ljubljanskih uličnih imen*. - Ljubljana.
- VEGAS, M. 1973, *Cerámica común Romana del Mediterraneo occidental*. - Publicaciones eventuales / Universidad de Barcelona 22.
- VIČIČ, B. 1992, *Gornji trg 15 v Ljubljani - 2000 let poselitve*. - Ljubljana.
- WIBERG, E. 1967, *Anorganska kemija*. - Zagreb.
- ZABEHLICKY-SCHEFFENEGGER, S. 1992, *Terra Sigillata aus dem Gräberfeld Beletov vrt*. - V: *Knez* 1992, 75 ss.

Frührömische Siedlung unter dem Schloßberg in Ljubljana. Gornji trg 15

Zusammenfassung

Am südlichen Fuß des Schloßberges, einer Anhöhe, auf der heute die Ljubljanaer Burg steht, liegen die Plätze Stari und Gornji trg. Der Bereich ist gezwängt zwischen einer Flußschlinge der Ljubljana im Westen und einem ziemlich steilen Hang des Schloßberges im Norden, in Richtung Süden begrenzen ihn die nördlichsten Ausläufer des Moorgebietes Ljubljansko barje. Wie weit der Morast in der Geschichte reichte, ist zwar heute schwer zu sagen, von der Versumpfung zeugen aber noch jetzt die Toponyme Prule (altdeutsch *bruel*, nasses, sumpfiges Gebiet), Žabjak (von slowenisch *žaba*, Frosch) und Krakovo (von slowenisch *krak*, Froschlaich). Das Viertel war, infolge der älteren Parzellierung, spätestens im 16. Jh. dicht bebaut. Die gegenwärtigen archäologischen Erforschungen

beschränken sich so nur auf kleine, noch freie Oberflächen bei der Renovierung statisch bedrohter Objekte. Die Plätze haben eine längliche Form, so daß die beidseitige Bebauung eher den Eindruck einer Straße als den eines Platzes erweckt. Nur die Fahrbahn wurde schon unzählige Male umgegraben, und die Aufsicht bei Erdarbeiten in den letzten Jahren hat keine archäologischen Resultate ergeben.

In dem behandelten Bereich gab es, besonders wenn wir ihn mit dem Areal Emonas am anderen Ufer der Ljubljana vergleichen, in der Vergangenheit keine umfangreicheren archäologischen Untersuchungen. Einzelne prähistorische Funde deuten auf eine Besiedlung schon vom Aneolithikum an, die Forschungen in den letzten Jahren haben indes die schon

zuvor vermutete Siedlungsagglomeration am Schloßberg bestätigt. Unwiderlegbar wurde die Existenz einer eisenzeitlichen Siedlung bewiesen, deren Gräberfeld schon vor Jahren im Hof der Slowenischen Akademie der Wissenschaften und Künste erforscht wurde.

Die Besiedlung nahm in der antiken Epoche zu, was für Emonas Vorstadt durchaus verständlich ist. Bezeugt werden sowohl die Straße in Richtung Neviodunum als auch das entlang der Straße liegende Gräberfeld. Auf Straßenreste stieß man beim Bau der Häuser und der Schule am Šentjakovski trg (heute Levstikov trg 7 und 8 und J. Levec-Grundschule). Die Römerbrücke über die Ljubljana suchte in unmittelbarer Nähe des Stičnaer (Sitticher) Hofes (heute Musikakademie - Stari trg 32) schon Schmid, doch ist ihr Bestehen bzw. die genaue Lage bis heute noch nicht bewiesen. Auch ist die Fortsetzung der Straße bis zum westlichen Emonaer Tor am heutigen Trg francoske revolucije (Platz der französischen Revolution) nicht geklärt. Einzelne frühromische Funde am Levstikov trg und in Žabjak deuten auf den Siedlungscharakter dieses Viertels, das bestätigt auch die Trasse der Wasserleitung in der Streliška ulica und am Ciril-Metodov trg.

Ebenso wenig bekannt ist das antike Gräberfeld entlang der Straße Emona - Neviodunum bzw. entlang der heutigen Karlovska cesta. Die Funde sind bescheiden und mit Ausnahme der Sarkophage in der Nähe des Tunnels (Samassa-Villa) am Fuße des Schloßberges erreichen sie bei weitem nicht die Gräberdichte und den Reichtum der anderen Gräberfelder von Emona. Zweifelloso wurde ziemlich viel archäologisches Material schon beim Bau der mittelalterlichen Stadt zerstört, gerade die letzten Ausgrabungen haben aber gezeigt, daß alles doch noch nicht verloren ist.

In den letzten Jahren haben wir bei der Renovierung einzelner Objekte einige sehr begrenzte archäologische Rettungsgrabungen durchgeführt. So haben wir die Erdschichten im Haus Gornji trg 15 untersucht (im Hinblick auf die Forschungsmöglichkeiten - wegen statischer Gefährdung - ganz), Gornji trg 30 (zum Teil), Stari trg 17 (Schnitt) und Stari trg 32 (stark begrenzt, nur im Atrium). In der Fortsetzung werden wir die Resultate der Forschungen im Haus Gornji trg 15 anführen, das übrige wird demnächst folgen.

Die Schichten in den Räumen 1 (Raum am Hauseingang) und 2 (zentraler Raum des Gebäudes) waren verhältnismäßig einheitlich (Abb. 3). Die obere Humusschicht (Schicht 1) war ziemlich festgepreßt. Darin befanden sich einzelne, der Datierung nach gemischte Funde. In dieser Schicht bzw. am Übergang zur nächsten untersuchten wir zwei Brand- und drei Skelettgräber (Abb. 4).

Schicht 3 war lehmig-humos mit ausgesprochenen Lehmteufen und zahlreichen, nur frühantiken Funden. Zweifelloso war dies die Aufschüttungsschicht eines frühromischen Hauses. Ihr folgte eine ausgesprochen festgepreßte Lehmteufen (Schicht 4) - ohne Zweifel die Gefälle des Objektes (Planum 1, Abb. 6). Darauf befand sich im Nordteil der Ausgrabung eine dicke Schicht von Brandresten und angebranntem Lehm mit viel lehmigem Hausverputz. Das waren gewiß Reste einer mit Balken, Brettern und Gerüstwerk verstärkten Lehmteufen, die durch Brand vernichtet wurde. Die Schicht des lehmigen Mauerputzes war auch bis 15 cm breit. Auf der Nordseite wurde die Verputzschicht durch ein bis 20 cm hohes und bis 5 cm dickes Brett abgeschlossen. Auf seiner Nordseite fanden wir einen in sterile gelbe Sand-Lehm-Schicht eingegrabenen Pfahlpfosten. Am westlichen Profil der Ausgrabung in Raum 1 haben wir ein Objekt mit einer sandig-lehmigen Füllung und einem wannenförmigen, lehmüberzogenen Boden ausgegraben. Auf der Nordseite ragte der Rand ziemlich hoch empor. Unter dem geglätteten Lehmteufen befand sich eine dicke Schicht Keramik, die als Ausgleich oder als Isolationsstempel (Taf. 5: 10-26; 6,7) dienen konnte.

Was das erforschte Objekt darstellt, können wir nicht mit Sicherheit behaupten, doch sind wir der Ansicht, eine einfache Herdstelle oder einen Teil eines äußerst einfachen Kalotteofens untersucht zu haben. Nördlich der erwähnten Ausgrabung haben wir eine runde Grube (Grube 2) mit sandiger Füllung und lehmüberstrichener Wand erforscht. Hinsichtlich ihrer Lage und Füllung sind wir der Meinung, daß sie als Speisekammer diente (Taf. 2: 1-13). Der Raum zwischen der Grube und der hölzernen Nordwand des Hauses, am Über-

gang von Raum 1 zu Raum 2 des heutigen Gebäudes, war voller angebrannten lehmigen Hausverputzes, verkohlter Reste einer Wandkonstruktion und kleinen archäologischen Materials. Dieses Material (Taf. 3) dient uns als wertvolles Hilfsmittel zur Datierung des Hauses und vor allem ihrer Zerstörung durch Brand. Eine noch größere Grube (Grube 1) als zwischen den Räumen 1 und 2 befand sich unter dem sog. Ofen. Auch diese enthielt einiges aussagekräftiges Kleinmaterial (Taf. 1: 1-21). Angefüllt war sie mit sandig-lehmiger Füllung (Schicht 5). Im Hinblick auf die stratigraphischen Umstände ist das vorliegende Material vor allem für die Datierung der Entstehung des Hauses bedeutsam, die Grube selbst hatte indes wahrscheinlich keinen utilitären Charakter. Wegen der statischen Bedrohung des heutigen Objektes konnten wir sie leider nicht vollständig erforschen. Wie es aus den gegebenen stratigraphischen Angaben und ihren Beziehungen ersichtlich ist, können wir das archäologische Kleinmaterial aus den Forschungen im Haus Gornji trg 15 in Ljubljana in zwei Teile gliedern: I. Grabbeigaben aus den beiden Brandgräbern, ein Sarkophag und relativ bescheidenes, verstreutes Material aus der Gräberfeldphase des behandelten Bereiches. II. Kleine Funde aus der Besiedlungsphase des Bereiches. Ad I. Brandgräber 1 und 2 (Taf. 22: 10-14). Das Material beider Gräber ist zeitlich einheitlich und hat unter den Gräbern Emonas genügend Parallelen. Beide Faltenbecher weichen nach Keramikzusammensetzung und Farbe von anderen Bechern dieses Typs nicht ab. Sie treten Ende des 1. Jh.s n. Chr. auf und sind das gesamte 2. Jh. zu finden. Die Datierung in diese Zeit bestätigen auch die beiden Öllampen des Typs Loeschke X. Die Skelettgräber hatten keine Beigaben. Im Hinblick auf die Fundumstände und die Parallelen aus Emonas Gräberfeldern können wir sie in die spätrömische Zeit datieren. Dasselbe gilt für den leider leeren Sarkophag.

Grube 1 (Taf. 1). Die kleinen Funde aus Grube 1 sind insbesondere für die Datierung der Hausentstehung von Bedeutung. Den stratigraphischen Umständen zufolge war die Grube zur Zeit des Hausbaus mit einer Füllung angefüllt und danach geschlossen (im Gegensatz zu Grube 2, die unserer Ansicht nach als Aufbewahrungsort diente und längere Zeit in Gebrauch war). Der für die Datierung wichtigste Gegenstand aus dieser Grube ist die Öllampe des Typs Loeschke I bzw. IA, die in Magdalensberg in die augusteische Zeit datiert ist (Taf. 1: 11). Aufgrund der unvollständigen Erhaltung können wir die Nasenform leider nicht genau bestimmen. Verweisen wir an dieser Stelle auf die Öllampe aus Dangstetten, die der unsrigen der Ornamentik nach ähnlich sieht. Die frühesten Relieföllampen treten in Novo mesto - Beletov vrt (Bele-Garten) in den Gräbern Nr. 5 und 96 zusammen mit einer stark profilierten Fibel auf. Auch das übrige Kleinmaterial aus dieser Grube (dünnwandige Gebrauchskeramik, Terra Sigillata, Tonfläschchen) weist die Charakteristika des Materials aus der augusteischen Zeit auf. Die Zuschüttung der Grube und im Zusammenhang damit den Hausbau datieren wir in die spätaugusteische Zeit bzw. sogar schon in das letzte Jahrzehnte v. Chr.

Grube 2 (Taf. 2: 1-13). Das Material aus dieser Grube umfaßt eine längere Zeitspanne. Für die Datierung am bedeutendsten ist die Platte aus Terra Sigillata, die wir mit den Formen 11 und 12 nach Consp. vergleichen können. Ähnliches Material finden wir auch in Novo mesto - Beletov vrt, Grab Nr. 55 an, das in die früh- bzw. mittelaugusteische Zeit datiert ist. In diese Zeit paßt auch die zylinderförmige Tasse, die wir mit Form 50 aus Magdalensberg vergleichen können, wo sie in den augusteischen Schichten am häufigsten vorkommt. In der Grube wurden auch zwei Amphorenfragmente gefunden: Dressel 6B (Produktion von der augusteischen Zeit bis zur ersten Hälfte des 2. Jh.s) und Dressel 2-4 (zweite Hälfte des 1. Jh.s v. Chr. bis zum Ende des 1. Jh.s). Aus den stratigraphischen Beobachtungen schließen wir, daß Grube 2 utilitären Charakter hatte. Ihre Dauer datieren wir nach dem gesamten ausgegrabenen Material der Siedlungsphase in die Zeit von der Hausentstehung bis ungefähr dreißig Jahre n. Chr., als sie höchstwahrscheinlich zerstört wurde.

Das übrige Kleinmaterial haben wir typologisch aufgeteilt: A: Italische Keramik.

1. "Schwarze" Sigillata.

2. Terra Sigillata.
3. Öllampen.
4. ACO Becher und dünnwandige Gebrauchskeramik.
5. Gewöhnliche italische Keramik.
6. Amphoren und Deckel, Reibschale.
- B: Einheimische Keramik.
1. Feine latènezeitliche Keramik.
2. Grobkeramik.
- C: Sonstiges (Glas, Metall, Knochen).

Die Mehrzahl des Kleinmaterials gehört in die Siedlungsphase des erforschten Bereiches, einige Funde ordnen wir auch in die Zeit der Nekropole ein.

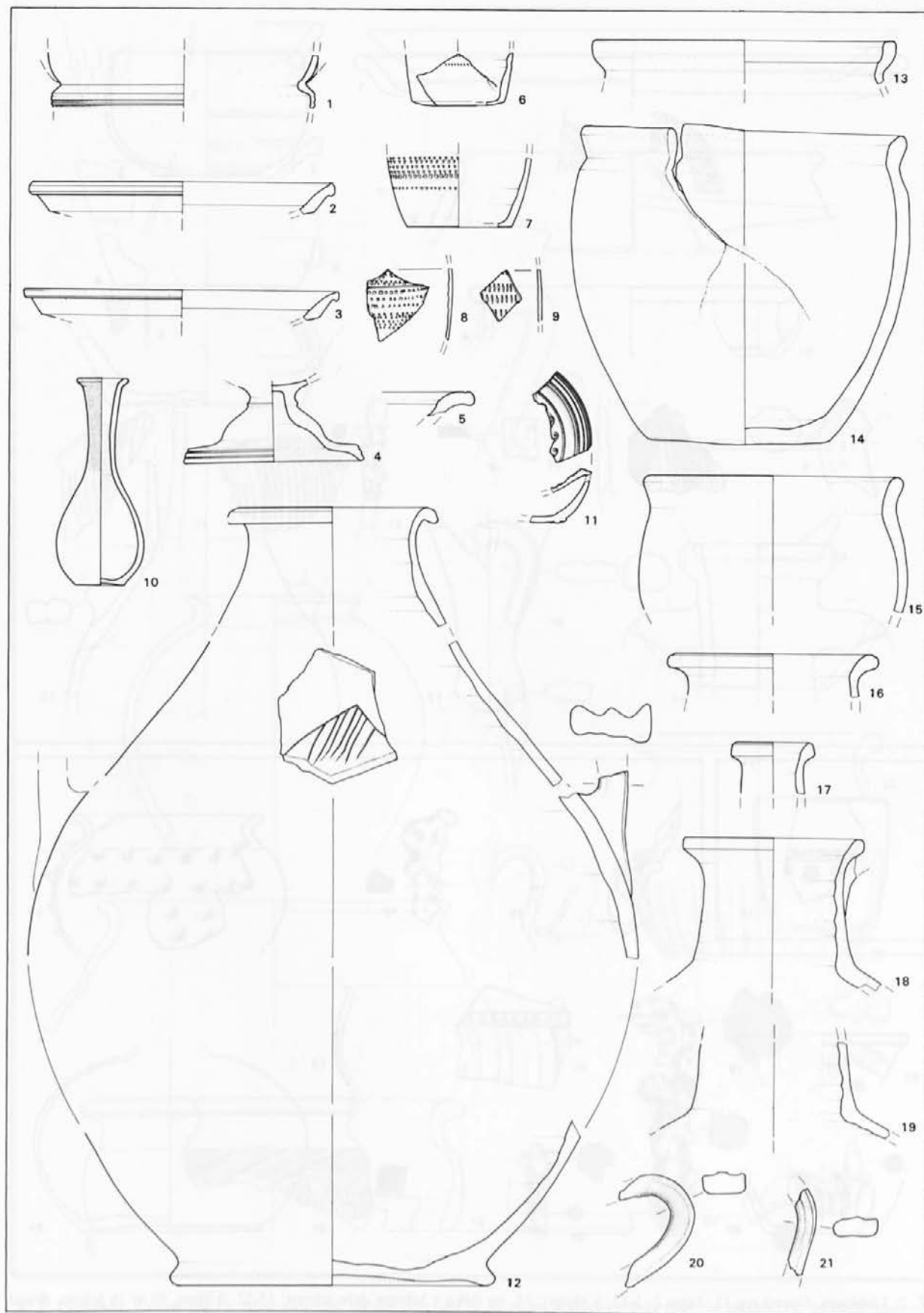
Das zum Teil erforschte frühromische Haus stellt eine Neuheit in der Erforschung der römischen Besiedlung des heutigen Ljubljana dar (Abb. 11). Eine Analyse des Kleinmaterials hat ergeben, daß es sicherlich in der spätaugusteischen Zeit bzw.

vielleicht sogar schon im letzten Jahrzehnt v. Chr. entstanden ist. Es bestand teilweise aus Holz, seine Wände waren aus Lehm und Reisig hergestellt, der Boden hingegen aus geglättetem Lehm. Es wurde zweifellos durch Feuer zerstört.

Neuere Untersuchungen haben ergeben, daß am rechten Ljubljana-Ufer im Schutz des Schloßberges gewiß schon die gesamte zweite Hälfte des letzten vorchristlichen Jahrzehnts eine Siedlung mit starker römischer Prägung stand. Sicherlich handelt es sich um ein der von Tacitus erwähnten Dörfer in der Nähe von Nauportus, das nach der Gründung des nur einige hundert Meter davon entfernten Emonas auf der anderen Seite der Ljubljana ausgestorben ist. Mit diesen Entdeckungen vervollständigen wir das Bild einer kontinuierlichen Besiedlung im Raum des heutigen Ljubljana von der prähistorischen Siedlung auf dem Schloßberg, über das römische Emona bis zur modernen Stadt.

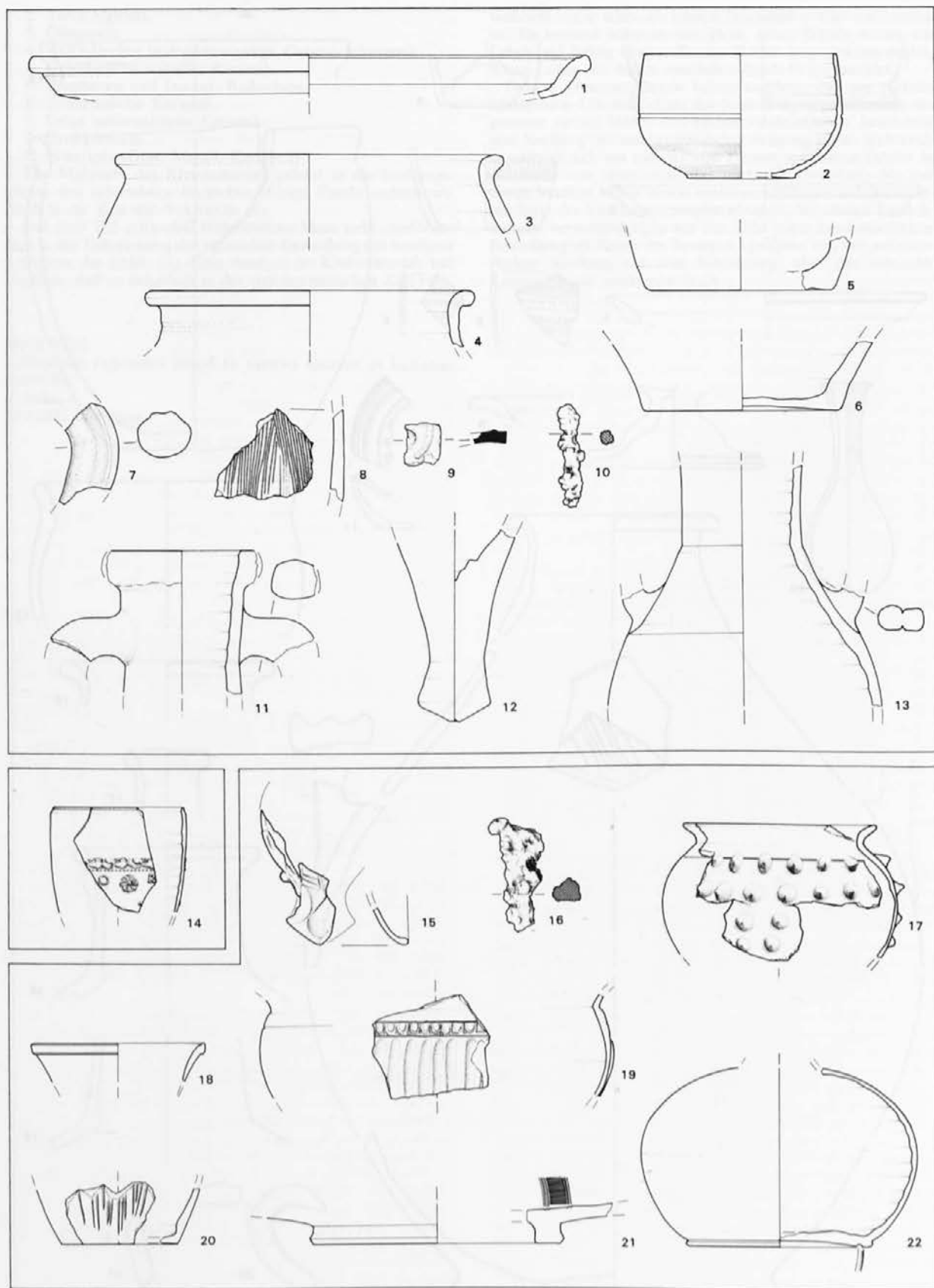
Boris Vičič

Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine
Tržaška 4
SI-61000 Ljubljana

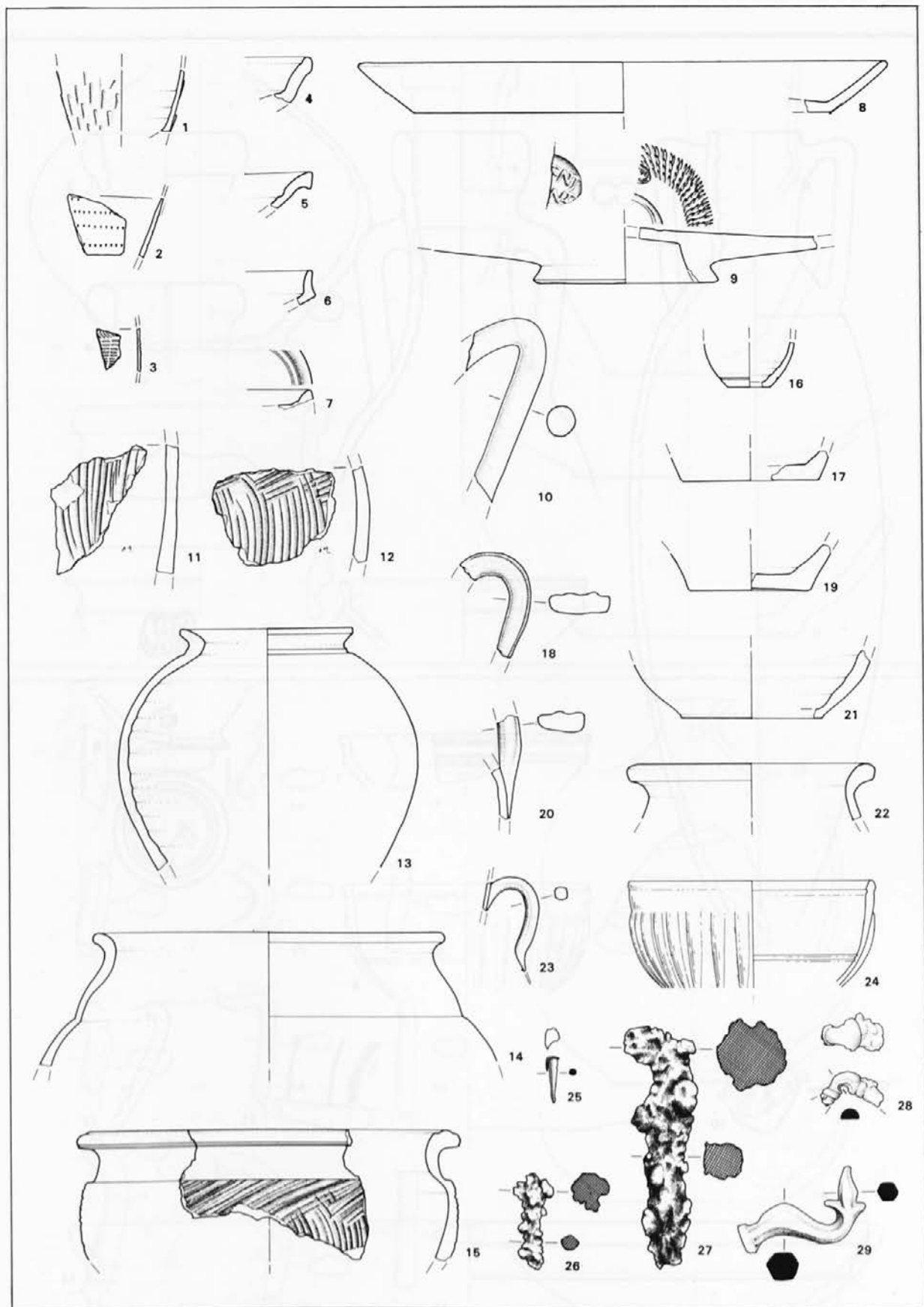
T. 1: Ljubljana, Gornji trg 15. Jama 1. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 1: Ljubljana, Gornji trg 15. Grube 1. Alles Ton.

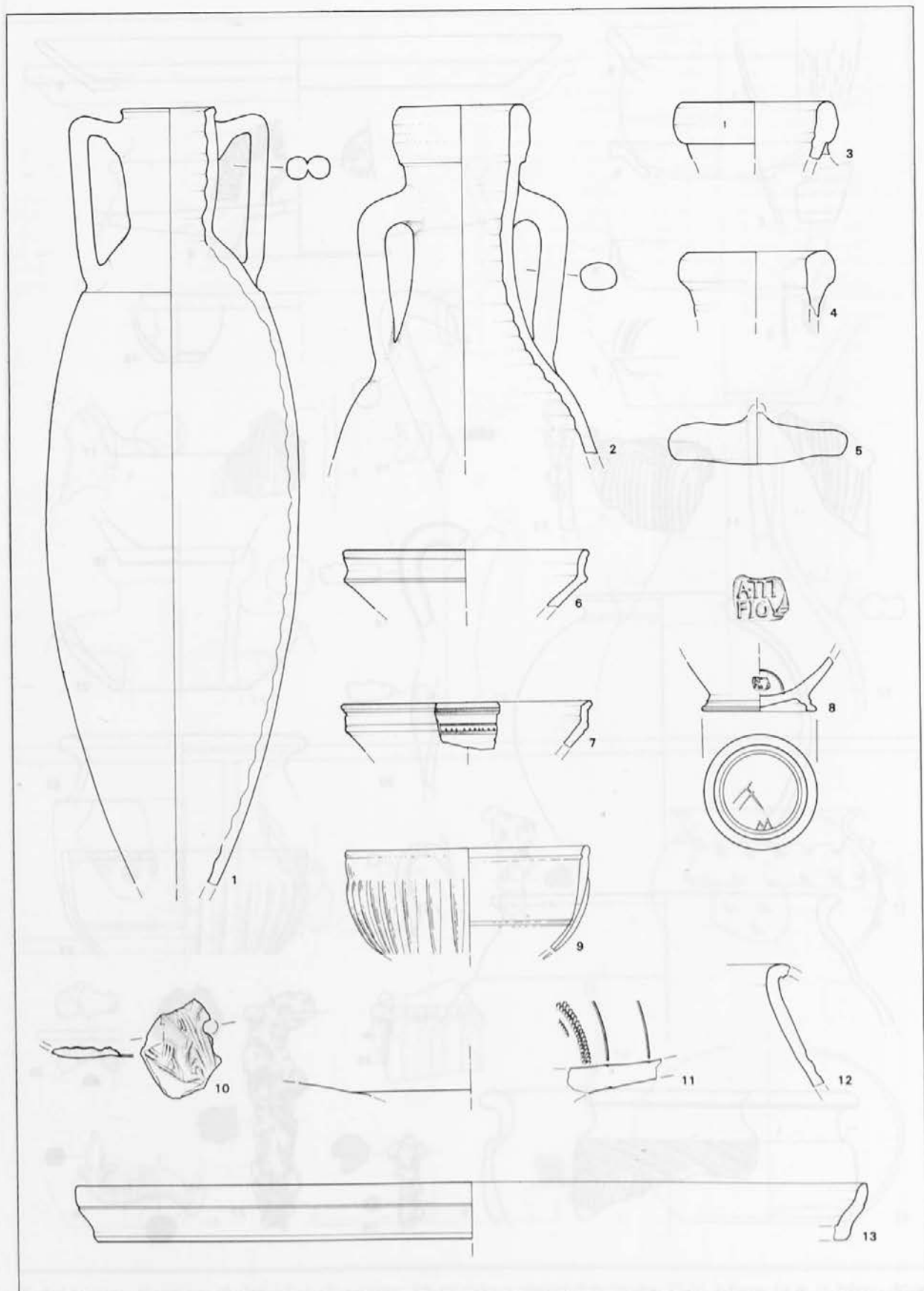
T. 2: Ljubljana, Gornji trg 15. Jama 2: 1-13; v vkupu: 14; na tlaku v južnem delu izkopa: 15-22. 9 bron, 10 in 16 železo, drugo keramika. M. = 1:3; 11-13 = 1:6.

Taf. 2: Ljubljana, Gornji trg 15. Grube 2: 1-13; im Einschnitt: 14; am Boden in südlichem Teil des Raumes 1: 15-22. 9 Bronze, 10 und 16 Eisen, das Übrige Ton.

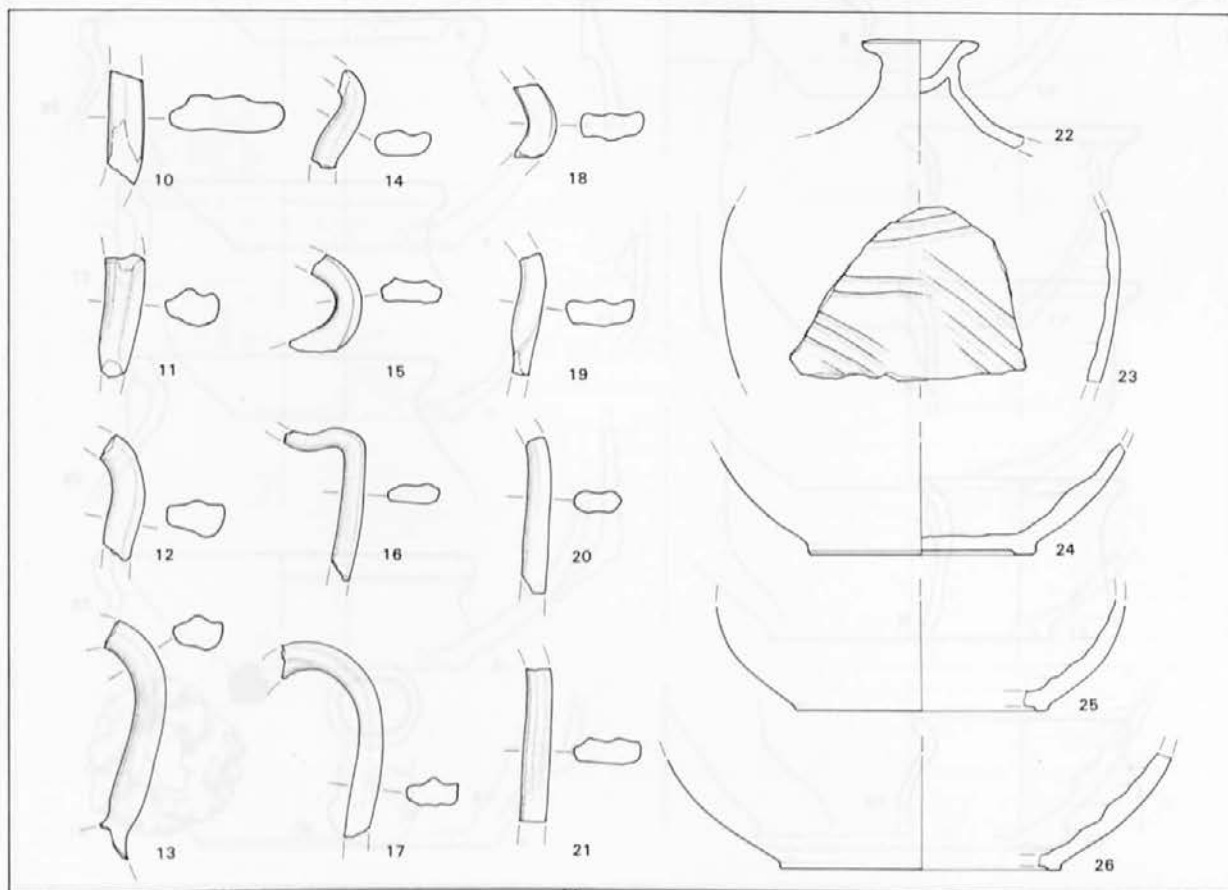
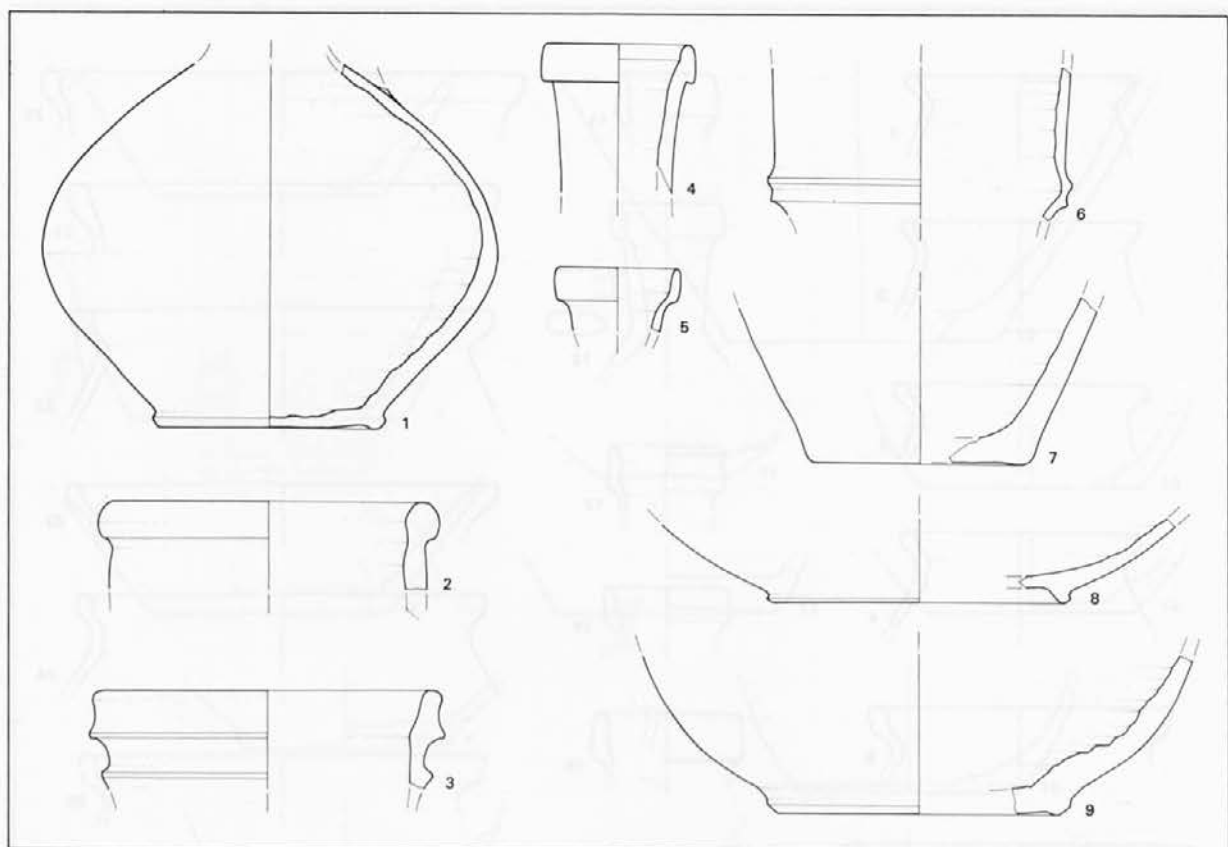

T. 3: Ljubljana, Gornji trg 15. Med glinenim hišnim ometom in na tlaku severnega dela hiše. 24 steklo, 25, 28 in 29 bron, 26 in 27 železo, drugo keramika. M. = 1:3; 25 in 28 = 1:2.

Taf. 3: Ljubljana, Gornji trg 15. Im Hausverputz und auf dem Fußboden des nördlichen Teils des Hauses. 24 Glas, 25, 28 und 29 Bronze, 26 und 27 Eisen, das Übrige Ton.

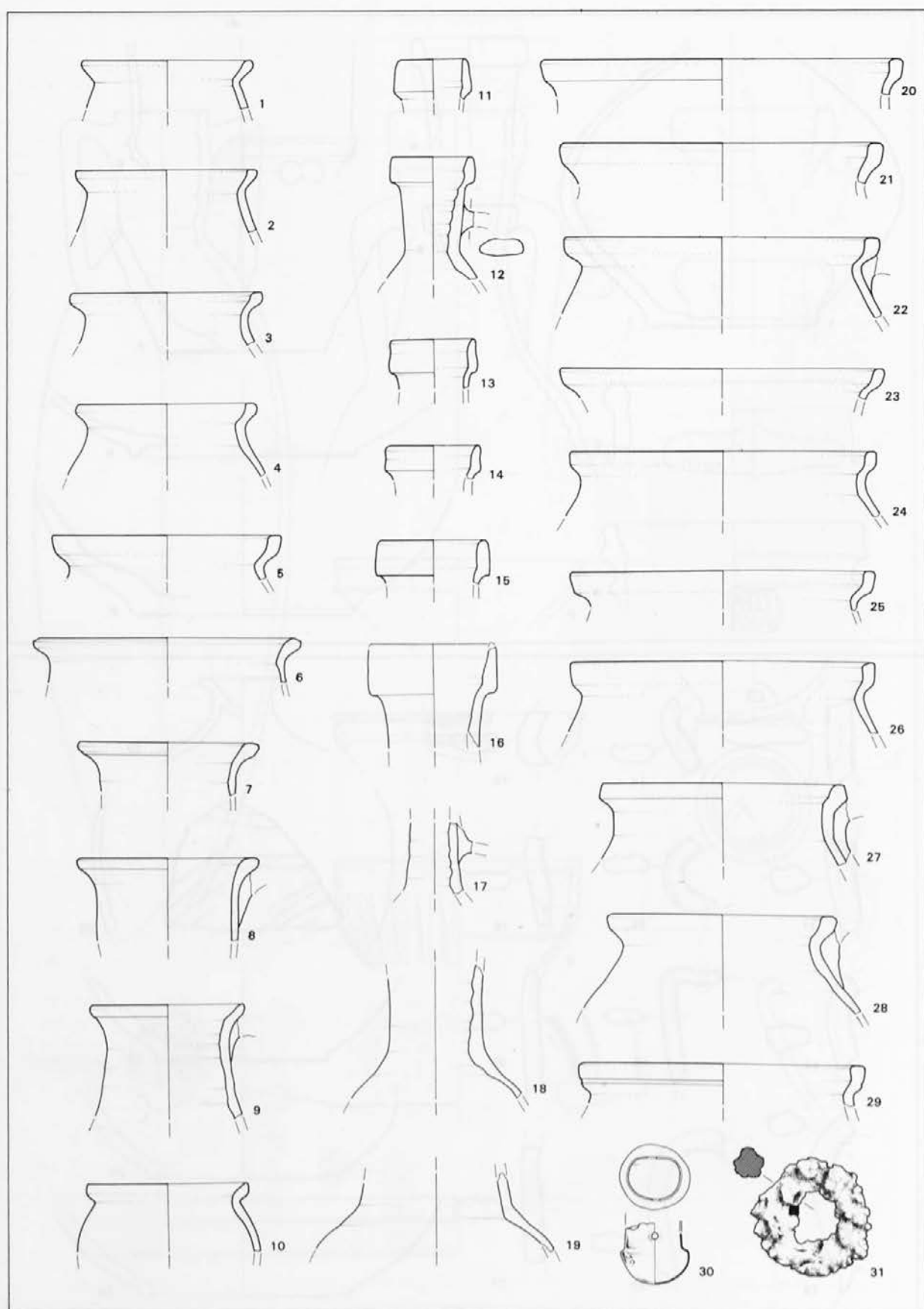

T. 4: Ljubljana, Gornji trg 15. Za severno steno hiše. 9 steklo, drugo keramika. M. = 1:3; 10 = 1:2; 1,2 = 1:6.
Taf. 4: Ljubljana, Gornji trg 15. Hinter der Nordwand des Hauses. 9 Glas, das Übrige Ton.

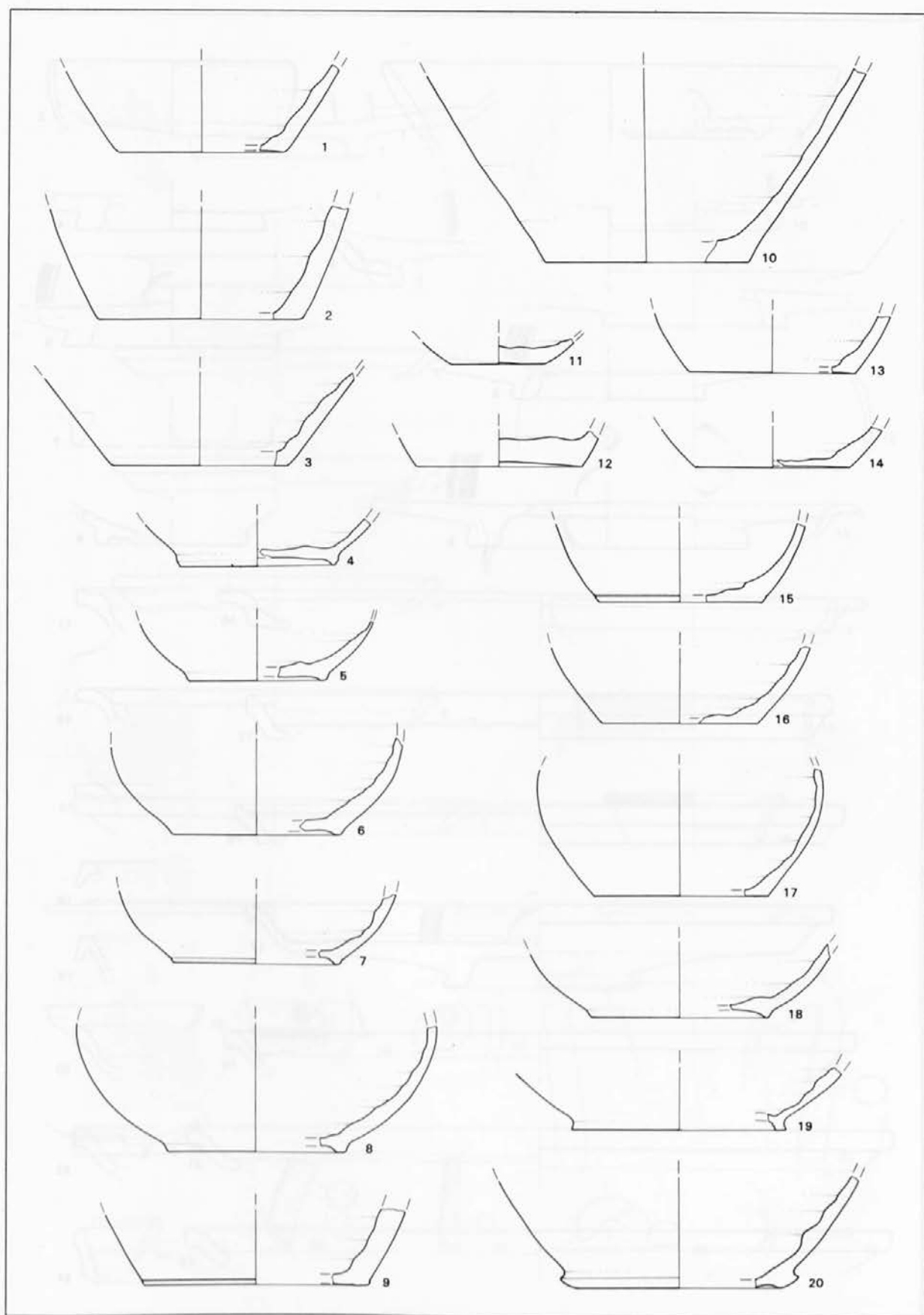
T. 5: Ljubljana, Gornji trg 15. Za severno steno hiše 1-9; tampon pod "pečjo" 10-26. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 5: Ljubljana, Gornji trg 15. Hinter der Nordwand 1-9; Tampon unter dem Ofen (?) 10-26. Alles Ton.

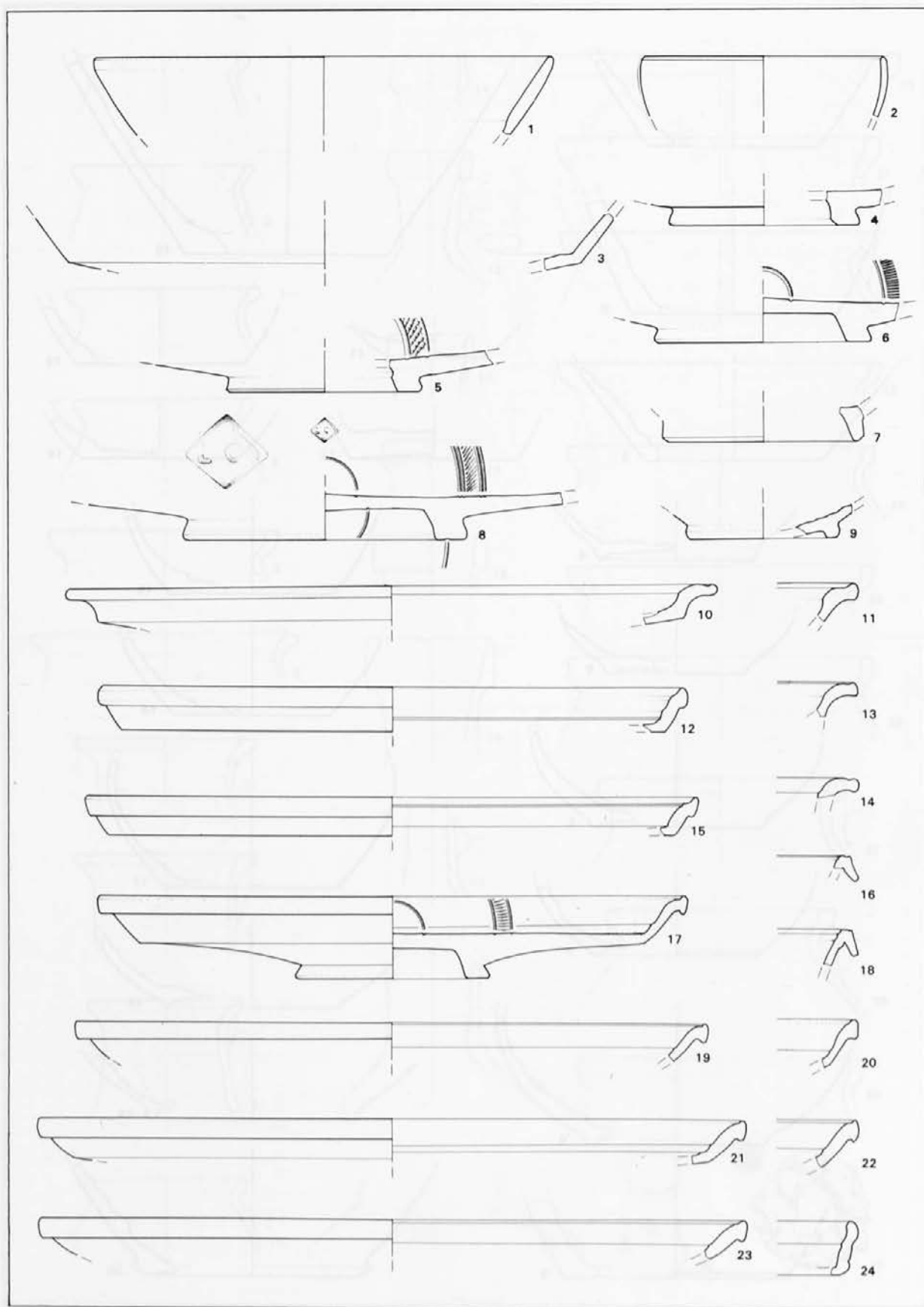
T. 6: Ljubljana, Gornji trg 15. Tampon pod "pečjo". 30 bron, 31 železo, drugo keramika. M. = 1:3; 30 = 1:2.

Taf. 6: Ljubljana, Gornji trg 15. Tampon unter dem Ofen (?). 30 Bronze, 31 Eisen, das Übrige Ton.

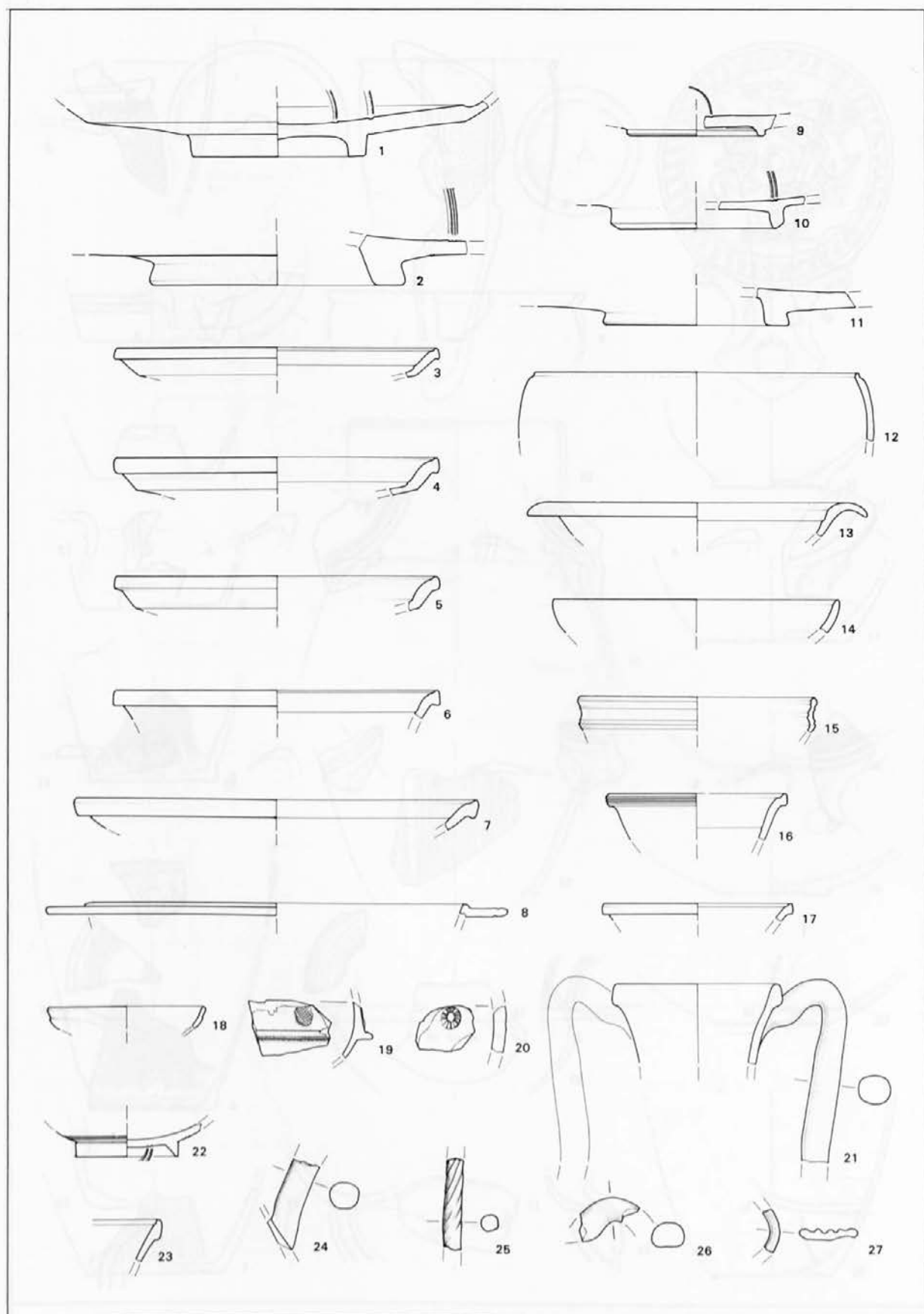
T. 7: Ljubljana, Gornji trg 15. Tampon pod "pečjo". Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 7: Ljubljana, Gornji trg 15. Tampon unter dem Ofen (?). Alles Ton.

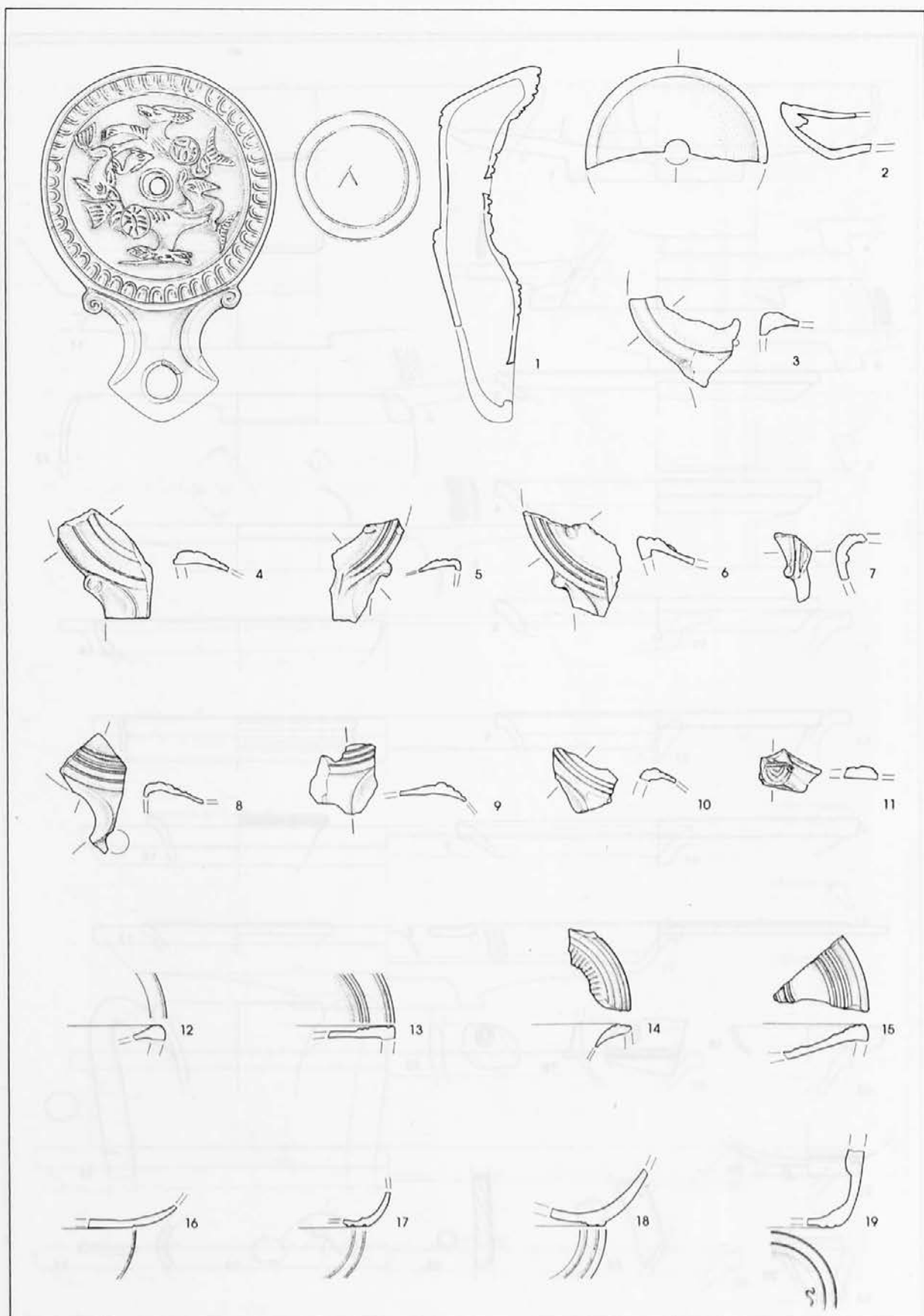
T. 8: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 8: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

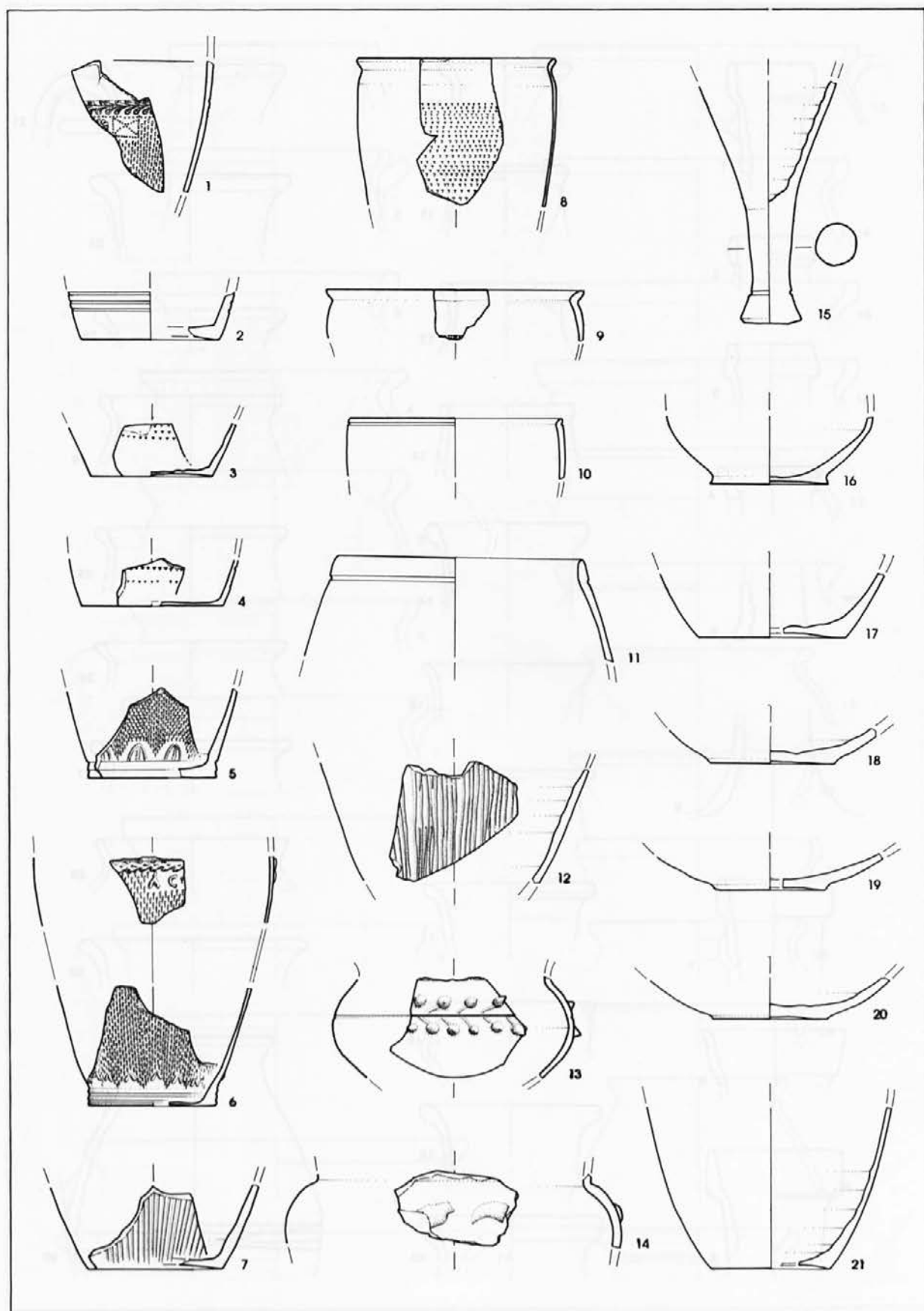
T. 9: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 9: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

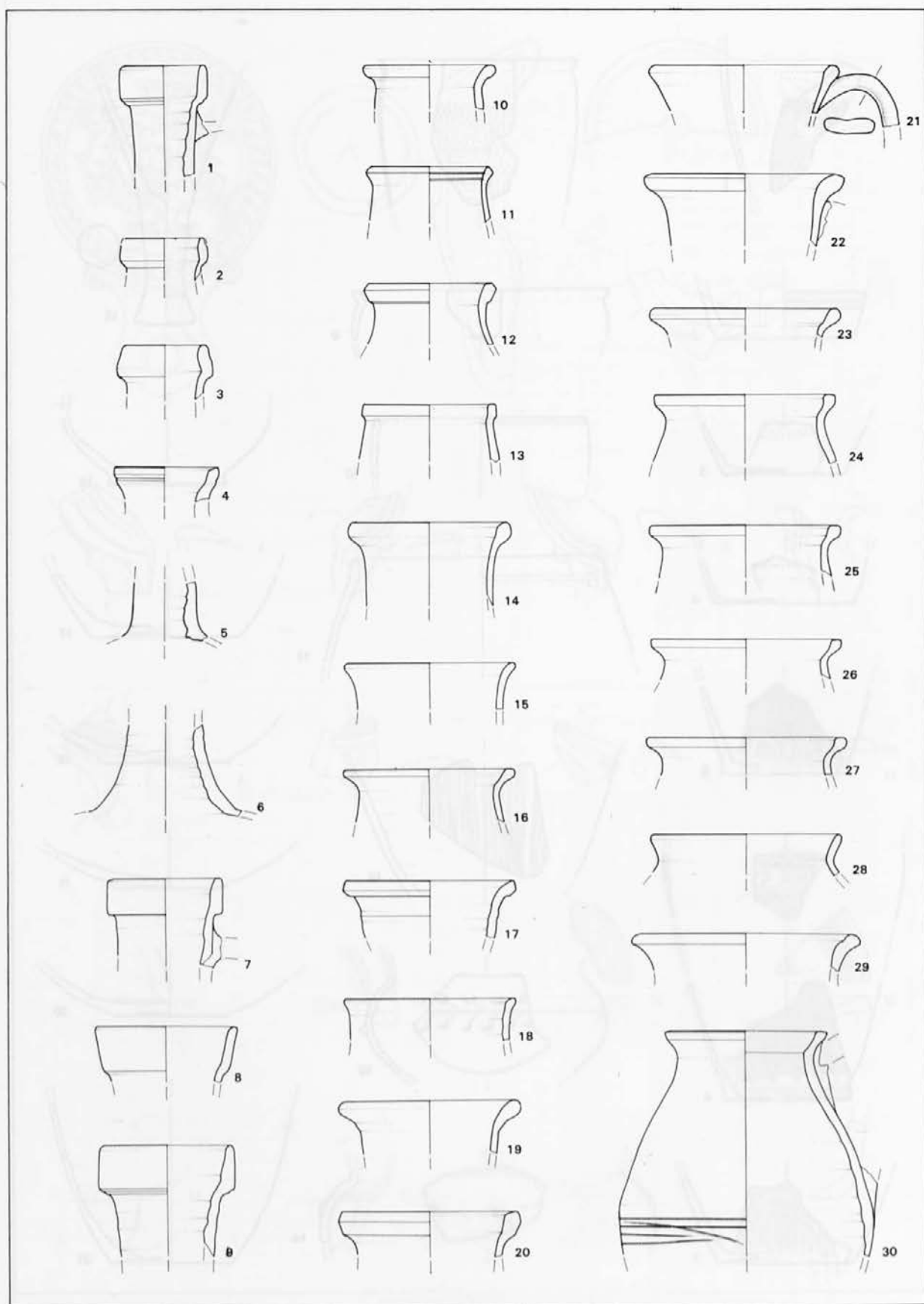
T. 10: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:2.

Taf. 10: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

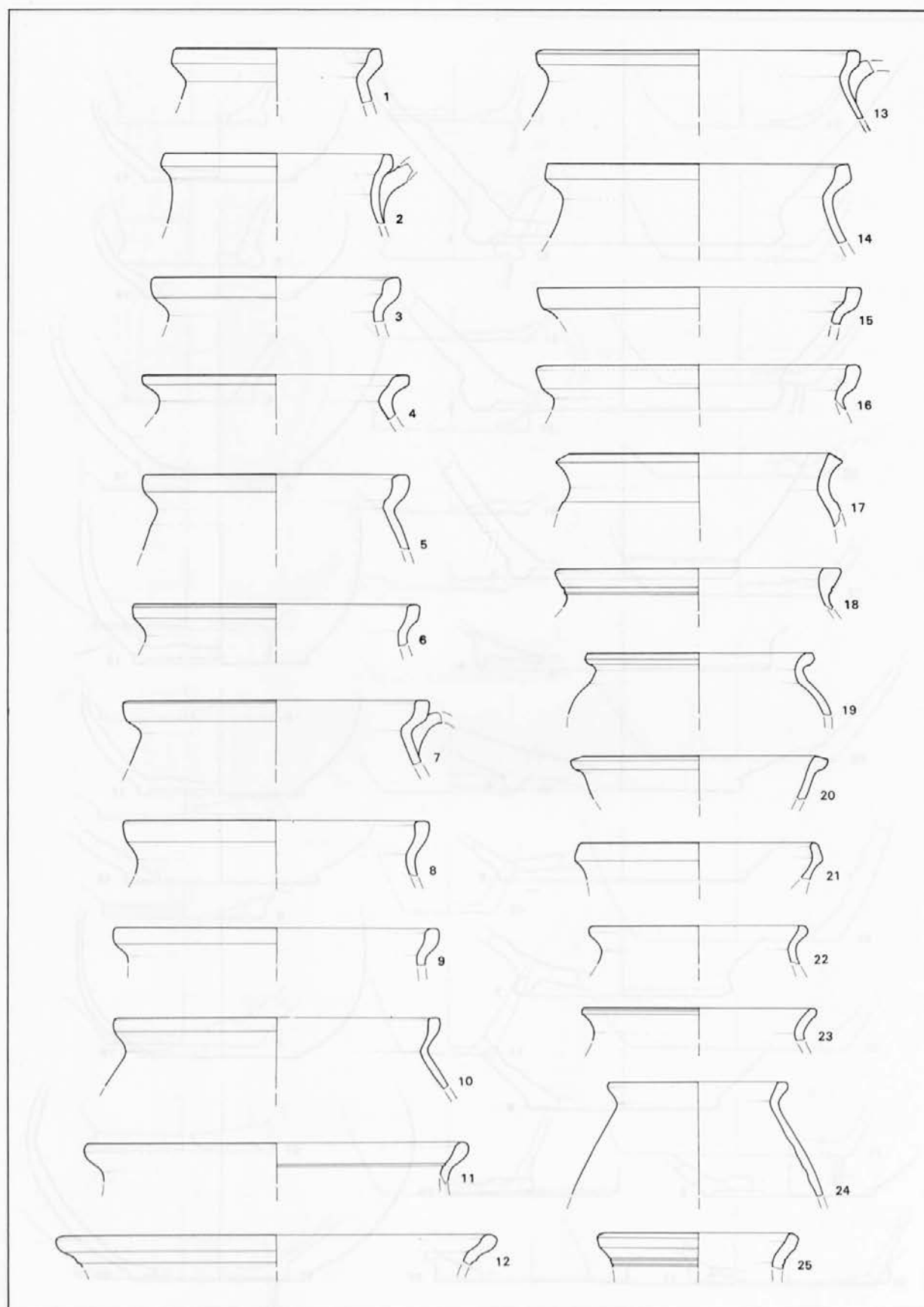
T. 11: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:2.

Taf. 11: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

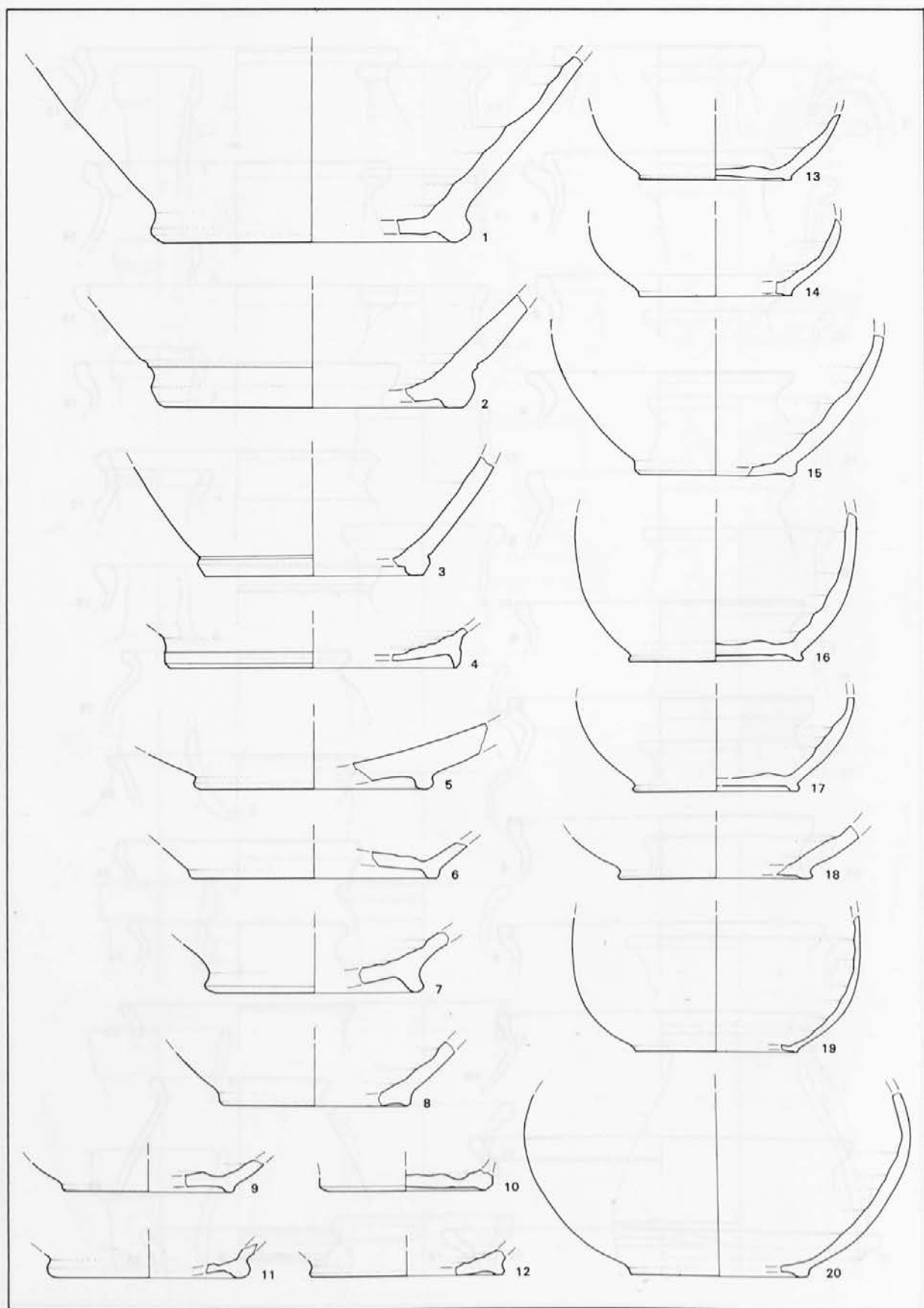
T. 12: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 12: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

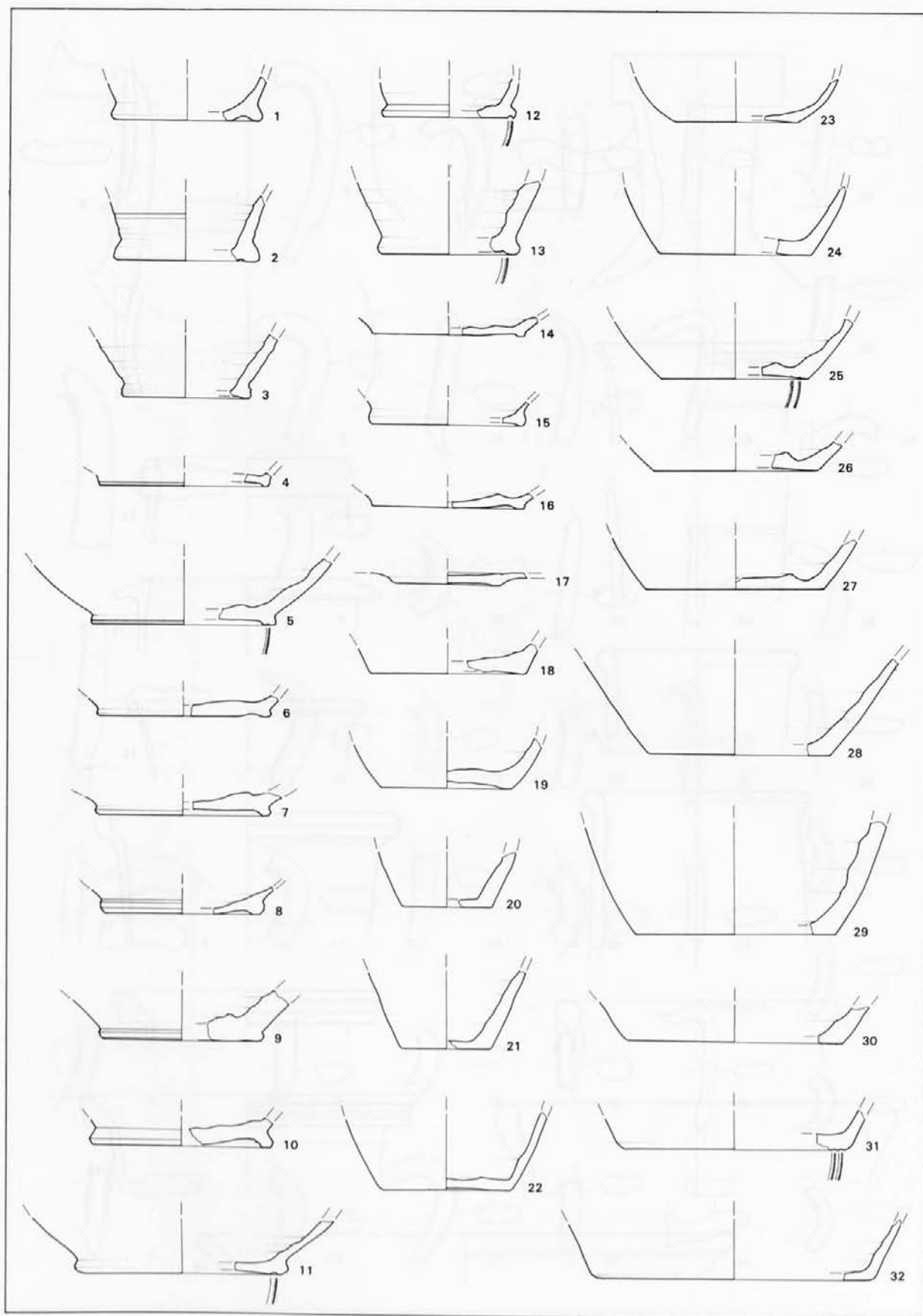
T. 13: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 13: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

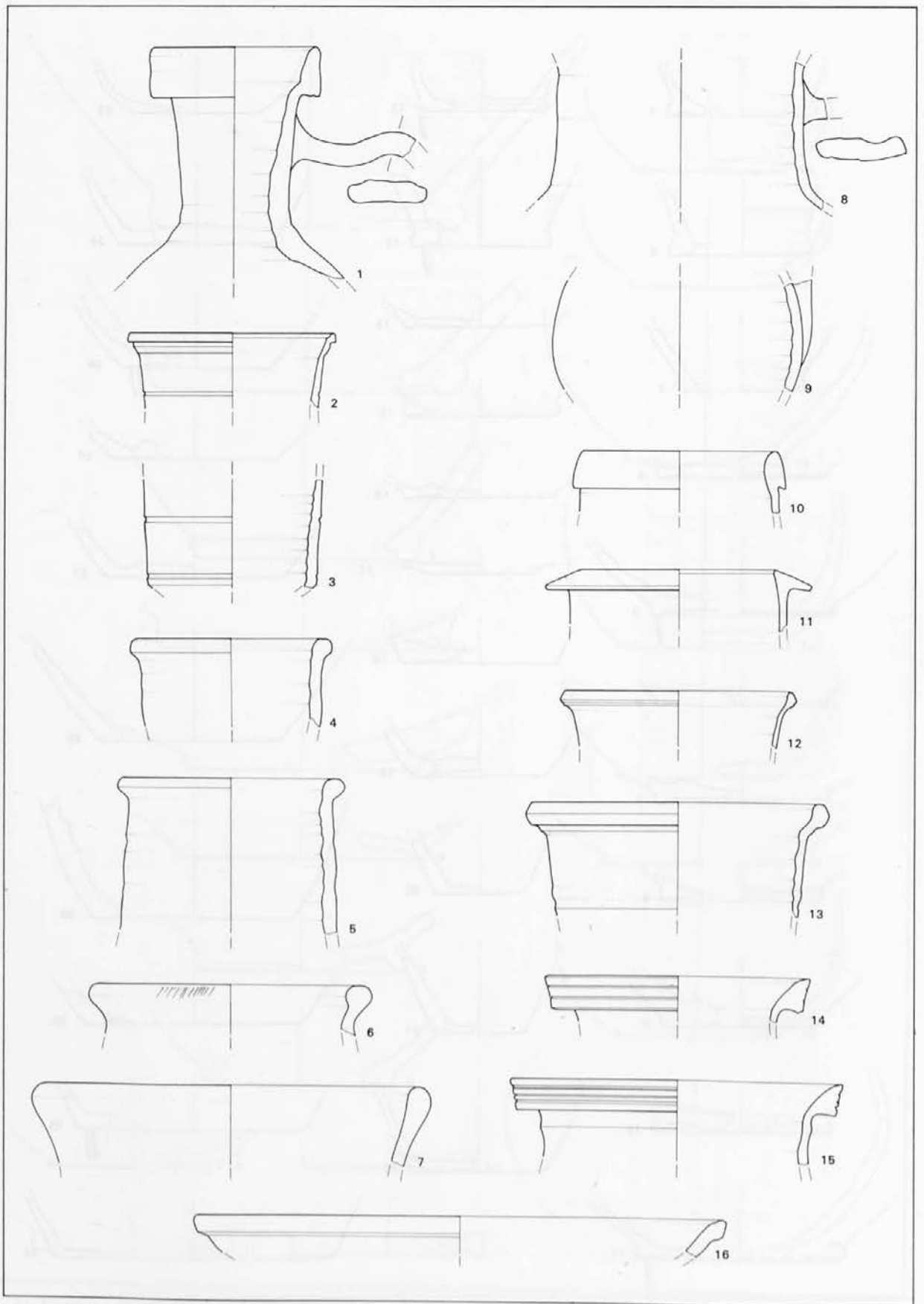
T. 14: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 14: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

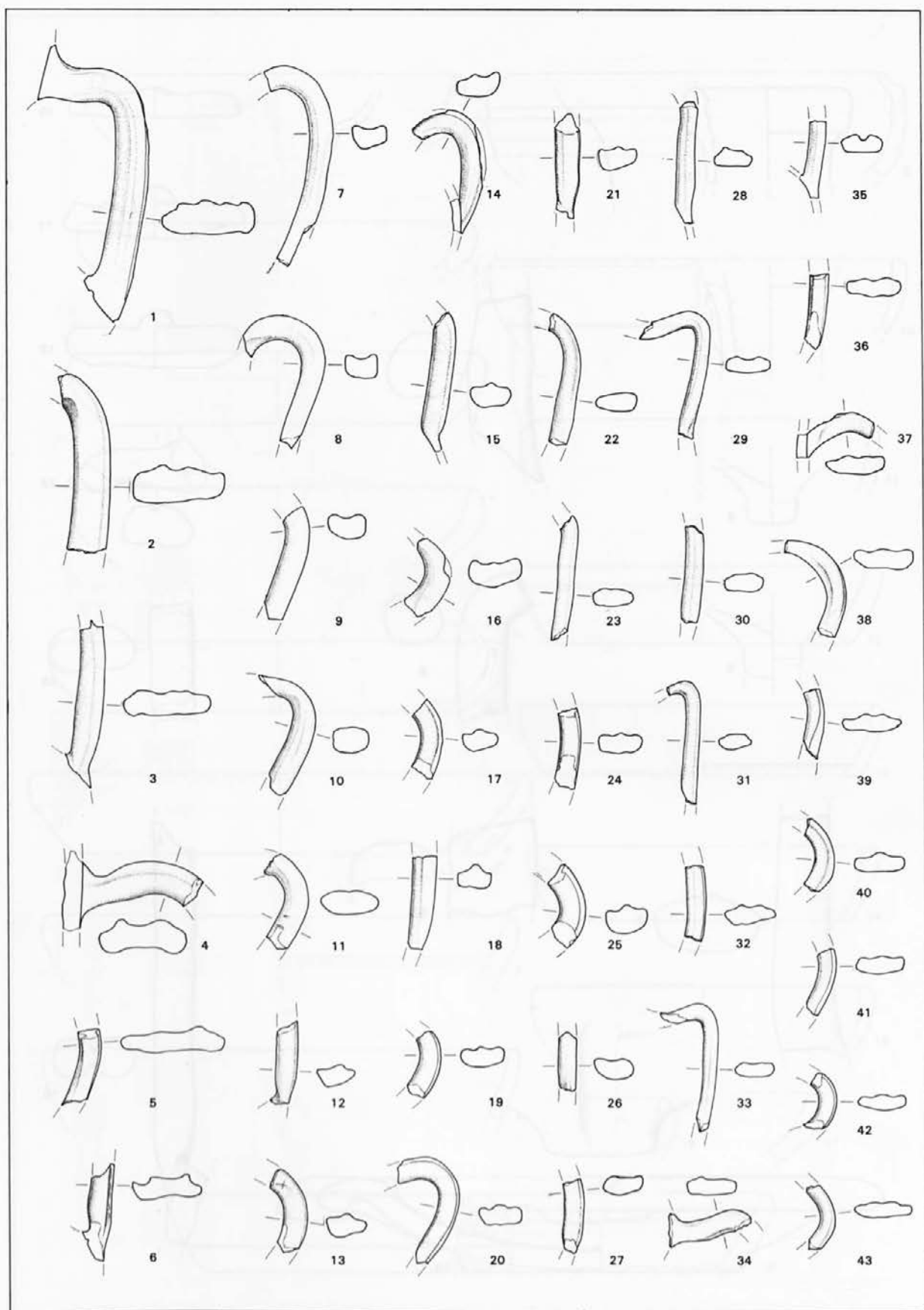
T. 15: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 15: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

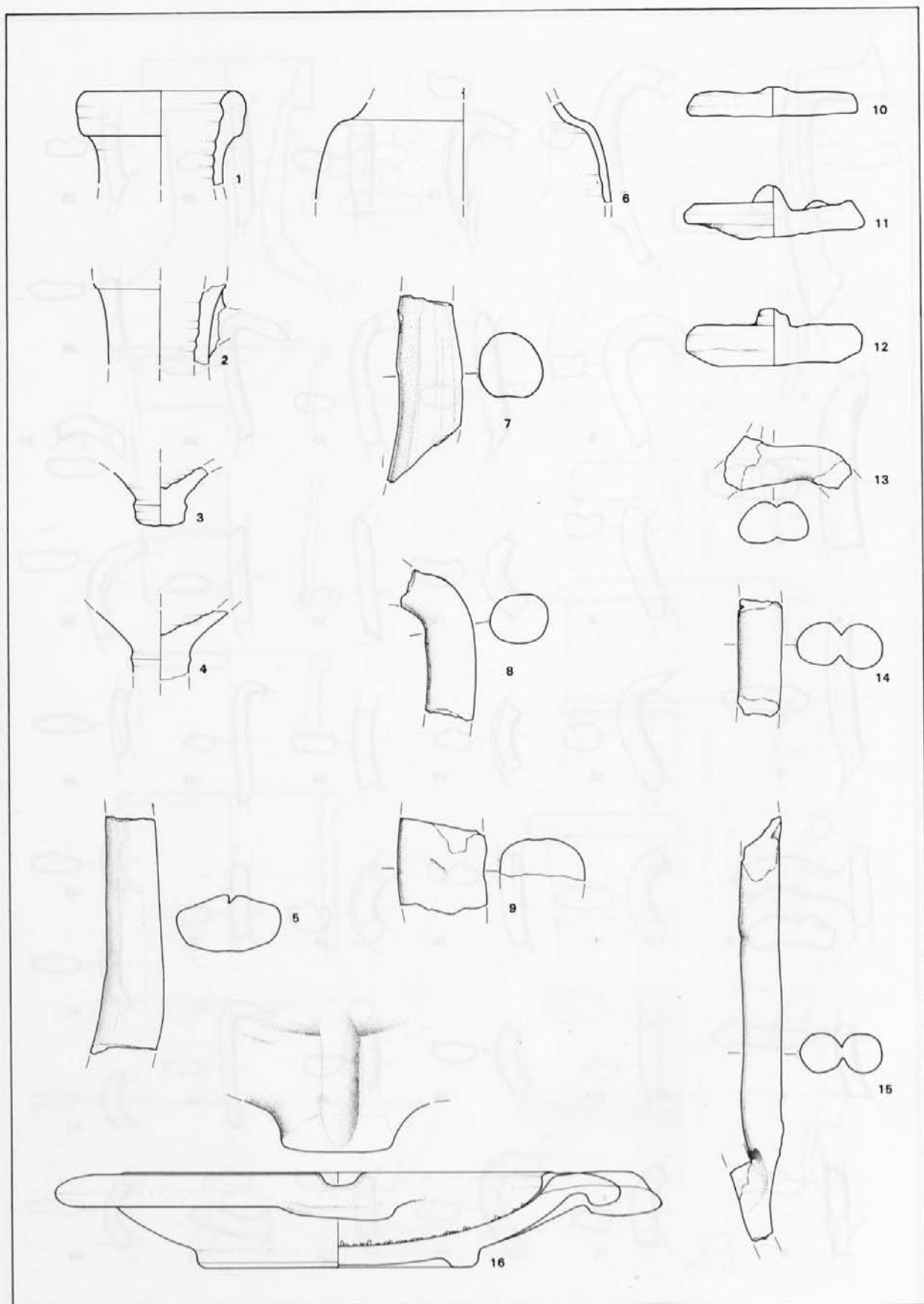
T. 16: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 16: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

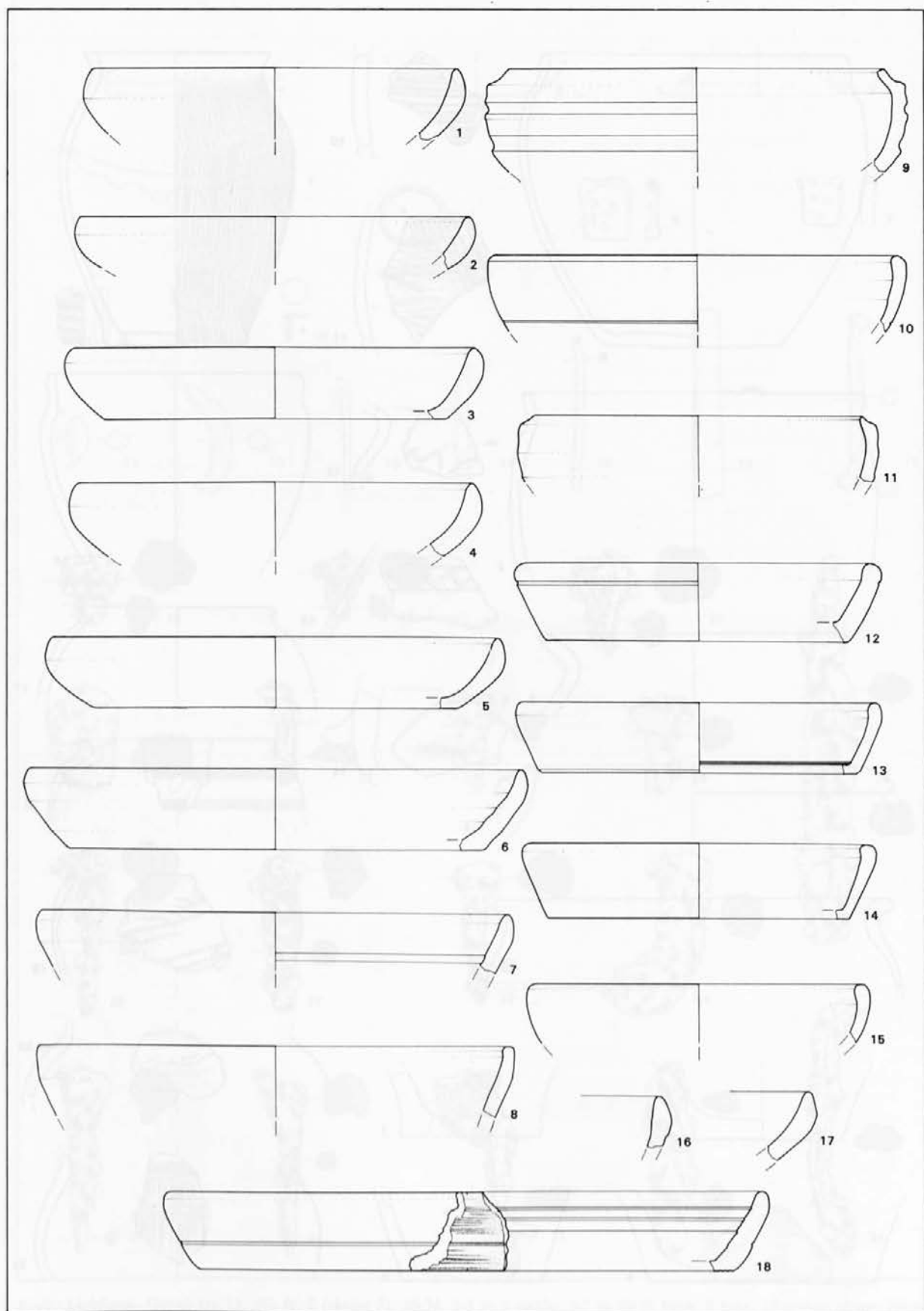
T. 17: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 17: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

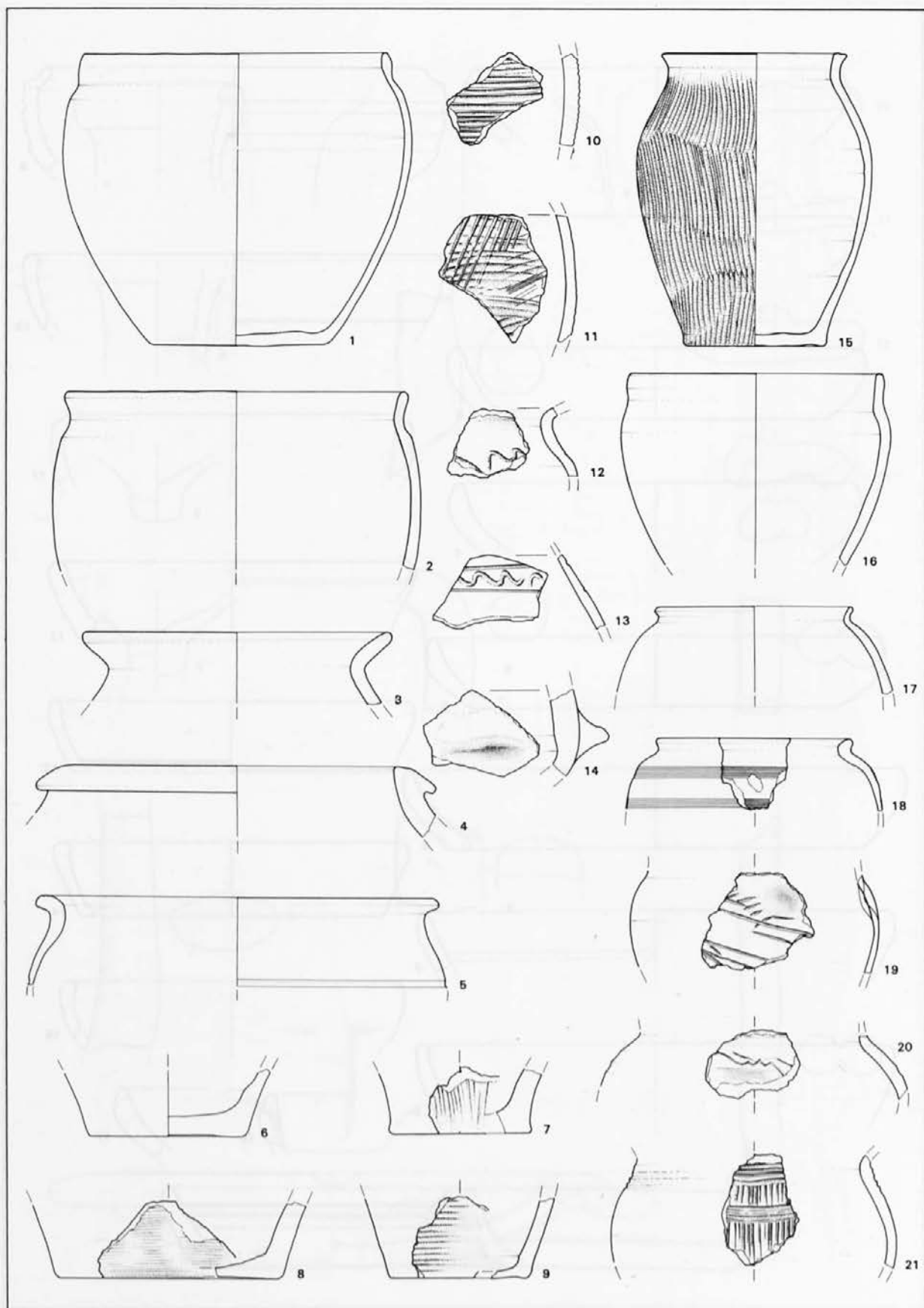
T. 18: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. 1-4,6 = 1:6; 5,7-16 = 1:3.

Taf. 18: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

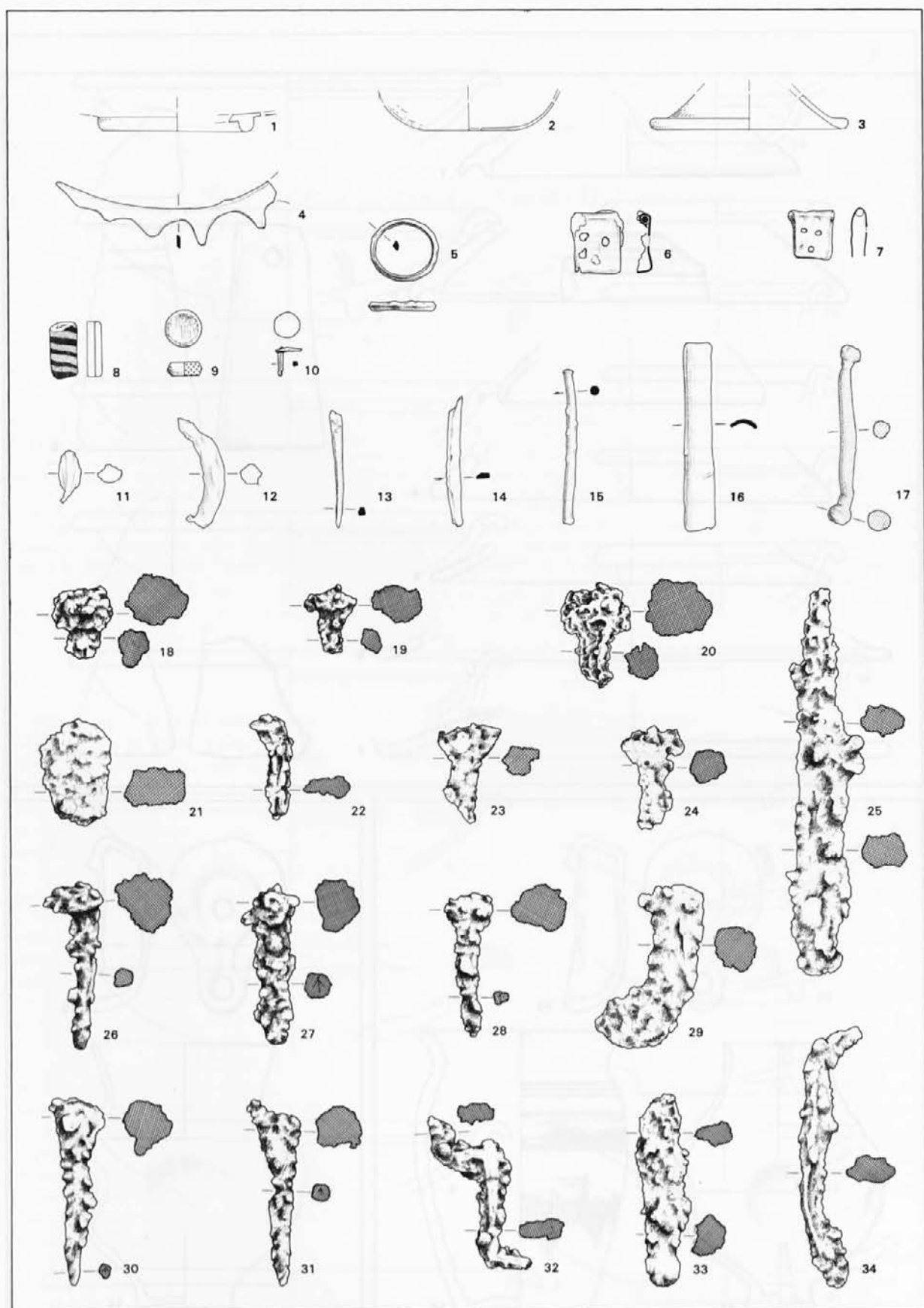
T. 19: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 19: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

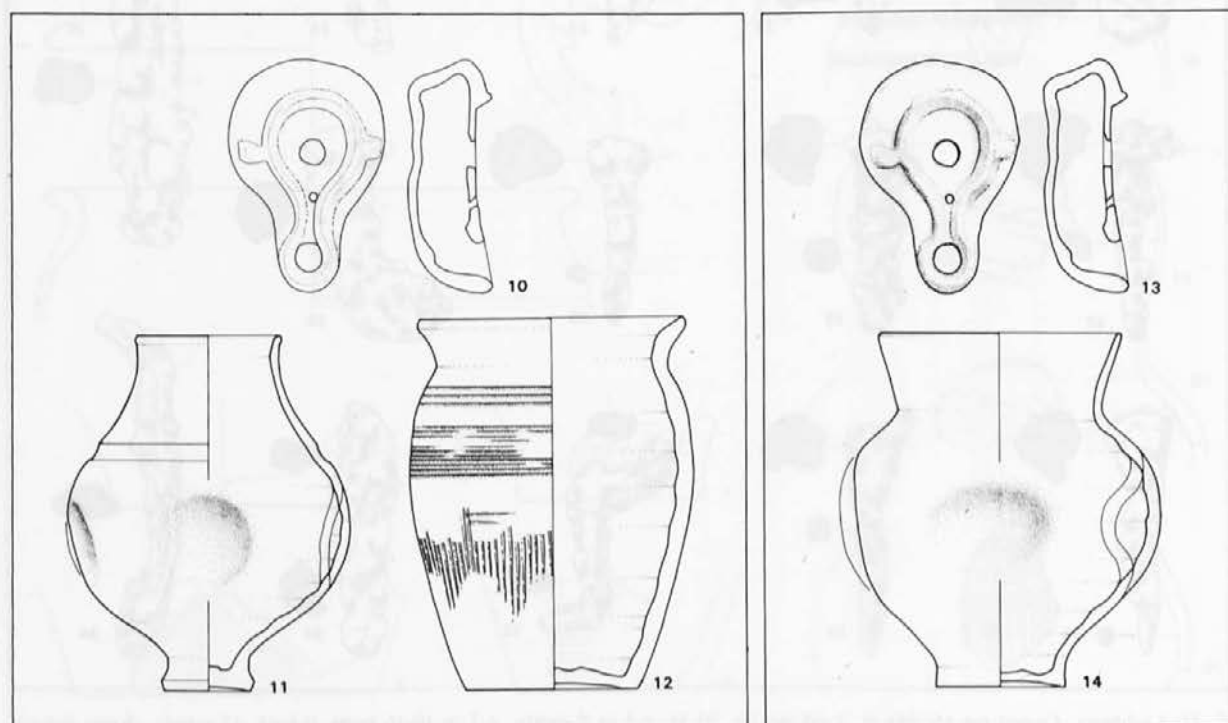
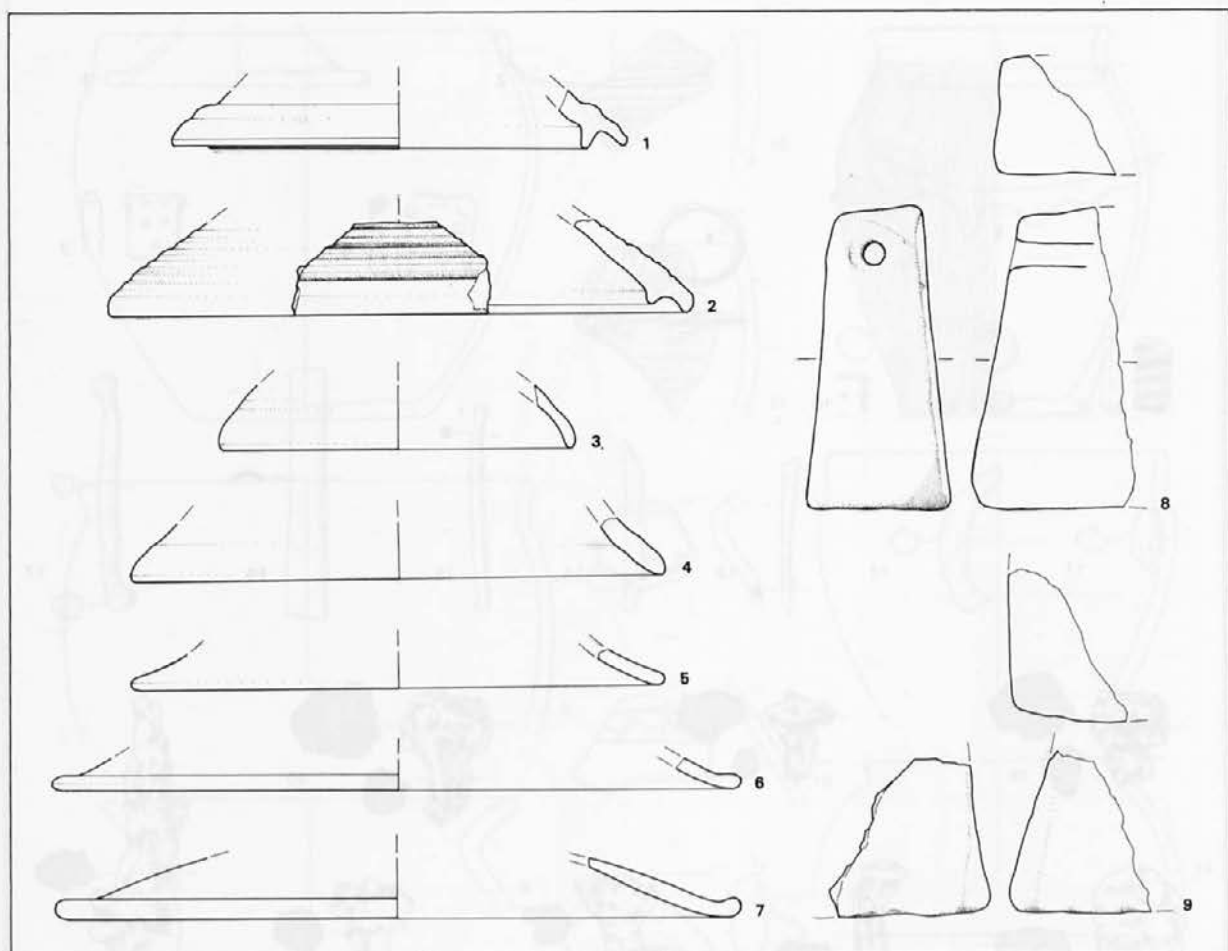
T. 20: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 20: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

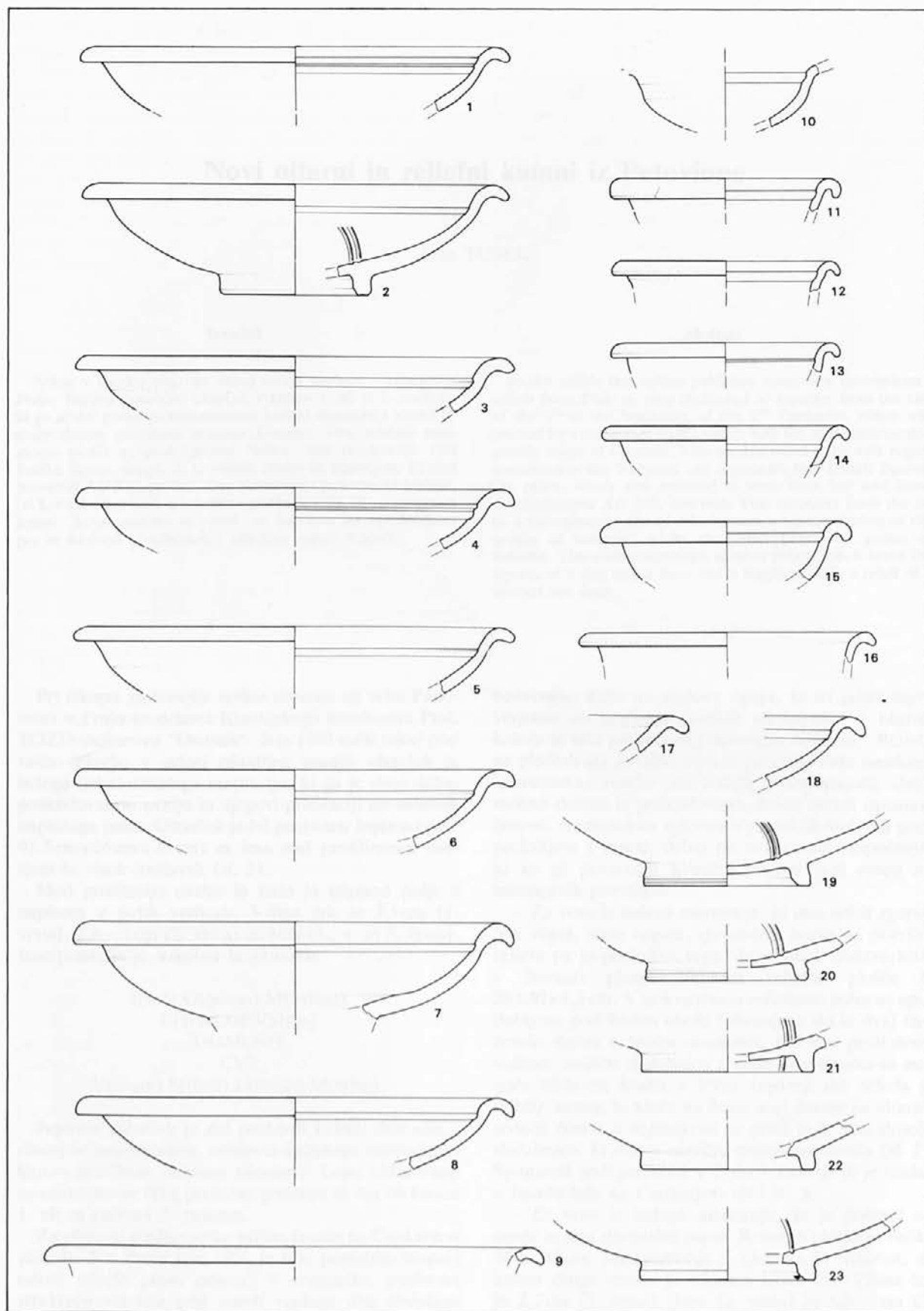

T. 21: Ljubljana, Gornji trg 15. SG št. 2 (skelet 3): 30-34. 1-3 in 8 steklo, 4-7 in 10-16 bron, 9 kost, 17 svinco, drugo železo.
M. 1-17 = 1:2; 18-33 = 1:3.

Taf. 21: Ljubljana, Gornji trg 15. SG 2 (Skelett 3): 30-34. 1-3 und 8 Glas, 4-7 und 10-16 Bronze, 9 Bein, 17 Blei, das Übrige Eisen.

T. 22: Ljubljana, Gornji trg 15. ŽG št. 1: 10-12; ŽG št. 2: 13,14. Vse keramika. M. = 1:3.
Taf. 22: Ljubljana, Gornji trg 15. Brandgrab 1: 10-12; Brandgrab 2: 13,14. Alles Ton.

T. 23: Ljubljana, Gornji trg 15. Vse keramika. M. = 1:3.

Taf. 23: Ljubljana, Gornji trg 15. Alles Ton.

